

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2018
VIII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 25. schůze Poslanecké sněmovny

1. Návrh poslanců Vladimíra Konička, Stanislava Grospiče a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 38/ - druhé čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2018
VIII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 25. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 13. prosince 2018

Obsah:

Strana:

13. prosince 2018

Schůzi zahájil předseda PSP Radek Vondráček.

Usnesení schváleno (č. 419).

Řeč poslance Radima Fialy	8
Řeč poslance Ivana Bartoše	9
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	9
Řeč poslance Ondřeje Benešika	10
Řeč místopředsedy PSP Tomia Okamury	11
Řeč poslance Pavla Kováčíka	13
Řeč poslance Víta Rakušana	15
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	15
Řeč místopředsedy PSP Petra Fialy	16
Řeč poslance Pavla Kováčíka	17
Řeč poslance Ondřeje Benešika	18

Schválen pořad schůze.

1. Návrh poslanců Vladimíra Konička, Stanislava Grospiče a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 38/ - druhé čtení

Řeč poslance Václava Klause	19
Řeč poslance Pavla Kováčíka	20
Řeč poslance Dominika Feriho	20

Řeč poslance Jiřího Maška	20
Řeč poslance Marka Výborného	22
Řeč poslance Lea Luzara	22

Další část schůze řídil místopředseda PSP Tomio Okamura.

Řeč poslance Lukáše Černožského	25
Řeč poslance Lea Luzara	25
Řeč poslance Mariana Jurečky	26
Řeč poslance Jiřího Maška	26
Řeč poslance Jana Hrnčíře	27
Řeč poslance Marka Bendy	27
Řeč poslance Lea Luzara	28
Řeč poslance Marka Bendy	29
Řeč poslance Miroslava Grebeníčka	29
Řeč poslance Marka Výborného	32
Řeč poslance Pavla Žáčka	34
Řeč poslance Stanislava Grospiče	34
Řeč poslance Miroslava Grebeníčka	35
Řeč poslance Lea Luzara	35
Řeč poslance Martina Kupky	35
Řeč poslance Marka Bendy	35

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Fiala.

Řeč poslance Lea Luzara	39
Řeč poslance Miroslava Grebeníčka	40
Řeč poslance Ondřeje Benešika	40
Řeč poslance Marka Bendy	41
Řeč poslance Jiřího Valenty	41
Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	41
Řeč poslance Stanislava Grospiče	42
Řeč poslance Lea Luzara	42
Řeč poslance Marka Výborného	43
Řeč poslance Petra Dolínka	43
Řeč poslance Pavla Žáčka	44
Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	44
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	44
Řeč poslance Marka Bendy	45
Řeč poslance Pavla Žáčka	45
Řeč poslance Petra Dolínka	46
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	46
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	47
Řeč poslance Mariana Jurečky	47
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	48
Řeč poslance Lea Luzara	48

Řeč poslance Marka Výborného	49
Řeč poslance Mariana Jurečky	49
Řeč poslance Petra Dolínka	50
Řeč poslance Jiřího Maška	50
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	51
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	51
Řeč poslance Petra Dolínka	51
Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	52
Řeč poslance Lubomíra Zaorálka	53

Další část schůze řídil místopředseda PSP Vojtěch Filip.

Řeč poslance Marka Bendy	58
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	58
Řeč poslance Stanislava Juránka	59
Řeč poslance Marka Výborného	60
Řeč poslance Pavla Žáčka	60
Řeč poslance Miroslava Grebeníčka	61
Řeč poslance Lubomíra Zaorálka	61
Řeč poslance Petra Dolínka	62
Řeč poslance Martina Kupky	62
Řeč poslance Stanislava Grospiče	63
Řeč poslance Romana Onderky	64
Řeč poslance Jiřího Maška	64
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	64
Řeč poslance Lubomíra Zaorálka	65
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	66
Řeč poslance Petra Pávka	69
Řeč poslance Mariana Jurečky	69

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Fiala.

Řeč poslankyně Pavly Golasowské	71
Řeč poslance Pavla Žáčka	72
Řeč poslance Marka Bendy	73
Řeč poslance Lukáše Černožského	73
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	74
Řeč poslance Jaroslava Faltýnka	74
Řeč poslance Lukáše Černožského	75
Řeč poslance Jiřího Bláhy	75
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	75
Řeč poslance Petra Třešňáka	76
Řeč poslance Lukáše Černožského	76
Řeč poslance Lea Luzara	77
Řeč poslankyně Markéty Pekarové Adamové	77
Řeč poslance Jiřího Bláhy	80

Řeč poslance Lea Luzara	80
Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Pikala	81
Řeč poslance Jana Volného	81
Řeč poslance Lukáše Černožského	81
Řeč poslance Petra Beitla	82
Řeč poslance Mariana Jurečky	83
Řeč poslance Lea Luzara	87
Řeč poslance Stanislava Grospiče	88
Řeč poslance Mariana Jurečky	88
Řeč ministra kultury ČR Antonína Staňka	89
Řeč poslance Marka Bendy	90
Řeč poslance Jana Chvojky	90
Řeč poslance Marka Bendy	91
Řeč poslance Dominika Feriho	91
Řeč poslance Marka Výborného	92

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Petra Fialy

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
13. prosince 2018
Přítomno: 149 poslanců

(Schůze zahájena v 9.00 hodin.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 25. schůzi Poslanecké sněmovny, na které vás vítám.

Poprosím vás, abyste se už posadili na svá místa, přihlásili se svými identifikačními kartami, případně mi sdělili, kdo hlasuje s kartou náhradní. V tuto chvíli mám informaci, že s náhradní kartou číslo 5 hlasuje pan poslanec Berkovec, s náhradní kartou číslo 10 hlasuje pan poslanec Bartoš, s náhradní kartou číslo 2 hlasuje paní poslankyně Kozlová.

Schůzi jsem svolal podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 65 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána i rozdána přes poslanecké kluby v pátek dne 7. prosince tohoto roku. (Hluk v sále.) Opravdu vás už poprosím o klid.

Na začátku nejprve přistoupíme k určení ověřovatelů této schůze. Navrhují, abychom určili pana poslance Jiřího Valentu a pana poslance Petra Vránu. Má někdo jiný návrh? Není tomu tak. Já vás tedy poprosím, budeme hlasovat nejprve o ověřovatelích této schůze.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro navržené ověřovatele. Kdo je proti?

Hlasování číslo 1, přihlášeno je 103, pro 99, proti nikdo. Návrh byl přijat. Já pro stenozáznam – nepodařilo se mi přihlásit. Hlasoval jsem pro, takže pouze pro stenozáznam za mou osobu. Konstatuji, že jsme ověřovateli 25. schůze Poslanecké sněmovny určili pana poslance Jiřího Valentu a pana poslance Petra Vránu.

Tak a teď budeme číst trochu delší seznam omluvených. Takže do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti tito poslanci a poslankyně: Ivan Adamec – pracovní důvody, Jan Bartošek – pracovní důvody, Jan Bauer – pracovní důvody, Martin Baxa bez udání důvodu, Josef Bělca – pracovní důvody, Pavel Bělobrádek – zahraniční cesta, Stanislav Blaha bez udání důvodu, Pavel Blažek – osobní důvody, Marian Bojko – pracovní důvody, Milan Brázdil – zahraniční cesta, Alexander Černý – zdravotní důvody, Jan Čížinský – pracovní důvody, Lenka Dražilová do 13 hodin pracovní důvody, Jaroslav Dvořák – zdravotní důvody, František Elfmark – rodinné důvody, Kamal Farhan – pracovní důvody, Jan Farský – rodinné důvody, Petr Gazdík – pracovní důvody, Josef Hájek do 11 hodin zahraniční cesta, Tomáš Hanzel – rodinné důvody, Tereza Hyťhová – pracovní důvody, Chvojka Jan do 11 hodin zahraniční cesta, Martin Jiránek – zdravotní důvody, Pavel Juříček – pracovní důvody, Miroslav Kalousek – pracovní důvody, Jiří Kohoutek – pracovní důvody, Robert Králíček – zahraniční cesta, Jana Levová

– rodinné důvody, Jan Lipavský do 12 hodin zahraniční cesta, Taťána Malá do 13 hodin pracovní důvody, Jaroslav Martinů – pracovní důvody, Karla Maříková – pracovní důvody, Eva Matyášová – rodinné důvody, Ilona Mauritzová bez udání důvodu, Jiří Mihola – rodinné důvody, Jana Mračková Vildumetzová – pracovní důvody, Patrik Nacher – pracovní důvody, Ladislav Okleštěk – zdravotní důvody, Zuzana Ožanová – pracovní důvody, Jana Pastuchová – pracovní důvody, Pavel Plzák mezi 10.00 a 12.00 dnešního dne z pracovních důvodů, Jan Pošváb – osobní důvody, Věra Procházková – pracovní důvody, Jan Schiller – pracovní důvody, Zbyněk Stanjura bez udání důvodu, Julius Špičák do 10 hodin pracovní důvody, Helena Válková do 10 hodin pracovní důvody, Ondřej Veselý – pracovní důvody, Jan Volný – pracovní důvody, Ivo Vondrák – pracovní důvody, Petr Vrána – zdravotní důvody, Veronika Vreclonová – zdravotní důvody, Rostislav Vyzula do 11 hodin pracovní důvody, Jan Zahradník – osobní důvody, Radek Zlesák od 13. hodiny do 19. hodiny z pracovních důvodů.

Z členů vlády se omlouvají: Andrej Babiš – zahraniční cesta, Jan Kněžínek – pracovní důvody, Jana Maláčová – pracovní důvody, Marta Nováková – pracovní důvody, Tomáš Petříček do 10.30 pracovní důvody, Robert Plaga – pracovní důvody, Dan Ťok – pracovní důvody, Miroslav Toman – pracovní důvody, Vojtěch Adam – pracovní důvody.

Ještě dorazila omluva pana poslance Klause od 10.20 do 13 hodin z pracovních důvodů. Opravuji, byl omluven Jiří Kohoutek, Tomáš Kohoutek je přítomen. Opačně? Tomáš je omluvený, náš je omluvený. Tak, výborně. A poslanec Juříček je také přítomen, ačkoliv jsem četl omluvu.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 25. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad schůze.

S přednostním právem se mi právě přihlásil pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Vážené kolegyně, kolegové, vážený pane předsedající, já nechci měnit pořad schůze. Nechci samozřejmě nic měnit, nechci dělat nic, co by bylo proti jednacím řádu. Nicméně dovoluji mi říct jenom tři věty, které se netýkají bezprostředně tohoto pořadu schůze, ale je to pro nás, pro SPD, poslední možnost, aby to v této Sněmovně před 17. prosincem zaznělo. Takže není to žádný návrh, je to jenom prostě oznámení, aby bylo naprosto jasné, jaké zastáváme stanovisko.

V návaznosti na Newyorskou deklaraci z roku 2016 byly připraveny dva globální pakty OSN – o migraci a mobilitě a druhý o uprchlících, který má být schvalován právě 17. 12. 2018 v New Yorku. Součástí tohoto paktu jsou ustanovení, která jsou v rozporu s usnesením Poslanecké sněmovny České republiky, zejména pokud se jedná o přerozdělování uprchlíků a návratové politiky.

SPD je toho názoru, že Česká republika by se k Newyorskému paktu neměla připojit, stejně jako to udělaly Spojené státy a Maďarsko. Bohužel tady

není ministr zahraničí pan Petříček, ale i tak žádáme vládu, aby k této věci zaujala minimálně zdrženlivé stanovisko.

Děkuji vám za pozornost.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. A s přednostním právem pan předseda Bartoš. Prosím.

Poslanec Ivan Bartoš: Dobrý den, pane předsedo, dámy a pánové. Já bych chtěl vystoupit pouze krátce k programu jednání této mimořádné schůze.

My jsme při předchozím projednávání tohoto předmětu řešili zcela zásadní problém. Navrhovali jsme i dokonce přerušení jednání, zejména kvůli tomu, že neexistuje žádná finanční analýza, a žádali jsme paní ministryni, aby předložila vůbec důvody, proč má dojít k jednání o revizi historických církevních restitucí. Našemu hlasování tenkrát o přerušení z tohoto důvodu nebylo vyhověno, my žádnou analýzu, o které paní Schillerová tvrdila, že ji má, jsme neviděli, a proto nepodpoříme program jednání této schůze, nehledě na to, že například v pořadí budou je předtím i ČEZ a registr smluv, který jsme ještě neprojednávali.

Jenom za sebe bych dodal, že je trochu zvláštní, když vládní koalice musí kvůli bodu svolávat mimořádnou schůzi, když ho standardně svými hlasy dokáže zařadit, když potřebuje, na jednání Sněmovny. Takže klub Pirátů nepodpoří program této schůze. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. S přednostním právem paní místopředsedkyně. Prosím.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážené torzo vlády, já bych ráda ještě předtím, než se přikročí k hlasování o programu, řekla pár slov a odůvodnila, proč TOP 09 nemůže hlasovat pro schválení programu této mimořádné schůze.

Za prvé, samozřejmě všichni znáte náš postoj k tomuto návrhu zákona. Asi nepřekvapí, že nepovažujeme za důležité jej projednávat na mimořádné schůzi. Nevidím jediný důvod, který nás vede k tomu, abychom v nějakém časovém presu se zrovna tomuto návrhu zákona věnovali. Ale určitě všichni víme, jak to je, proč tady vůbec dneska v tento mimořádný termín, když bychom dneska měli sedět ve výborech... (Odmkla pro hluk.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Já poprosím všechny kolegyně a kolegy, kteří mají něco, co potřebují prodiskutovat, aby tak učinili v předzáří. Prosím o klid! Děkuji.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: ... které mnohé byly zrušeny, jejich jednání musí být přesunuto na nějaký jiný termín, a přitom v nich projednáváme zdaleka mnohem důležitější záležitosti, které se skutečně týkají

našich občanů. Ale my tady jsme dneska proto, aby příští týden, když se bude hlasovat o rozpočtu, byla vládní koalice soudržná, protože komunisté jasně deklarovali, že toto je pro ně zkouška toho, jestli platí ten toleranční patent, jestli skutečně platí, že mají podíl na moci. Podle toho, jak budou hlasovat koaliční partneři ANO a ČSSD, se tedy ukáže soudržnost této koalice a ukáže se, že skutečně mají podíl na moci, byť mnozí se tomu brání a byť v různých rozhovorech tvrdí, že komunisté jenom podpořili vznik vlády, ale dál se už nijak nepodílejí, žádné posty jim za to uděleny nebyly atd. Tady to je konkrétní ukázka toho, že tato koalice je soudržná. Uvidíme, jestli je soudržná. Vy máte ve svých rukou, jestli chcete být podporováni právě komunistickou stranou. Co se týče materie té věci, kterou projednáváme, tak k tomu určitě bude dostatek času vystoupit, ale tady to považuji za důležité ještě předtím říci, aby si všichni byli vědomi toho, o co tady vlastně dneska jde, proč se tady vůbec kvůli této věci zrovna scházíme. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám. Jako další s přednostním právem za klub KDU-ČSL pan místopředseda Benešík.

Poslanec Ondřej Benešík: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, právem poslanců samozřejmě je svolat mimořádnou schůzi. Nikdo nikomu toto právo neubírá.

Dneska budeme řešit starý evergreen, který schválila ještě předešlá Sněmovna. Máme na to právo. KDU-ČSL tehdy nebyla ve Sněmovně, byť někteří pořád podsouvají, že je to nějaký lidovecký výmysl. Prostě není. Bohužel, tehdy jsme tady nebyli, nemohli jsme tento zákon podpořit. Možná, kdybychom tady byli, že bychom ten zákon spoluvytvořili dokonalejší, než je.

Když už si tady říká kdo chce co chce, tak já bych chtěl říci, že nejede dálnice, že tam stojí tisíce lidí dlouhé hodiny a že kamionáči odpočívají přímo na dálnici. A my tady řešíme tento problém. Já tedy nevím, co je urgentnější.

Pan ministr tady evidentně není, tak já doufám, že si to užívá na D1 jako tisíce dalších řidičů. A myslím si, že Sněmovna příští týden by o tom měla jednat. To není dáno pouze přírodou, to není dáno pouze sněžením. Když jsem sem v úterý jel po D1, tak jsem byl v šoku, že to zúžení tam pořád je. Já říkám – až napadne sníh, jak to budou dělat? No, evidentně už vidím, jak to budou dělat. Nijak.

Takže Sněmovna se zabývá starým evergreenem, který stejně Ústavní soud podle mého názoru shodí, a tisíce lidí jsou na dálnici a nemůžou se dostat tam, kam potřebují. (Potlesk z pravé strany sálu.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám. Další s přednostním právem pan místopředseda Okamura, poté pan předseda Kováčik. Prosím, máte slovo.

Prosím o klid v sále! Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, SPD podpořila svolání této schůze. Naším cílem ovšem nebylo a není zdanit vrácený majetek, který byl prokazatelně ukraden. Žádáme to, co je naprosto logické a normální, zdůvodnění oprávněnosti výše konkrétních finančních náhrad a jejich zdanění tak, jako je tomu u každého jiného příjmu v České republice. Žádáme transparentní oddělení a vyčíslení a zdůvodnění výše náhrad, které se vyplácejí v rámci majetkového vyrovnání.

Vedle toho je potřeba také transparentní model změny financování církví, kterým se majetek nevrací, ale naopak se jím daruje, což není správné. Pochopitelně, místo plošných darů by byl ideální model obvyklý v západní Evropě, tedy možnost, aby poplatníci daně, kteří sami chtějí, část daní z příjmů mohli přeměrovat buď na církev, nebo na jiné bohudobé společnosti.

V našem postoji rozhodně není nenávisť vůči českým církvím a náboženským společnostem. Je to naopak. Musíme zabránit rozdělení společnosti, která z velké části vnímá netransparentní a znetvořené církevní restituční a náhrady velmi negativně, což samozřejmě silně církve v posledních letech poškodilo.

Křesťanskou i židovskou náboženskou obec považujeme za silné základní kameny, na kterých stojí naše národní hodnoty, a to ať jsme věřící, či bez víry. Vánoce, případně chanuku slaví a prožívá každý z nás, každý z nás se v rámci své slabosti pokouší dodržovat desatero a poselství o lásce k bližním.

V současném světě vnímáme obrovskou potřebu evropských tradičních církví při obraně a udržení evropských hodnot před islámem a neomarxistickým globalismem, které obojí po svém bortí evropské tradiční hodnoty a likvidují svobodu, demokracii a národní tradice, tedy hodnoty, které přímo vycházejí z evropské anticko-židovsko-křesťanské kultury.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vás na okamžik přeruším. Já opravdu prosím o klid!

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Ale tak jako mnozí věřící včetně teologů a církevních představitelů nemůžeme nevidět, že finanční náhrady ve výši 59 miliard korun, které se církvím mají vyplácet dalších třicet let, byly v roce 2012 stanoveny netransparentně. Nebyly podloženy relevantním seznamem a standardním auditem. Celý zpackaný zákon byl šitý horkou jehlou a v rychlosti pod tlakem. Zákon obsahuje neuvěřitelné lapsy, ale za hodně peněz.

Dovolte mi ilustrovat to na jednom příkladu. Apoštolská církev s necelými pěti tisíci členy má podle zákona kromě majetku získat také finanční vyrovnání ve výši 1,056 mld. korun. Církev byla přitom zaregistrována až v roce 1989, a nemá tedy co restituovat. Chápu, peníze vyplácené této církvi jsou přípravou na její osamostatnění, ale v tom případě je tento příjem dar a měl by celkem logicky podléhat zdanění jako každý dar nebo hrubý příjem. Apoštolská církev byla po dlouhá léta proti církevním restitucím. Celkem logicky, neměla co restituovat. Teprve sliby miliardy z veřejného rozpočtu ji přesvědčily, že je zákon opravdu

třeba. A vnímám i to, že tento dar jí i dalším církvím, které neměly co restituovat, byl v podstatě z nároků, kterých se vzdali katolíci.

V souvislosti s dary si připomeňme, že zákon vznikl v čase ekonomické krize. Stát tehdy zmrázil platy policistům, vojákům, učitelům. Důchodcům se přidávalo po desetikorunách, a najednou tu někdo přišel s výdajem v řádu desítek miliard, který nebyl zcela transparentní, anebo byl dokonce falešně zdůvodněný nadhodnocenými odhady pozemků. Vlna odporu, která prošla českou veřejností, nevznikla proto, že bychom byli závistivý národ neznabohů, ale prostě proto, že šlo skutečně o špatně komunikovaný špatný návrh v ten nejhorší čas.

Nic proti necelým pěti tisícům členů Apoštolské církve. Ale miliardový dar spolku, který má celostátně zhruba tolik členů, co má pár krajských organizací SPD anebo svaz včelařů, si skutečně žádá veřejnou debatu.

Jen pro ilustraci. Dobrovolní hasiči, kteří po celý rok pomáhají zachraňovat životy a majetky, kteří cvičí a vychovávají 60 tisíc dětí a mládeže do 18 let, kteří mají 358 324 organizovaných členů v 7 677 sborech dobrovolných hasičů, dostávali v časech krize 10 milionů ročně. Pouze 10 milionů ročně. Nebudeme nikdy srovnávat potřebnost církví anebo třeba hasičů, protože služba každého z nich je nezastupitelná a obojí je potřebné a záslužné. To, co je ale opravdu potřeba, je vyhodnotit, kolik komu a z jaké kapsy.

Budou tu padat výhrůžky Ústavním soudem. Ano, bezesporu. Bude soud vážít skutečně protiústavní zdanění ukradeného majetku. Pokud by ale stát prokázal, že při stanovení náhrad došlo k závažnému pochybení, pak je to situace naprosto jiná a bezpochyby má stát nejen právo, ale i povinnost chyby napravit. To, že výše finanční kompenzace mohla být spočítána špatně, připouští i někteří ústavní právníci. Audit a přepočítání náhrad by údajně vyšly na 200 milionů korun. To je sice na jednu stranu hodně, ale jestliže máme vyplatit více než 59 miliard, pak to je oprávněný náklad.

Vnímáme výhrady části občanů dané historií katolické církve. Na druhé straně si, věřím, nejen my uvědomujeme, že se role křesťanských a židovských obcí radikálně změnila. A dnes jsou to do jisté míry také bašty obrany, které pomáhají chránit nás všechny, naše rodinné a životní hodnoty, náš národ a jeho kulturu bez ohledu na víru. Obrana takových hodnot, jako je například tradiční rodina. A třeba prostý fakt, že táta je muž a maminka žena, si zaslouží bezesporu i podporu státu.

Vnímáme i problém, který má hlavně katolická církev, s údržbou vlastněných památek. Tento problém musí ovšem systémově řešit zákon o ochraně kulturních památek a stát musí účinně pomáhat při údržbě a opravách památek. To je výhodná investice do zkulturnění naší země s vysokou návratností. A měli bychom všichni vědět, že církevní památky v drtivé většině užívají další občané včetně zahraničních turistů.

Vnímáme i potřebu pomoci katolické charitě a dalším, nejen církevním organizacím, které se starají o staré lidi a bezmocné nebo umírající. Opět tu je potřeba změnit stávající systém. Přestat financovat politické neziskové organizace a účinně financovat pouze ty neziskové organizace, které jsou veřejně prospěšné.

Dámy a pánové, SPD navrhuje, aby vláda připravila kontrolní audit, který stanoví skutečnou výši náhrad za ukradený majetek. A vedle toho vláda, my i veřejnost bychom měli prodiskutovat a navrhnout transparentní model změny financování církví. Pochopitelně místo plošných darů by byl ideální model obvyklý v okolní Evropě, tedy možnost, aby poplatníci daně, pakliže sami chtějí, část daní z příjmů mohli přeměrovat buď na vybranou církev, nebo na jiné bohudobé společnosti. Jedná se o takzvané daňové assignace.

Takže já bych snad závěrem jenom řekl, že SPD znovu vyzývá vládu ČR, aby připravila kontrolní audit, který stanoví výši náhrad za majetek církví a náboženských společností podle zákona číslo 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Děkuji za pozornost. (Potlesk z řad poslanců SPD.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji, pane místopředsedo. Přečtu rychle došlé omluvy. Omlouvá se pan poslanec Mikuláš Peksa od 9.30 do 12.30 z pracovních důvodů. Omlouvá se pan poslanec Jakub Michálek od 9.30 do 12.30 taktéž z pracovních důvodů. Dále se omlouvá z pracovních důvodů do 10.20 hodin pan poslanec David Kasal a omlouvá se pan ministr obrany Lubomír Metnar z celého jednacího dne z důvodu naléhavých pracovních povinností.

S náhradní kartou číslo 12 hlasuje pan poslanec Chovanec a s přednostním právem je přihlášen pan předseda Kováčik. Prosím, máte slovo.

Poslanec Pavel Kováčik: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedo, vážená vládo, kolegyně a kolegové, řeknu vám to krátce. Není to hlavní ani úvodní vystoupení předkladatele. Je to jenom reakce na to, co slyšíme v médiích, na to, co slyšíme i tady při zahájení dnešního jednacího dne. A já si neodpustím několik stručných reakcí na obvinění, která na naši hlavu padají.

Tak především to první obvinění, že to je z naší strany pouze test soudržnosti vládní koalice. Já nevím, jakým způsobem se udržuje soudržnost vládní koalice ANO a ČSSD. My jsme strana, která toleruje vládnutí. A jedno, druhé čtení jednoho návrhu zákona, které tady nemůže proběhnout ne proto, že by vládní koalice byla nějak nesoudržná, nebo dokonce rozbitá, myslím, že soudržnost vládní koalice ANO a ČSSD nějakým zásadním způsobem nemůže poškodit zvláště proto, že druhé čtení toho zákona není ani návrhem této vládní koalice.

Takže to je směrem k těm, kteří mají pochybnosti o tom, že důvodem KSČM, nebo klubu KSČM, na svolání této mimořádné schůze, a znovu děkuji všem, kteří to pochopili a podepsali nám to, a bylo vás 65, to není málo. A ti, co to podepsali, také tady na rozdíl od některých předchozích mimořádných schůzí, také skutečně sedíme a jsme připraveni hlasovat. Ne abychom se, jak se kdysi stalo, nedávno, že si tady někdo svolal mimořádnou schůzi a pak ani nepřišel a ani tady nebyl usnášeníschopný počet poslanců a poslankyň. To se dnes stát nemůže.

Takže důvodem je, že ať ten návrh zákona o zdanění církevních restitucí, když to řeknu hodně zhuštěně, je z vaší strany hodnocen jako paskvil, jako pitomost, která nemá šanci, jako věc, která i kdyby náhodou prošla, tak Ústavní

soud to zásadně shodí, tak přesto z neznámých důvodů opakovaně po řadu týdnů a měsíců obstrujete proběhnutí pouhého druhého čtení. Já jsem zvědavý, jestli se podaří druhé čtení absolvovat dnes nebo na některé z příštích schůzí, případně i znovu mimořádných, jakým způsobem budete tuto zdánlivě nedůležitou, okrajovou věc komentovat a také necháte proběhnout ve čtení třetím. Jestli vůbec necháte dojít na hlasování o jednotlivých návrzích.

Já ovšem jsem docela příjemně překvapen tím, že na rozdíl od předchozích volebních období náš návrh zákona, který my považujeme za poměrně důležitý, je alespoň projednáván. A mohl bych být rád, že čím déle je komunistický návrh zákona zde na tapetě, na projednávání, jakoby na programu aktuálně probíhající, tím pro nás lépe, protože tím jsme více na očích veřejnosti. Ale nejsem rád. Protože pravdu má paradoxně pan kolega Benešik, i když trochu jinak. Já odpovím jinou demagogií.

Kdybychom byli, pane kolego Benešiku prostřednictvím pana předsedy, věděli, že tomu zákonu budete bránit jakýmkoli způsobem včetně toho, že necháte nasněžit, aby se nemohli poslanci a poslankyně dostat po dálnici D1 na jednání, tak bychom pro svolání této schůze zvolili jiný termín, kdy sněžení nehrozí.

A když už mluvíme o těch tisících aut, která stojí řadu hodin na dálnici D1, také jsem to mnohokrát zažil, a dnes ale poprvé jsem odhodlán předložit návrh zákona, nebo takovou změnu zákona, která, pokud to neučiní pan ministr dopravy, která uzákoní, že v podobné situaci kamion nesmí vjet do levého pruhu, protože to je jediné, co potom brání tomu, aby mohli pracovníci údržby dálnice rychle obnovit provoz. To je prostá úprava. Každý se jí dosud bál, ale když už jste to, pane kolego Benešiku prostřednictvím pana předsedajícího, takovým krásným oslím můstkem spojil s projednávaným tématem, tak já avizuji iniciativu klubu poslanců KSČM: pokud nepřijde s tou iniciativou vláda, přijdeme s tou iniciativou velmi brzy my, tak aby ještě tuto zimu, pokud nebudete opět bránit projednávání tohoto návrhu, ještě tuto zimu mohla být dálnice nejen D1, ale všechny ostatní, přece jenom i při sněhových kalamitách, světe div se, je zima, občas nasněží, přece jenom lépe průjezdná a udržovatelné.

Přeji si a přeji nám všem, kolegyně a kolegové, aby v tomto předvánočním čase, kdy jsou nejen jiné také důležité věci na projednávání, ale kdy je také čas přípravy Vánoc, abychom dnes zvládli v rozumném čase projednání druhého čtení, které z jednacího řádu má především sloužit k tomu, aby se předložily pozměňovací návrhy, případně odůvodnily pozměňovací návrhy k předloženému návrhu zákona.

Děkuji vám za pozornost a přeji hezký den.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Další omluvu, kterou přečtu, je paní poslankyně Balaščíková, omlouvá se od 9.30 do 12 hodin z pracovních důvodů.

S přednostním právem pan poslanec Rakušan. Poté paní místopředsedkyně Adamová Pekarová. Prosím.

Poslanec Vít Rakušan: Pane předsedo, děkuji vám za slovo. Dobrý den, vážené kolegyně, vážení kolegové. Dovolte mi jen velmi stručně sdělit stanovisko klubu Starostů a nezávislých k hlasování o pořadu dnešní schůze.

My nepodpoříme pořad dnešní schůze, a to z jednoduchého důvodu. Tady přece nejde o nějakých věcný záměr, tady jde skutečně o to, byť to pan předřčník Kováčik prostřednictvím pana předsedajícího odmítá, o jeden velký test soudržnosti toho, jakým způsobem drží nebo nedrží vláda v České republice pohromadě. Všechno je vždycky otázkou úhlu pohledu. A ten úhel pohledu náš je jiný než pana předsedy. My prostě vnímáme KSČM jako jednu ze stran vládní koalice, jako velmi loajálního partnera. A samozřejmě že ta loajalita se musí nějakým jasně deklarovaným způsobem vracet. A právě dnes přichází ten den, kdy ta splátka má být učiněna. Myslím si, že je to celkem přehledné a jasné.

To, co nás tady dnes čeká, protože ten program schůze nakonec schválený jistě bude, je prostě střet dvou světů. Jednoho, který se domnívá, že když někomu něco bylo sprostě ukradeno, tak mu to jednoduše mělo být vráceno. Trvalo to dlouho a stalo se tak. A v tom případě, když už mu to jednou vráceno bylo, tak by nemělo docházet ke zpochybňování toho samotného faktu a nemělo by docházet ke zdanění něčeho, co bylo jednou nejenom ukradeno, ale během těch desetiletí zásadním způsobem poničeno a zdevastováno. To je prostě fakt, který leží na stole, a jistě nás tato debata čeká.

Ještě bych chtěl vzkázat – tady nikdo neobstruuje, tady nikdo nepřipravuje žádná dlouhá hodinová prohlášení. My pouze konstatujeme, že není v souladu s naším svědomím hlasovat pro pořad schůze. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. S přednostním právem je přihlášena paní místopředsedkyně Adamová Pekarová.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Musím reagovat na pana předsedu Kováčika prostřednictvím pana předsedajícího a odcitovat mu, aby si nemyslel, že to jsou jenom naše slova, slova jeho kolegy pana poslance Dolejše, který včera na tiskové konferenci řekl – cituji iDnes.cz. "Musím říci, že ještě před tolerancí vzniku vlády byl vyřčen a realizován příslib jednak ANO a jednak sociální demokracie, že s tímto zákonem nemají problém. Bylo by velmi nelogické, kdyby stejná skupina poslanců zablokovala program svolané sněmovny. I ti, kteří jsou kritičtější vůči návrhu, tak pochopili, že bychom do Vánoc alespoň druhé čtení mohli mít ukončeno, a pokud by se někdo začal stavět zcela alogicky do jiné pozice, tak bychom to museli vyhodnotit."

Dále je tady, cituji ten článek už nikoliv v citaci, že připomněl, že v sobotu, tedy krátce před konečným schvalováním rozpočtu, se sejde Ústřední výbor KSČM a kromě schvalování lídrů kandidátky do Evropského parlamentu bude řešit aktuální vztah KSČM k vládě a k tomu, jak plní sliby. Konec citace z iDnes.cz.

Vy jste sami veřejně i do médií řekli, že tohle dnešní naše zasedání je test soudržnosti té vlády. Možná jste nepoužili tato přesná slova "test soudržnosti", ale

jasně jste dali najevo, o co vám jde. Tak se tady prosím teď netvařte, že jde o něco jiného.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Další s přednostním právem je přihlášen pan místopředseda Fiala. Poté pan předseda Kováčik.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, nesnížím se k tomu, že řeknu, že jsem nechtěl vystupovat a byl jsem vyprovokován, ale je to pravda, tentokrát. Budu reagovat na slova pana předsedy Kováčika.

Myslím si, že se nemůžeme tvářit, že toto je nějaké normální projednávání normálního bodu. Tady se svolala mimořádná schůze nikoliv z obvyklých důvodů, ze kterých svoláváme mimořádné schůze, to znamená, že chceme zařadit na jednání nějaký bod, nový, něco, co se aktuálně děje, co běžným způsobem nejde. Tady se zabýváme na mimořádné schůzi, nebo doufám, že se nebudeme tím zabývat, ale je zde návrh, abychom se zabývali druhým čtením zákona, který normálně projednáváme. To přece není úplně normální a je to do značné míry absurdní.

Další věc, která je velmi problematická – to jenom tak připomínám těm, kteří pomohli komunistům k tomu, aby se vůbec ta mimořádná schůze svolala –, je ten samotný obsah. Náprava majetkových křivd, nebo křivd, které byly způsobeny církvím a náboženským společnostem, byla způsobena právě působením komunistů v naší zemi. A teď komunisté, když už došlo k nějaké nápravě, tak mají tu odvahu, tu, s prominutím, drzost zasahovat znovu do toho zákona nějakým způsobem, to velmi složitě nalezené nalézání spravedlnosti nějakým způsobem korigovat. Já samozřejmě členům KSČM neberu vůbec jejich právo se o to snažit. Myslím si, že to možná i odpovídá zájmu jejich voličů, ale dívím se všem ostatním, opravdu se jim dívím, že je v tomto podle mne nepřiliš morálním postupu podporuji.

Samotný návrh, který je tady komunisty předložen, je docela zvláštní. Když se podíváte ne na stanovisko vlády, ale na stanovisko jednotlivých ministerstev, tak i oni o tom mají pochybnosti, mají pochybnosti o ústavnosti toho procesu. Když si uvědomíme, k čemu při tom zákonu o církevních restitucích vlastně došlo, když si uvědomíte, k čemu ten zákon je, tak pochopíte absurditu toho návrhu. Ale o tom budou mluvit moji kolegové později.

Já jenom připomenu, že ten zákon neřeší jen minulost, neřeší jen minulost vztahu státu a církví, ale řeší i budoucnost. On fakticky přináší do naší společnosti odluku státu od církví. Ten proces je dlouhý, ten proces je složitý, proto se došlo i k nějakým náhradám v nějaké výši a teď je opravdu neuvěřitelně neodpovědné a podivné do toho znovu zasahovat. Tu jistotu, kterou jsme jako stát církvím dali v souvislosti s tím, že jim do budoucna nebudeme platit to, co jsme dosud platili, tu jistotu tady chce někdo narušit takovýmto návrhem, se kterým přišli komunisté.

Takže vás asi nepřekvapí, když jsem připomněl všechny ty absurdnosti, všechna ta nebezpečí, která jsou v tom komunistickém návrhu obsažena, že klub Občanské demokratické strany ani nepodpoří program této schůze.

Nicméně na závěr mi dovolu, abych se zmínil o tom tématu, které tady tak okrajově zaznívá, a to je situace na D1. To je věc, která mě na rozdíl od debaty o tom nesmyslném návrhu komunistů opravdu zajímá, to je debata, kterou bych rád vedl. A tady jsem připraven s panem předsedou Kováčikem diskutovat o tom, jakým způsobem zabránit tomu, aby se ta situace opakovala. Já, to celkem asi víte, jezdím po té D1 několikrát týdně a ta situace je normálně strašná. Ona není strašná kvůli tomu, jak se chovají řidiči. A tady nebudu souhlasit s panem předsedou Kováčikem, to není jenom tím, co dělají řidiči kamionů a jaká je tam nekázeň. Ten problém leží přece úplně jinde. Ten problém leží v tom, jakým způsobem k tomu přistupuje Ministerstvo dopravy, jakým způsobem jsou prováděny opravy, jak jsou ty opravy koordinovány a co se na té D1 děje. To je základní problém celé té situace, které čelíme.

A když jsme u toho, co se děje tento týden a proč se z Prahy nedá dostat do Brna a zpátky, tak ta situace není překvapivá, věděli jsme, že nastane. Upozorňovali jsme na to, psalo se o tom v médiích. Ta situace je proto, že se neukončila oprava v plánovaném termínu, že v tom kritickém úseku u Humpolce je zúžení, o kterém všichni věděli, které tam nemělo být, které je nevládnutelné v zimě, o kterém všichni věděli, že mělo skončit před začátkem zimy, a prostě ty firmy to nedodržely. Jediné, co Ministerstvo dopravy bylo schopné udělat, tak jako obvykle řeklo no, my ty firmy v souladu se smlouvou budeme pokutovat. To je málo, ta situace byla jasná už dopředu.

Ministr Ťok nás informoval, když potom probíhala veřejná debata, že přesto, že tam to zúžení bude, že jsou připraveni, že když bude jakákoliv sněhová – když bude sněžít, to není žádná sněhová kalamita, prostě trochu sněží – když bude sněžít, že to dokážou odklízet, že to budou udržovat tak, aby to bylo průjezdné. Podívejte se, co se děje. Poprvé nasněžilo a po D1 se nedá jezdit nejenom včera a dneska, vždyť ta situace byla stejná v úterý a bude stejná za týden. V tom zúžení, které tam prostě v zimě nemá být, které Ministerstvo dopravy připustilo, se nedá jezdit.

Ta situace kolem dopravní infrastruktury, kolem toho, jak to vypadá s opravami, co se děje na klíčových tazích, jak se nikam nedá dojet, je v České republice skutečně katastrofální, ta brání tomu, aby se naše země posunula někam kupředu, abychom patřili mezi ty nejnávštěvnější země světa. Pět let tam sedí jeden ministr, což je jeden z mála ministrů, nebo možná jediný, jehož jméno si lidé pamatují, ale pouze negativně, pouze proto, že se nic na Ministerstvu dopravy nedaří. A to je věc, o které bychom se tady měli bavit.

Takže, pane předsedo Kováčiku prostřednictvím pana předsedajícího, přijďte-li s tímto tématem, ODS s vámi o tom ráda bude diskutovat. O církevních restitucích ne. (Potlesk zprava.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. S přednostním právem pan předseda Kováčik. Může reagovat.

Poslanec Pavel Kováčik: Děkuji za slovo. (V sále je velký hluk.)

Vaším prostřednictvím, pane předsedo, k panu předsedovi Fialovi. Jsem rád, vážený pane předsedo Fialo, že najdeme i společná témata. Ostatně od toho jsme sem našimi voliči zvoleni, abychom hledali také témata, která prospívají všem, a také tato témata řešili.

Souhlasím s vámi, že stav, který je dán nedokončenou opravou, mohl situaci přitížit, ale oba jezdíme po D1 tolik let a spolu s námi mnozí další, že víme a vzpomínáme si zcela jasně, že i když tam žádné zúžení nebylo, v okamžiku, kdy začalo sněžit a klouzat, D1 byla za chvíli beznadějně zatarasena právě předjíždějícími se kamiony. Čili jednou z těch součástí řešení musí být i tohle. Proto jsem také řekl, pokud pan ministr dopravy nepřijde s řešením, přijdeme s řešením my. Já jenom vítám, že nabízáte na tomto řešení spolupráci. Věřím, že nebudeme sami, kdo bude na zprůjezdění D1 legislativně pracovat. Ale možná ty opravy mohly být dávno hotové a možná dokonce mohla být už postavena ta paralelní dálnice, o které se neustále jenom hovoří a která teď někdy v těchto dnech byla snad někde v nějakém krátkém úseku zahajována, kdyby ty prostředky, které se věnovaly na takzvané církevní restituce, mohly být věnovány právě do obnovy, údržby a výstavby dálnic. Ostatně minule jsme tady hovořili o zanedbaných mostech, které padají na hlavu, a řadě dalších a dalších věcí, které nebyly zanedbány z dob před listopadem 1989, ale které byly zanedbány tím, že jim a jejich dostatečné údržbě nebyla věnována pozornost od listopadu 1989. Ale to teď nechci říkat.

Jen krátce reakci na paní kolegyni Pekarovou Adamovou. Na vyjádření kolegy Dolejše nebylo nic, co by opravňovalo nebo odůvodňovalo ono tvrzení tak příkré, se kterým jste přišla prvně. O toleranční dohodě mezi KSČM a hnutím ANO se přece vědělo od počátku a ta dohoda obsahovala mimo jiné také určité programové priority. A ty programové priority se teď v této době poprvé, jejich plnění má vyhodnocovat. Nic více a nic méně tím pan kolega Dolejš zajisté nemyslel. Nic více a nic méně jsem ani v tom svém slově, ve své reakci na vaše slova, nemyslel a také v tom není nic jiného skryto ani ode mě.

Děkuji za pozornost.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Dovolte mi ještě načíst na záznam omluvu. Omlouvá se paní ministryně financí Alena Schillerová od 9.45 do 10.45 z pracovních důvodů.

S přednostním právem pan místopředseda Benešik. (Hluk v sále neutichá.)

Poslanec Ondřej Benešik: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, já jsem tady zaznamenal zvláštní logiku. Církev a církevní organizace jsou velmi důležité, s tím samozřejmě souhlasím a i osobně je velmi podporuji, a proto tu jejich velmi potřebnou činnost, zejména v této turbulentní době, podpoříme tak, že jim sebereme to, co už jim bylo jednou ukradeno. Zajímavá logika, beru.

KDU-ČSL se nehodlá bavit o nějakém možném majetku, údajném majetku. My jsme přesvědčeni o tom, že ten majetek skutečně existoval nebo existuje a že ho církevní organizace vlastnily, takže slovo údajné mně taky přijde velmi zvláštní.

A když už jsme se tady rozjeli v té diskusi o českých dopravních komunikacích, tak budeme mít možnost podpořit bod KDU-ČSL hned příští úterý, kdy budeme navrhovat, abychom se neutěšeným stavem na našich dálnicích zabývali, protože si myslím, že už je načase, aby tiskové zprávy z Ministerstva dopravy nebyly v tom slova smyslu: dámy a pánové, v letošním roce se nám podařilo opravit 30 km silnic první třídy a dál nic!

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. V tuto chvíli už nevidím nikoho, kdo by se hlásil s přednostním právem. Budeme tedy hlasovat o celém návrhu pořadu 25. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen. Zavolal jsem kolegy z předsálí. (Předsedající gonguje.) Poprosím o klid a budeme hlasovat o pořadu schůze. Je zde návrh na odhlášení, tak vás poprosím, abyste se znovu přihlásili svými identifikačními kartami.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro navržený pořad schůze. Kdo je proti?

Jedná se o hlasování pořadové číslo 2, přihlášeno je 126, pro 82, proti 38. Návrh byl přijat. Konstatuji, že pořad schůze byl schválen.

Přistoupíme tedy k projednání jediného bodu této schůze, logicky je to bod

1.

Návrh poslanců Vladimíra Konička, Stanislava Grospiče a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 38/ - druhé čtení

Tímto sněmovním tiskem jsme se opětovně zabývali dne 13. listopadu 2018 na 20. schůzi Poslanecké sněmovny, kdy jsme přerušili obecnou rozpravu. Připomínám, že usnesení rozpočtového výboru a ústavněprávního výboru byla doručena jako sněmovní tisky 38/2 až 38/6. Poprosím, aby se u stolku zpravodajů posadil pan poslanec Stanislav Grospič a zpravodaj garančního výboru, kterým je rozpočtový výbor, pan poslanec Milan Feranec.

Budeme pokračovat v přerušené obecné rozpravě. Mám zde faktickou poznámku – pan poslanec Klaus. Ta platí? (Ano.) Máme obecnou rozpravu. S první faktickou je zde pan poslanec Klaus. (Neklid v sále.) Já tu poznámku umožním, protože pokračujeme v přerušené rozpravě, kde byly přihlášky a už vystupovala řada poslanců. Prosim, máte slovo.

Poslanec Václav Klaus: Nemám přednostní právo, tak jsem se nemohl přihlásit předtím. Chtěl bych reagovat na vystoupení pana poslance Kováčika, a sice nerozumím takovému tomu útoku na řidiče kamionů. Vždyť přece když jste řidič kamionu, máte všechno v pořádku, máte zimní gummy a přijedete k nějakému

kopečku, kde stojí nějaký Maďar na letních gumách, který to nemůže vyjet, tak ho nemůžete objet? Opravdu chcete navrhovat zákon zakazovat řidičům, aby se nemohli vůbec dostat do levého pruhu? Vždyť je to těžká práce. Tomuhle jsem nerozuměl. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám. Poprosím všechny diskutující, aby se drželi už tématu, kterým je zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi. Nicméně faktické poznámky se nám mírně namnožily. Pan poslanec Kováčík, poté pan poslanec Feri. A opravdu vyzývám k tomu, držet se tématu majetkové vyrovnání. Nerad bych se dostal do fáze, že bych někomu odnímal slovo. Pokusme se respektovat téma.

Poslanec Pavel Kováčík: Děkuji za slovo, pane předsedo. Já podpořím váš požadavek a poprosím všechny, aby se drželi toho, proč byla ta schůze svolána, a tím je proběhnutí druhého čtení onoho návrhu zákona. Co se týká věci okolo dopravy, které sem vnesl pan kolega Benešík a na které jsme všichni, co jsme vystupovali, k tématu pozitivně reagovali, tak to si necháme skutečně na ten příští nebo další týden. Avízo, které jsem k tomu dal, platí. A jsem rád, že ze strany ODS už začínají přicházet první konkrétní nabídky nebo návrhy diskutovat o tom, jak těžká je práce řidiče kamionu. Jsem samozřejmě připraven a mám mezi řidiči kamionů řadu přátel a tento podnět je od nich. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám. Faktická poznámka – pan poslanec Feri.

Poslanec Dominik Feri: Děkuji za slovo, pane předsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, s ohledem na to, že byl pořad schůze schválen, tak si dovoluji načíst jménem poslaneckého klubu TOP 09 návrh na zamítnutí tohoto návrhu zákona ve třetím čtení. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Tím jsme se vypořádali s faktickými poznámkami. Jako první je do diskuse přihlášen pan poslanec Jiří Mašek, kterému tímto dávám slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Vážený pane předsedo, vážená paní ministryně, milé dámy, vážení pánové, jak jednoduchá úprava se nám nabízí škrtnutím několika slov v zákoně, výsledek minus 400 milionů z vyplácených 2 miliard českým státem ročně církvím po dobu 30 let, vše pod dohledem převážně ateistické veřejnosti, ve které se mísí sympatie s církvemi, které byly poškozeny komunistickým režimem po roce 1948, s pocity neoprávněně nadhodnocených požadavků církví na restituce na úkor českého státu a potažmo všech daňových poplatníků. A kde je pravda? Jako vždy někde uprostřed.

Dovolte mi malou rekapitulaci. Co se stalo po sametové revoluci? V letech 1991 až 2011 poklesl počet věřících o 1,2 milionu absolutně na 32 % obyvatel,

z toho 11 % obyvatel hlásících se k římskokatolické církvi, u ostatních církví to je pod 1 %. V této souvislosti se nabízí otázka, jaký je vývoj služeb, které církve poskytují společnosti v České republice.

Úplně jinak to bylo v roce 1928, kdy vrcholila první pozemková reforma se zábořem majetku církvím nad 150 ha orné, resp. 250 ha veškeré zemědělské půdy, a to s podporou prezidenta Masaryka, na kterého se dneska všichni odkazujeme. Vše proběhlo na základě demokraticky přijatého záborového zákona č. 215/1919. Ve zmíněném roce 1928 se k římskokatolické církvi hlásilo 80 % obyvatel, k evangelíkům 7 % atd. Bez vyznání bylo tehdy pouze 5 % obyvatel. Přesto byla reforma přijata.

Reforma probíhala intenzivně v letech 1923 až 1927. Pozemky byly přerozděleny drobným zemědělcům s využitím přidělového zákona č. 81/1919 a náhradového zákona č. 329/1919. Vše podle práva. Církvím zůstaly statky nad (pod?) 150 ha orné, resp. pod 250 veškeré půdy. Celkový úhrm církví vlastněných pozemků tehdy klesl z 234 000 ha v roce 1919 na 68 000 ha v roce 1927. Tak tomu bylo až do roku 1947, kdy došlo zákonem č. 142/1947 k revizi první pozemkové reformy z roku 1919 a bylo odsouhlaseno ponechat velkostatkům maximálně 50 ha a výměru nad tuto hranici rozdělit drobným zemědělcům. Byla tehdy stanovena i cena pro vyrovnání s konstrukcí průměrné ceny za předešlých 10 let ponížené o 20 %. Na naplnění tohoto zákona se začalo bezprostředně pracovat v roce 1947. A pokud by vše bylo řádně zaknihováno, poklesla by rozloha církevních statků z tehdejších 68 000 ha na 5 203 ha. To však bylo přerušeno Vítězným únorem a znárodněním půdy s výměrou nad jeden hektar a církve tak přišly o dalších 5 000 ha půdy.

Přesto z výše uvedených údajů vyplývá, že rozsah restitučních nároků církví z roku 2012 je jenně řečeno neadekvátní a jistě i protiprávně stanovený, a to se týká rozlohy pozemků uplatňovaných při restituci i výše náhrady za nevydané pozemky. Mělo jít o náhradu cca 63 000 ha ze zákonné pozemkové reformy z roku 1947 s tehdy navrženou průměrnou cenou poníženou o 20 % a náhrady za 5 000 ha znárodněných komunisty po únoru 1948. Ale vztahovat nároky církve na 225 000 ha, tedy stavu k roku 1919 a první pozemkové reformě, je opravdu majstrštyk, pánové Kalousku, Bělobrádku a další, prostřednictvím pana předsedajícího.

Při výpočtu náhrad dle platných právních úprav z roku 1947 by náhrada za 63 000 ha v odhadních cenách za metr čtvereční půdy pro rok 2012 činila 4 miliardy korun, a i v případě nadhodnocených 44,50 Kč za metr po výpočtu dle zákona z roku 1947 by to bylo maximálně 24 miliard, to vše za předpokladu, že by se žádná půda církvi nevracela a vše se řešilo proplacením. My jsme však vrátili podstatně více půdy, než na jaký měla církev nárok, a ještě doplácíme 59 miliard. Je třeba uvést, že tato částka obsahuje i náhradu za budovy a jiný majetek, který nebylo možné vrátit. Krom čtyřnásobného nadhodnocení požadavku na výměru půdy pro navrácení a finanční vypořádání došlo ještě k nadhodnocení její ceny: 44,50 za metr oproti 7,50 za metr v době platné.

A jak je to u našich sousedů? Polsko řešilo vyrovnání s církvemi ve výši 1 000 Kč na občana, Maďarsko ve výši 1 500 Kč na občana a v České republice vyrovnání s církvemi přesahuje částku 10 000 Kč na občana. Občané nejvíce ateistického státu v Evropě byli po zásluze potrestáni. V listopadu 2012 se vám to v Poslanecké sněmovně povedlo. Komentovat jakým způsobem, je dnes asi zbytečná ztráta času. Jistě to však nebylo ve prospěch občanů České republiky, ale naopak na jejich úkor.

Nyní přichází návrh zákona s možností toto podivné narovnání státu a církví, které bylo pro církev extrémně výhodné, mírně narovnat ve prospěch státu. Diskutujeme možnost zrušit úlevu církvím na nedanění přijímané finanční náhrady od státu. Tuto úpravu, která alespoň částečně zmírní škody způsobené státu přijetím restitučního zákona, z pochopitelných důvodů podpořím a věřím, že nás bude ve Sněmovně většina. (Potlesk poslanců ANO a KSČM.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám. Vaše vystoupení vyvolalo faktickou poznámku pana poslance Výborného. Máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane předsedo. Vážená vládo, kolegové, kolegyně. Vaším prostřednictvím k panu kolegovi Maškovi. Ono by si to zasloužilo daleko, daleko hlubší komentář, ale dvě věci.

Vy jste tady zmínil jméno Pavla Bělobrádka, předsedy KDU-ČSL. Bylo by dobré se také podívat na historii vzniku zákona o vyrovnání. V té době skutečně KDU-ČSL nebyla v Poslanecké sněmovně. Ale mohu vám garantovat, že kdybychom tady byli, tak bychom skutečně tento zákon podpořili, protože to je zákon, který upravuje křivdy, které byly způsobeny komunistickým režimem. A když tady šermujete čísly o tom, jak byly nebo nebyly předraženy, a všichni dobře víme, že to vycházelo z výpočtu, na kterém se podílely nezávislé instituce, bylo to také podrobeno práci sněmovní komise, která zadala nezávislý audit od společnosti Ernst & Young, který konstatoval, že ten výpočet byl správný a spravedlivý, tak ono to spravedlivé nebylo. A víte, proč to nebylo spravedlivé? Protože ten majetek, který komunisté po roce 1948, po 25. únoru, a ta hranice je naprosto jasná, ukradli, tak výnosy z toho majetku, které 70 let šly za státem, tak ty vůbec nejsou předmětem toho zákona. A já se ptám: není toto nespravedlnost, že majetek, lesy, půda atd., přinášel výnosy a přínos státu a to nikdo neřeší?

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Dalším přihlášeným do diskuse je pan poslanec Luzar.

Poslanec Leo Luzar: Vážený pane předsedo, vážení ministři, ministře, dámy a pánové, dovoluji mi, abych se opravdu v krátkosti zapojil do dnešní debaty týkající se majetkového vyrovnání.

Již od začátku tady zaznívá k tomuto tématu mnoho zkratkovitých vyjádření, mnoho nepravd, někdy i lží, účelových lží k tomu, co tady od roku 2012 anebo v předcházejících letech nastalo.

Chci zdůraznit, že ten zákon, ten návrh, který byl schválen, není nový zákon za vlády Petra Nečase, zcela oprávněně to lidovci říkají, ale je to opsaný zákon Mirka Topolánka. Trošku oříznutý, ale v tom kontextu je skoro shodný. Čili je z dílny a z pera těch, kteří se teď k němu hlásí, že teda jako nic moc. Tady je to zcela jasně třeba říct. Když se tu citoval Ernst & Young a podobné komise, je zcela zřejmé, že se vyhnuly té základní otázce oceňování majetku. Dokonce v té auditorské zprávě to jasně deklarovaly a říkaly, že neměly možnost a nehodnotily v rámci analýzy, kterou provedly, jestli to ocenění je správné, nebo není. To všechno je doložitelné a dokladovatelné. A to je můj apel a nechtěl jsem tady tímto zahajovat dnešní projev. Ale zaujala mě debata, která tady zazněla, nebo spíše prohlášení předsedy Pirátů pana Bartoše prostřednictvím pana předsedy, který apeloval, že mu byl slíben nějaký podkladový materiál. Analytický materiál, který by mohl objasnit a mohl by vyjasnit pro Piráty, jak postupovat dále v rámci tohoto materiálu týkajícího se církevních restitucí.

Dovolte mi tedy, abych vás upozornil, kolegyně a kolegyne, na materiál, jelikož už od té doby uplynulo pár let, který v roce 2014 spatřil světlo světa ve sféře, kde bych to já osobně vůbec neočekával. Tohoto majetkového vyrovnání, nebo tohoto zákona se chopil student práv. Student práv si to vzal jako svoji diplomovou práci. A v rozsahu 200 stran – zdůrazňuji, diplomová práce v rozsahu 200 stran, což je velice hodně, spíše by to odpovídalo rigorózní práci, možná doktorandské než diplomové – se chopil analýzy tohoto problému. Ano, je to studentská práce, čili není ovlivněna žádnými zájmy, není ovlivněna žádnými, řekněme, schopnostmi se omluvit, nebo popř. schopnostmi se vymluvit. A tato práce velice jasně a krásně popisuje z pohledu nezainteresovaného mladého člověka celý vývoj od dokonce 12. století majetkových vztahů mezi církvemi a královstvími, popř. státy a státem, týkající se českého území.

Z té zprávy budu jenom velice krátce citovat a odkážu vás potom na její zdroj, abyste si ji mohli stáhnout a přečíst.

Hovoří se o tom, že vztah státu a církve byl vždycky velice, velice kontroverzní a velice problematický. A byl jak kyvadlo – z jedné strany velice rigorózní a velice přísný, z druhé strany velice uvolněný. A hledal se vždycky kompromis, jak s tím majetkem v rámci církví a státu nakládat. Tento student si tu práci dal a popsal velice srozumitelně, tak jak se na studenta sluší a patří, celou tuto problematiku církevních restitucí a přístupu státu, popř. občanů k této problematice. Nevyhnul se samozřejmě ale velice kritickým pasážím týkajícím se před rokem 1989. Velice jasně je pojmenoval a velice jasně stanovoval a určoval, kde byla překročena určitá mez určitých záležitostí týkajících se historického vývoje vztahu k církevnímu majetku.

Mimo jiné se také samozřejmě zabývá právě otázkami oceňování a vůbec problematiky tohoto zákona. Protože ten zákon ve svém důsledku spojil dvě věci, které možná byly trošku problematické už od začátku a pro právní analýzu toho, co nastane, nebo co nastalo, i před Ústavním soudem, kterým se také zabývá v této analýze, činilo určitý problém. A to že tento zákon, který byl přijat v roce 2012, nebyly restituce, ale obsahuje tzv. restituční a vyrovnávací složku. Dvě složky, které spolu neměly v jednom zákoně dle jeho názoru být spojovány, protože

restituční je náhradová a vyrovnávací, tzn. míněno odlučky státu od církve je samostatný problém, který v tomto zákoně byl dán do jednoho celku, a proto i všichni následující oponenti a další měli problém se s tím vyrovnat a najít správné řešení, jak k tomu přistoupit.

Paradoxně poukazuje na ty věci, které se týkají i těch oponentních posudků a komisí, které k tomu byly zřízeny v celém tom vývoji. Jak k tomu materiálu přistupovaly a jak se snažily vyhnout – zdůrazňuji vyhnout – tomu, aby mířily k těm otázkám, které jsou dneska na stole. To znamená, hodnoty toho majetku, jak se k těm hodnotám došlo, který majetek byl oprávněný, který ne. Poukazuje na analýzu biskupa, a to jméno mi teď s dovolením vypadlo, který v roce 1948 pojal analýzu církevního majetku, ze které se mohlo vycházet, který majetek měl nebo neměl být, a jak dalece mohl být zapojován v roce 2012 do oceňování majetku.

Čili tato práce, pokud byste si ji přečetli a našli ten čas, stojí určitě za to. A já si myslím, že objasní drtivou většinu otázek, které tady zaznívaly, a objasní drtivou většinu nepravd, které se postupem doby nad tímto zákonem objevily a které se neustále tady snaží podporovatelé tohoto návrhu ukázat jako ošetření křivd, které se staly. Ono to až tak dalece o těch křivdách není, jako spíše o přístupu státu k církvím obecně.

Z tohoto zajímavého pohledu, a už se chýlím ke konci, chci upozornit na jednu věc, která z té zprávy vyplynula, a to že tady neustále hrozí riziko projednávání před Evropskou komisí. Nedovolené podpory. I Ústavní soud se této otázce vyhnul ve svém zdůvodnění, i analýzy, které se nechávaly zpracovat, se kolem toho neustále jako že mívá a nehledají v této věci jasnou odpověď, jestli došlo, nebo nedošlo k podpoře. Protože ten zákon spojil taky hodnotu fyzických osob a právnických osob. Církevních právnických osob. Ke kterým přistupoval úplně jinak, k těm právnickým osobám, než k jiným právnickým osobám, kterých se dotýkaly restituce, popř. náhrady. To je další problém, který tento zákon přináší.

Ve svém závěru právě tento student shrnuje tyto záležitosti a vcelku zřejmě jasně říká, že ten problém je před námi a před budoucností, aby se vyřešil. Paradoxně již v roce 2014 poukazoval na to, že právě zdanění je jednou z cest, zcela legitimních a právních cest, jak aspoň ve společnosti to, že tady vznikla nějaká křivda, a zabývá se i tím, jak ten zákon byl přijat, jak ten zákon byl projednáván, by mohla být vnímána jako opravdu ta řekněme tlustá čára za touto problematikou. Byť, jak zdůrazňuje, se to kyvadlo kontroly, kyvadlo kontroly nebo kyvadlo spolupráce mezi státem a církvemi, přehouplo po roce 1989 úplně na tu stranu maximální svobody, která tady historicky nikdy nebyla. Historicky nikdy nebyla. To bych rád zdůraznil.

Dovolte mi tedy, abych tady řekl, že tuto práci, ze které jsem se snažil citovat a na kterou jsem se snažil vás upozornit, napsal dneska už asi právník, tehdy to byl student, Petr Karola z Univerzity Karlovy, z Právnické fakulty, z katedry ústavního práva. Pokud by někdo z vás měl zájem, mám ji v PDF podobě, můžu ji poskytnout, abyste si ji mohli přečíst. A já si myslím, že opravdu odpoví na většinu vašich otázek a stojí za přečtení.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: To byl pan poslanec Leo Luzar. Nyní tady mám jednu faktickou. Pan poslanec Lukáš Černohorský. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Lukáš Černohorský: Dobrý den, děkuji za slovo. Já bych prostřednictvím pana předsedajícího chtěl zareagovat na předřečníka ohledně té analýzy, které jsme se dožadovali. Jedná se o to, že paní ministryně financí, která teď tady není přítomna, tvrdila, že si na Ministerstvu financí udělali takovou rychlou analýzu, myslím, že to bylo kolem 10., 11. září. A my jsme žádali, aby nám tato analýza byla poskytnuta, případně aby Ministerstvo financí samo vyčíslilo, pokud paní ministryně tvrdí, že to je předražené, tak aby nám tedy vyčíslilo, kde a jak a doložilo v podrobných číslech. Což se do této chvíle nestalo. A proto samozřejmě nemáme jediný důvod v tuto chvíli podpořit tento zákon. Protože samozřejmě pokud nám nikdo nedoloží relevantní čísla, což by podle nás mělo být Ministerstvo financí, a sice může být ta práce dobrá, ale spíš bych oceňoval čísla od Ministerstva financí, nikoliv od studentů vysoké školy, pokud třeba ty podkladové materiály a čísla nedostali přímo z ministerstva. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Děkuji a další dvě faktické. Takže další pan poslanec Leo Luzar. Mezitím, omlouvám se, přečtu dvě omluvy, abychom to načítli. Pan poslanec Dominik Feri se omlouvá mezi 10. a 19. hodinou z pracovních důvodů, nicméně pan poslanec Feri měl návrh na zamítnutí ve třetím čtení, který ovšem musí zazní i v podrobné rozpravě, teď se tedy pan poslanec omluvil, takže to asi nezazní. A druhou omluvu ještě pan poslanec Jaroslav Bžoch mezi 11.30 a 14 hodin z důvodu jednání. A ještě třetí omluva, pan poslanec Pavel Pustějovský od 10 do 15 hodin z pracovních důvodů.

Tak máte slovo. Prosím.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dovolte mi, abych vaším prostřednictvím zkoušel odpovědět na to, co tady zaznělo. Ta diplomová práce v tom svém rozsahu se dokonce zabývá i odpovědí na tuto otázku. Ernst & Young v té analýze nabídl vládě v hodnotě asi 200 člověkoroků, že zpracuje takovéto přesné ocenění majetku. Toto bylo odmítnuto vládou. Dále se k tomu nevracela. To je možná ta chyba a ten problém, který tam byl. Dále upozorňuje v té práci právě na ty rozdíly majetku z historických pramenů čerpajících, kolik vlastně církev vlastnila dle církevních hodnostíů pozemků, lesů, v jakých majetkových rozsazích hektarů se pohybujeme a kolik nakonec toho bylo v různých částech pozemkové reformy, první pozemkové reformy, potom po roce 1948 a dále a dále. Je to docela zajímavé čtení a vřele vám doporučuji. Najdete tam odpovědi na své otázky.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak s další faktickou pan poslanec Marian Jurečka, prosím. A připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Máte slovo, prosím.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Tady od pana poslance Černoohorského ve faktické poznámce zazněla jedna důležitá věc, na kterou já bych chtěl navázat procedurální návrh. Myslím si, že v tak vážné situaci by tady měla být přítomna paní ministryně financí a měla by tady zároveň představit onu existující, či neexistující, zprávu, na kterou se ona odkazuje, a odkazují se na ni i někteří členové vlády s ohledem na nějakou nepřiměřenost a nějaké pochybnosti z hlediska oceněné výše toho majetku, který nemohl být vydán, který byl realizován finanční náhradou.

Takže já dávám procedurální návrh přerušit toto jednání do přítomnosti paní ministryně financí, která by tady měla představit tuto zprávu. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Jedná se o procedurální návrh, takže o něm budeme hlasovat neprodleně. Já vás svolám všechny do jednacího sálu. Ano, je tady návrh na odhlášení všech, takže já vás odhlašuji, přihlaste se znovu svými hlasovacími kartami. Dám prostor poslancům, aby se dostavili. (Poslanci přicházejí do sálu.)

Já zopakuji to, o čem budeme hlasovat. Pan poslanec Marian Jurečka navrhl, abychom přerušili jednání ve druhém čtení do přítomnosti paní ministryně financí.

Já zahajuji hlasování. Kdo je pro, stiskněte tlačítko, zvedněte ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 3, přihlášeno 105 poslanců, pro 36, proti 51, zdrželo se 18. Návrh na přerušení byl zamítnut.

Takže budeme pokračovat v rozpravě. A nyní tedy mám s faktickou poznámkou pana poslance Jiřího Maška a připraví se na faktickou pan poslanec Jan Hrnčíř. Máme tady zatím dvě faktické. Pan poslanec Mašek, prosím, máte slovo, vaše dvě minuty.

Poslanec Jiří Mašek: Já děkuji za slovo. Jen v odpovědi panu poslanci Černoohorskému. Tam samozřejmě jde jednak o nárokovanou výměru, ale k tomu bych se nechtěl vracet, to je otázka první a druhé pozemkové reformy. Ale chtěl bych vám odpovědět na otázku stanovení té ceny. V té době byla cena obvyklá za jeden metr čtvereční půdy 7,50 Kč, tam bylo ustanoveno 44,48. A i v dnešní době, a to si můžete ověřit, se ta cena půdy pohybuje podle bonity mezi 10 a 20 Kč. Takže tak to prostě je. Jestli tam tehdy renomované kanceláře stanovovaly tu výšku podle sídla, kde oni sídlí, a třeba to stanovovaly podle Belgie nebo Německa nebo Rakouska, tak tam věřím, že ty ceny mohly být v té době vyšší. Ale měla by to být cena obvyklá v místě. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak s další faktickou poznámkou tedy vyzývám pana poslance Jana Hrnčíře a dále se připraví pan poslanec Marek Benda. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Hrnčič: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já bych chtěl zareagovat na slova pana poslance Luzara a víceméně podpořit jeho slova.

Protože zákon č. 50/1874 Říšského zákoníku jasně stanovil, že katolická církev je pouze správcem, nikoliv vlastníkem majetku nacházejícího se na území Rakouska-Uherska a při této správě je zcela závislá na příslušných státních úřadech. Tento zákon byl ještě doplněn dalšími právními předpisy, které upravovaly odměny pro duchovní z tzv. náboženského fondu apod.

Všechny tyto zákonné normy vycházely ze základní tisíc let platné historické zvyklosti, která zcela úmyslně nebyla respektována. Zvyklost spočívala v tom, že panovník nebo šlechtic tyto statky uděloval církvi jako léno, které může být nejen uděleno, ale i odňato. Léno tedy neznamenalo vlastnictví, ale správu propůjčeného majetku. Až posléze zákonem č. 103/1862 Říšského zákoníku dochází k právní likvidaci lenních vztahů, ale to podstatně z těchto vztahů, podřízenost církve státu, a to, že církev pod dohledem státu pouze spravuje jeho majetek, bylo zachováno i v následujících zákonech upravujících vztah státu a církve. První republika převzala rakouské církevní zákonodárství včetně zákona 50 a vzápětí provedla prostřednictvím zákona 215/1919 (fečeno 1990) pozemkovou reformu, v rámci které odňala církvi cca 235 tis. hektarů půdy. Zákonem 142/1947 započala revize této pozemkové reformy, která byla narušena zákonem 46/1948, zákon o nové pozemkové reformě.

Církev je vlastníkem pouze toho majetku, který jí věřící, jeho skuteční vlastníci, darovali, který si zakoupila nebo vybudovala vlastní činností. Ostatní majetky jen spravovala, neboť zůstaly i po přijetí výše zmíněných úprav vztahu církvi a státu vlastnictvím státu. V žádném případě by neměla být vyplacena náhrada za majetek, který církev pouze spravovala, cena za zemědělskou půdu nadhodnocena čtyřnásobně, cena za lesy až desetinásobně. Pochybný je taky rozsah vydávaného majetku, neboť majetek má dostat i sedm církví, které v České republice vznikly až po roce 1990. (Předsedající upozorňuje na čas.) Děkuji. (Ozývá se potlesk z řad SPD.)

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak s další faktickou poznámkou pan poslanec Marek Benda, zatím mám tady poslední přihlášku. Dále samozřejmě budeme pokračovat v obecné rozpravě. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, já jsem přihlášen pak do normální rozpravy, ale chci zareagovat na to, co tady říkal pan kolega Mašek.

Prosím pěkně, je to jediný argument, který vypadá, že funguje, který vymyslel v roce 2008 Vlastimil Tlustý ve válce proti církevním restitucím, a to je tzv. nadhodnocení nevydávaného majetku pozemkového ve smyslu půdy a lesů. Akorát tento argument neplatí pro vyrovnání státu a církvi přijaté v roce 2012. Prosím, neopakujte ho.

V roce 2012 došlo k rozhodnutí, že zemědělská a lesní půda se vydává. Ta se přesunula z náhrad, z těch vyplácených náhrad, do toho majetku, který byl vydán. Takže možná bylo vydáno majetku za menší cenu, než bylo odhadováno, ale za zemědělskou a lesní půdu, která slouží jako zemědělská a lesní půda, tím pádem v cenách, které pan poslanec Mašek cituje, tato byla vydána, za ni se žádná náhrada nevyplácí. Pokud se vyplácí náhrada za původně zemědělskou a lesní půdu, tak se jedná o tu zemědělskou a lesní půdu, která se již dostala např. do intravilánu měst, byla zastavěna, dalším způsobem je nevyužitelná jako zemědělská a lesní půda a její cena je samozřejmě úplně jiná. A dobře víme, že i v těch běžných restitucích občanů, které tady běží od roku 1991, máme několik rozhodnutí Ústavního soudu, který jasně řekl: nemůžete vyplácet ceny tehdy platné, ale musíte přistupovat na ceny, které by dnes odpovídaly. (Předsedající upozorňuje na čas.)

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak s další faktickou poznámkou pro pana poslance Leo Luzara. Vaše dvě minuty. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Dovolte mi, abych vašim prostřednictvím zareagoval na kolegu Bendu. Ano, v základě měl pravdu. Zapomněl ale na jednu drobnou věc, a zase čerpám z obsáhlé práce diplomanta, který jasně hovořil, že ta hodnota, která tady byla vypočítána, a ta čísla, která tady zazněla, samozřejmě byly relevantní ne k vydání majetku, ale k hodnotě, ze které se vypočítávala ta finanční náhrada. Tam se nahodnocoval ten majetek, který jako že církev obhospodařovala, a přepočítávaly se hektary pozemků v těch cenách vysokých, nereálných, kvůli finančním náhradám, ne kvůli vydávání. Čili tady, pokud bychom se měli bavit o tom, že ta cena pozemků byla příliš vysoká, tak potom by to snižovalo hodnotu finanční náhrady, kterou by dostávali v celku. Čili je tady zaměněna příčina a důsledek. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Děkuji. Další faktická – pan poslanec Marek Benda. Prosím.

Poslanec Marek Benda: Vážené dámy, vážení pánové, vážený pane místopředsedo, musím zareagovat na to, co říká pan poslanec Luzar. Náhrady, které jsou vypláceny církvím a náboženským společnostem, nejsou za zemědělskou a lesní půdu. Já nevím, jestli tomu rozumíme, nebo nerozumíme. Když tato půda byla vydána, tak se za ni samozřejmě nevyplácí žádná náhrada. Vyplácí se za jiné věci – budovy, půdu, která je v intravilánech měst a z tohoto důvodu nejde vydat, ale nevyplácí se za zemědělskou a lesní půdu, pokud tato byla vydána. Já nevím, co je na tom nesrozumitelného.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Děkuji. A nyní opět pan poslanec Leo Luzar s faktickou. Takže vaše dvě minuty.

Poslanec Leo Luzar: Jenom v krátkosti. Používala se k výpočtu hodnoty majetku jako takové z těch čísel, z toho odhadu, o kterém se tady bavíme, a z těch čísel, co tady zazněla, se hovořilo o církevním majetku, aby se došlo k celkovým hodnotám. To je ten základ. Ano, nepoužívala se k vydávání, ale k určení celkové hodnoty, z kterých se potom odvozovaly ty finanční náhrady.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: A opět pan poslanec Marek Benda s faktickou. Prosím.

Poslanec Marek Benda: Ano, používaly se k výpočtu celkové hodnoty církevního majetku, která byla odhadnuta na 130 mld., z toho původní plán byl 83 vyplácet v náhradách, nevydávát zemědělskou a lesní půdu, a přibližně za 50-60 mld. vydat. Tento plán byl revidován za vlády Petra Nečase, kdy jsem u těch dohod seděl. Bylo rozhodnuto, že bude vydáváno více majetku, lesní a zemědělský majetek bude vydán a náhrada se bude platit jenom za ty části, které vydány být nemohly, což jsou zejména budovy, ale i pozemky v intravilánech a další věci, a tím pádem možná bylo církvi vydáno za méně než 83 mld. majetku, který se předpokládal, že má být vydán. Ale jedná se o ten majetek vydaný. Možná bylo vydáno za méně peněz, než kolik se předpokládalo, ale náhrady se platí za majetek, který nebyl vydán, ne za ten, který vydán byl!

Místopředseda PSP Tomio Okamura: To byl pan poslanec Benda. Nemám tady další faktickou poznámku, takže se vrátíme do obecné rozpravy. Požádám o vystoupení pana poslance Grebeníčka a připraví se pan poslanec Výborný. Prosím, pane poslanče, máte slovo. Prosím.

Poslanec Miroslav Grebeníček: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, není to tak dávno, co předseda České biskupské konference Dominik Duka zaslal všem poslankyním a poslancům dopis, v němž se věnuje majetkovému narovnání státu s církvemi a zejména vyčíslení hodnoty majetku, který byl předmětem tohoto procesu. Prý mu jde o to, aby také současná Poslanecká sněmovna byla patřičně informována o genezi procesu majetkového narovnání, který pak vyústil v přijetí zákona číslo 428/2012 Sb. Ne, zákon číslo 215/1919 Sb., už kardinál Duka nepřipomíná. Šlo totiž o dalekosáhlý demokratizační záměr provedení pozemkové reformy a rozdělení půdy drobným rolníkům a bezzemkům. A pak jeden z největších pozemkových vlastníků v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku – římskokatolická církev – využil v tomto kontextu legislativně platné od dob josefinských reform, podle níž katolická církev není velkým pozemkovým vlastníkem, ale jen uživatelem pozemků státu, které má svěřeny do užívání za účelem plnění veřejných služeb. Reformě se tedy římskokatolická církev až do roku 1947 z valné části vyhnula.

V jednom však lze s kardinálem Dukou souhlasit. Ono totiž skutečně není mnoho občanů ČR, kteří by byli k tématu tzv. církevních restitucí lhostejní. Velká většina Čechů, Moravanů a Slezanů s nimi sice stále ještě nesouhlasí, ale jejich

názor jistě část vrcholných politiků okázale přehlízí. A tak třeba o referendu si naši občané mohli nechat jen zdát. Ostatně když se lidé nesměli vyjádřit ani k rozpadu někdejšího Československa, proč by jim mělo být dovoleno kecat do miliardových přesunů státního majetku do rukou církví? Místo toho, aby Nečasova či Sobotkova vláda předložila promyšlenou koncepci, jak napomoci uspokojování náboženských potřeb našich spoluobčanů, jsme byli téměř bezmocnými svědky toho, jak se církve stávají součástí rozsáhlého vlastnického převratu, který v České republice stále ještě probíhá. Jistě, majetek je obrovské pokušení, které však nemá mnoho společného s evangelijním poselstvím. Navíc žádná jiná země neobdarovala církve tak štědře jako převážně ateistická Česká republika.

Ano, církve se postupně staly nejen klíčovým vlastníkem půdy, ale dosáhly i na řadu nemovitostí a k tomu jim připlul i nadýchaný finanční polštář. Mnozí to považují za okázalý odpustek, jež si koupil Nečasův kabinet plný hříšníků. Nestopl to ani Ústavní soud, a tak církve a peníze jsou opět vnímány jako nerozlučný tandem. I to byl nepochybně důvod, proč se europoslanec Jan Keller obrátil na Evropskou komisi, aby zjistil, zda jsou tzv. církevní restituce v té podobě, v jaké k nim v České republice došlo, v souladu s evropským právem, konkrétně s ustanovením ohledně pravidel volné konkurence a pravidel pro přípustnou podporu.

Pro církve nebyla Kellerova iniciativa vůbec příjemná. Vždyť hrozilo, že české církve a církevní společnosti budou celoevropsky právem vnímány jako někdo, kdo primárně usiluje o majetek a o materiální zázemí a ne tolik o sociální či charitativní záležitosti, zejména poté, co mnozí připomínali někdejší slova Bohuslava Sobotky o tom, že církve by měly být poslem milosti a odpuštění, nikoliv podléhat hrabivosti a využívat arogantního zneužívání síly ze strany pravice. A proto se prý v příslušném zákoně hovoří o finančních náhradách pro 17 církví, přičemž je tam řečeno, kolik která dostane. Někteří poslanci ovšem vůbec nechápali, proč například Apoštolská církev má dostat od státu více než miliardu korun, když byla zaregistrována až v roce 1989. Prý jim římskokatolická církev napraví to, čím v dějinách ublížila jinověrcům. Náhrady však vydává Ministerstvo kultury, tedy stát, nikoliv katolická církev.

Plakat nad tím, že mají církve málo peněz, když každoročně dostávají skoro 2 miliardy z vyrovnání a ještě 1,5 miliardy na platy, je od představitelů církve pokrytecké, poznamenal k tomu jeden z předkladatelů zákona, jehož druhé čtení právě projednáváme. Ano, mám na mysli komunistického poslance Vladimíra Konička, který tím také trochu navázal na slova papeže Františka. Půda, práce, vlastní domov, to je zvláštní, že když o tom mluvím, uvedl Svatý otec, myslí si někteří lidé, že papež je komunista. Nechápu, že milovat chudé je jádrem evangelia.

Ano, požadavkem papeže Františka je, aby se rozmařilá, po mocenském vlivu, majetku a penězích bažící římskokatolická církev vrátila k Bibli, ke křesťanskému poslání a k chudobě prvních apoštolů. A tak odcházející plzeňský biskup František Radkovský k tomu poznamenal: Tento papež je boží dar k dnešnímu světu.

Komunističtí poslanci se následně ozvali s tím, že stát církvím nevyplatil náhradu, ale poskytl dar. A ten by měl jako jakékoliv jiné dary, zdanit. Architekti tzv. církevních restitucí to skutečně přepálili. Navíc jim až neuvěřitelně ujela ruka. Andrej Babiš v hnutí ANO to komentoval následujícími slovy: Vůbec nezpochybňuji restituční jako takové, ale zpochybňuji tento Kalouskův o 54 miliard předražený kšeft. Mám na to jasný názor už čtyři roky a mám na to jasný názor jako většina obyvatel naší země, že šlo o podvod na daňových poplatnících.

No, a tak se po volbách v říjnu 2017 začala krok za krokem formovat uskupení pro zdanění církevních restitucí, které by mohlo vést ke snížení 59miliardové finanční náhrady přibližně o 11 miliard korun. Tento krok značně rozzlobil především katolickou církev, která se nechala slyšet, že pokus vynucovat korekci smluvně garantovaného právního stavu bez toho, že by se s druhou stranou jednalo, je deformací právního prostředí.

Jistě, Bohuslavu Sobotkovi a jeho kolegům je možné vytýkat mnohé. Jenom ne to, že by nebyli ochotni jednat s římskokatolickými prominenty o potřebě určité korekce finančních náhrad. A Andrej Babiš, Jan Hamáček, Vojtěch Filip a Tomio Okamura? Těm přece nemohlo uniknout, že Sobotkovo snažení nepřineslo žádný výsledek. A tak se rozhodli jednat jinak, i když názory právníků se značně různí. Jedni tvrdí, že změna zákona není možná, aniž by se podpořila ústavní zásada, že zákon nesmí být retroaktivní. Podle nich církve mají navíc v ruce silný argument v tom, že stát s nimi podepsal smlouvy, v nichž se zavázal, že bude prosazovat zákon ve znění, které platilo v den podpisu smluv v roce 2013. Jinak řečeno, co se stát či Petr Nečas jednou podepsal, to platí navěky věků. Jiní odborníci ovšem tvrdí, že minulý zákonodárce nemůže zavazovat zákonodárce budoucího. Navíc upozorňují, že každý zákon přijatý z vůle Parlamentu může být změněn novým zákonem. Další právníci dodávají, že pokud to bereme tak, že to nebyly klasické restituční, ale ve smyslu Listiny základních práv a svobod vytvoření materiálního základu pro skutečnou odluku církve od státu, tak potom by se do toho, co bylo dohodnuto, nemělo zasahovat.

Poslanecká sněmovna však 28. února letošního roku rozhodla, že bude dál jednat o tom, zda dvoumiliardová peněžitá náhrada, kterou stát posílá každý rok církvím za nevydaný majetek v rámci tzv. církevních restitucí, by mohla být zdaňována. I přes odpor 50 poslanců ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a části Pirátů, propustilo 98 poslanců hnutí ANO, ČSSD, SPD a KSČM zmíněný návrh zákona do dalších kol projednávání. V bouřlivé diskusi, kterou církevní restituční vždy ve Sněmovně i mimo ni vyvolávají, zaznělo mnohé. Třeba to, že tzv. církevní restituční byly protlačeny Parlamentem těsně proti vůli opozice i většinovému veřejnému mínění. Řeč byla i o aroganci římskokatolické církve, kterou pravicová vláda premiéra Petra Nečase obdarovala s neuvěřitelně přehnanou velkorysostí.

Je ovšem víc než pravděpodobné, že celou záležitost bude opět posuzovat i Ústavní soud. Jeho rozhodnutí v žádném případě nehodlám předjímat. Ve hře je totiž i audit tzv. církevních restitucí, jehož smyslem je zjistit, zda příslušné organizace postupovaly při vydávání majetku církvím správně. Respektive, zda dostatečně bránily zájmy českého státu. Nelze pak vyloučit, že se může dostavit tzv. zpětný negativní efekt, který by byl jen přirozenou reakcí na římskokatolickou

majetkuchtivost. Lidově se tomu říká boží mlýny. Ne, opravdu, nehodlám předjímat případné rozhodnutí Ústavního soudu. Rozumím však slovům někdejšího šéfa Státního pozemkového úřadu Petra Šťovička, který opakovaně mluví o tom, aby Sněmovna či Senát náhradu církvím rovnou snížily. Šťoviček totiž tvrdí, že při vypočítávání náhrady stát nepočítal s tím, že se církev budou o nevydaný majetek soudit, a tak by prý bylo možné náhrady za soudy a cenu vysouzených majetků odečíst od náhrady.

Dámy a pánové, to je v podstatě vše, co jsem vám v rámci druhého čtení navrženého zákona chtěl sdělit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: To byl pan poslanec Grebeníček. A nyní tedy požádám o vystoupení pana poslance Marka Výborného a připraví se do obecné rozpravy pan poslanec Marek Benda. Tak, pane poslanče, máte slovo. Proším.

Poslanec Marek Výborný: Vážený pane místopředsedo, vážení členové vlády, kolegyně, kolegové, rád bych se také vyjádřil opakovaně k předmětnému projednávání tohoto zákona, když tedy předkladatelé mají také potřebu v rámci druhého čtení opakovaně tady přednášet argumenty, které jsou často smyšlené, polopравdivé či úplně nepravdivé. Tak já bych rád připomněl, a opakovaně to tady zaznívalo z mých úst i z úst dalších poslanců, o co v tom zákoně jde, o co v něm nejde a čeho jsme chtěli dosáhnout.

Nebudu se vracet k vysvětlování, a říkal to tady přede mnou v rámci faktické poznámky, pan poslanec Benda, jak to bylo s oceněním např. té půdy, protože tady pravděpodobně to je skutečně v rovině házení hrachu na zeď. Nicméně zákon se nazývá zákonem o vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

Tady skutečně je potřeba vnímat to, že se tady jednak zákonem z roku 2012 napravily křivdy spáchané komunistickým režimem po roce 1948. Já to považuji nejen za oprávněné, ale za správné a spravedlivé. Pokud chceme být právním státem, demokratickým státem, jak to máme definováno v naší Ústavě, tak samozřejmě křivdy z minulosti po roce 1948 spáchané komunisty je třeba napravit. Do jaké míry, a o tom celém se tady vede debata, to bylo nebo bylo přiměřené, o tom tady bylo mnohé řečeno. Ta přiměřenost je posuzována zcela nelogicky, některé aspekty, například výnosy daného majetku, se zcela opomíjejí, a nakonec je neřešil ani ten zákon samotný.

Co je ale potřeba říci, a to už často v těch debatách nezaznívá, součástí toho zákona přece, dámy a pánové, je také odluka církve od státu. Zaznívá tady, že jsme státem s výraznou menšinou občanů, kteří se aktivně hlásí k církvím a náboženským společnostem. Ano, já naprosto souhlasím s tím, že není důvod, proč by stát měl financovat chod církví a náboženských společností, a to přece je také součástí tohoto zákona. Je potřeba si uvědomit, že už od roku 2014 se ta částka, kterou Ministerstvo kultury každoročně vyplácí církvím, snižuje a bude to tak pokračovat i v následujících letech právě podle tohoto zákona, tak aby došlo

k úplné odluce církví od státu. To znamená, nikdo z občanů nebude moci argumentovat tím, že platí provoz církví, ke kterým se vůbec nehlásí.

Finanční náhrady samotné jsou potom používány, a říkal jsem to tady opakovaně, na tu činnost, kterou církev vykonávají nikoliv jenom čistě ve prospěch svých členů, ale ve prospěch celé společnosti, ať už je to oblast sociální a charitativní. To je přece také to, co církve mají z principu konat. Je to služba veřejnosti a to je třeba z něčeho financovat. Proto je součástí toho zákona i ta zmiňovaná finanční náhrada, která částečně slouží k financování chodu církví, ale také k této činnosti ve prospěch celé společnosti.

Co tady chceme, nebo resp. co chce předkladatel tímto návrhem učinit? Zákonem, který byl jasně stanoven, byly vyčísleny finanční náhrady, v § 15 odst. 6 se hovoří, že nebudou podléhat zdanění, tak chceme zpětně změnit, čímž jdeme také proti smlouvě, která byla podepsána mezi církvemi, náboženskými společnostmi a státem, bez toho, že by jedna strana té smlouvy si změny smlouvy dojednala s druhou stranou. Já bych považoval za oprávněné, kdyby Česká republika, potažmo tedy vláda vstoupila do jednání s druhou stranou a dohodly se na úpravě té smlouvy, k tomu určitě právo je, ale není možné takto činit ze strany moci zákonodárné. Článek 1 Ústavy České republiky v odst. 1 mimo jiné hovoří o tom, že žijeme v právním státě, a k jeho znakům patří i princip právní jistoty a ochrany důvěry občanů v právo. Já jsem hluboce přesvědčen, že tímto vstupem a touto, ač nepravou, retroaktivitou je právní jistota v České republice výrazně zpochybňována.

A ten opakovaný argument, že má být zdaněno něco, co není darem, a to tady opakovaně z úst některých předřečníků zaznívalo, že Nečasova vláda obdarovala církve, dámy a pánové, to je naprostý nesmysl. O žádný dar se nejednalo. Jedná se o finanční vyrovnání za ten majetek, který prostě už nebylo možné z různých důvodů vydat a který byl po roce 1948 státem církvím ukraden.

A pokud tady pan poslanec Grebeníček vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, hovoří o katolické církvi, tak je potřeba si uvědomit, že pokud tato Sněmovna schválí tento zákon, tak on nepoškodí na prvním místě katolickou církev, ale ten, kdo na tom bude nejvíce bit, jsou ty malé církve, které jsou součástí toho vyrovnání. Já netuším, jestli toto je také cílem vás poslanců, kteří toto chcete podpořit.

Já na druhou stranu musím říci, že vítám opakovaně i slova komunistických poslanců, že chtějí – doufám, že to je skutečně pravda – respektovat případný nálezný Ústavního soudu a jeho rozhodnutí, to si myslím, že je povinností nás všech. Ale je otázkou, zda Sněmovna, potažmo Senát, Parlament, má přijímat zákony, které dle všeho, i dle stanovisek ústavních autorit, jsou protiústavní. Je to skutečně to, čemu má sloužit moc zákonodárná? Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: To byl pan poslanec Výborný. Nyní mi naskočily v reakci dokonce čtyři faktické poznámky, takže pana poslance Bendu prosím o strpení v obecné rozpravě, než vyřídíme faktické poznámky. Pan poslanec Pavel Žáček, pan poslanec Grospič, pan poslanec Grebeníček, pan

poslanec Luzar. Jako prvního vyzývám pana poslance Pavla Žáčka k faktické poznámce. Vaše dvě minuty. Připraví se pan poslanec Grospič. Prosím, máte slovo.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, dovolte mi komentovat příspěvek poslance KSČM Grebeníčka. Víím, že jsme zde vysláni občany, abychom sobě naslouchali, ale při nejlepší dobré vůli toto poslouchat nešlo. Dikce, argumenty, je to návrat zpátky do nejlepších let Rudého práva před rok 1989. Pro mě z toho ve stručnosti vyplývá jediný závěr, že stejně jako během existence komunistického režimu, tak i dnes církev zůstává jedním z největších ideových nepřátel komunistické strany, stejně jako demokratické politické zřízení.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: S další faktickou pan poslanec Grospič a připraví se pan poslanec Grebeníček. Prosím.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Když poslouchám tu rozpravu, tak si myslím, že neuškodí neustále se vracet do historie, protože tam je podstata sporu o majetek církví, zejména církve římskokatolické.

Na základě květnových zákonů z roku 1874 byla o vnějších politických poměrech katolické církve, platných až do zániku tehdejšího Rakouska-Uherska, byly církve považovány za veřejné korporace, které majetek nevlastní, pouze ho spravují. To zdůrazňuji. Postavení církví potom po roce 1918 bylo obdobné a na základě kontinuity prvního Československa v rámci Rakousko-uherské monarchie vztah k církvím byl rovněž velice složitý a převládaly názory, například Antonína Hobzy, který také tvrdil, že sakrální majetek je veřejný a církve ho mají pouze ve vlastní správě.

Chtěl bych říci, že církve k roku 1919 měly ve správě, tedy zejména církve římskokatolická, téměř 500 ha půdy. Ovšem pak nastoupily takzvané pozemkové zákony o pozemkových reformách, které církvi značnou část tohoto majetku odňaly. Druhou stránkou však je, že v letech 1935 až 1936 byly sepsány s držiteli tohoto majetku dle záborového zákona smlouvy o užívání zabraného majetku na dobu dalších 20 až 30 let, a tím církve vyšla ze střetu relativně nejlépe, protože majetek jí nebyl odňat ve prospěch malých a středních zemědělců nebo legionářů, ale zůstal jí dále vlastně v držbě, ale nikoliv jako její majetek, ale v držbě a ve správě. Zákon o pozemkové reformě, který spadá do roku 1947 a jehož realizace potom spadla do roku 1948, pouze v tomto pokračoval a dováděl to do důsledků. Čili hovořit o tom, že tento majetek byl ukraden po roce 1948, je velice mylné a zkreslující.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Děkuji i za těsné dodržení času. Nyní požádám o vystoupení k faktické poznámce pana poslance Grebeníčka. Připraví se pan poslanec Luzar. To jsou zatím poslední přihlášky k faktické poznámce. Pane poslanče, vaše dvě minuty, prosím.

Poslanec Miroslav Grebeníček: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, již několikrát zde zazněla slova o ukradeném majetku. Já snad musím v celé šíři prezentovat i jiné názory. On totiž údajně k údajně k církevnímu ukradenému majetku se v srpnu 2012 vyjádřil i respektovaný disident a evangelický farář Miloš Rejchrt: Ne že by byl ukraden, to je floskule, která nic nevystihuje. Nebyl ukraden – cituji jeho pozoruhodná slova –, nýbrž byl převeden, odkoupen, přešel dědictvím, byl odprodán, jak se říká teď, za nápadně nevýhodných podmínek, ale ukradena možná nebyla ani souška v lese. Slovo ukraden je emotivní a je to jen kouřová clona. Nekamenujte mě za tato slova. To skutečně řekl duchovní Rejchrt. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Další do faktické poznámky, zatím poslední, pan poslanec Leo Luzar. Vaše dvě minuty. Prosím.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Já bych chtěl pouze krátce reagovat vašim prostřednictvím na kolegu Výborného, který tady hovořil o nespravedlnosti. Ten zákon, který byl přijat, zavedl možná větší nespravedlnost, která by mohla, jak tady v té práci, kterou jsem tady citoval, pana Karolu, dneska už asi doktora práv Karolu, hovoří o tom, že zavedl nespravedlnost mezi právníckými osobami. A to je problém. On zvýhodnil církevní právnícké osoby oproti všem jiným právníckým osobám. A i kdyby se, jak tady v této práci se píše, použilo, že to jsou právnícké osoby z důvodu za charitativním účelem, jako argument, proč stát tak rozhodl, tak úplně opomněl, že existují právnícké osoby necírkevní, které mají stejně charitativní základ, a přesto jsou znevýhodněny a daně platí. To je ten drobný problém.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní tady máme ještě jednu faktickou poznámku a je to pan poslanec Martin Kupka. Tak, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Martin Kupka: Děkuji moc za slovo. Jenom velmi krátká reakce na pana poslance Grebeníčka. Pro mě ten majetek byl stejně ukraden, nebo chcete-li, odcizen neboli převeden za krajně nevýhodných podmínek, protože ta formulace se vlastně dá použít i tímhle způsobem. Ale co ještě hůř, ten majetek byl v mnoha případech vážným způsobem poškozen, zdevastován, zanedbán a ve výsledku to pro ČR jako pro celek znamenalo velmi významnou ztrátu. Velmi významnou ztrátu majetkovou pro celek té země, stejně jako významnou ztrátu morální.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: To byl pan poslanec Kupka. A nyní se tedy vrátíme do obecné rozpravy. Vyzývám k vystoupení pana poslance Marka Bendu a připraví se pan poslanec Marian Jurečka. Máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážení páni ministři, vážené dámy, vážení pánové, vidím, že míra zájmu Sněmovny je poměrně velmi

nížká, celkem se ani nedivím. To, co tady přece zažíváme dnes, je fakt na to vyhlásit dnešek dnem trapnosti. Nekonečná kázání komunistické strany, která chodí a říká: No, nepodařilo se nám za naší vlády církve dorazit, tak by bylo ideální, abychom je dorazili dnes, kdy už tu vládu jenom podporujeme.

Mně připadá neuvěřitelné, že v tomto sále se najdou lidé, kteří jsou ochotni v tomhle ty komunisty podporovat. Připadá mi to opravdu mimořádně nešťastné. Mimořádně nešťastné v tom, že – já chápu, že komunisti jsou jediným věrným partnerem hnutí ANO v této Sněmovně, jediným, kdo s nimi zvedl ruce pro vládu, která dnes tady zasedá. Ale opravdu musíte platit tak vysokou cenu? Opravdu bude program Sněmovny do budoucna určovat už jenom zájmy komunistické strany? Opravu tady budeme sedět a probírat tu zločiny privatizace 1992 až 1998, tu zdanění církevních restitucí? A budeme mít pořád pocit, že je všechno v pohodě? Nikomu z většiny publika se k tomu ani nechce nic říkat, protože každému je to jenom trapné. A budeme tady poslouchat vystoupení jednoho komunisty za druhým, kteří nám kážou o tom, jak je třeba ty zlé církve zbavit majetku. Občas k tomu, jako pan poslanec Grebeníček, využívat církevních otců, církevních autorit, papeže a říkat, když oni si to myslí, tak my, bolševici, to přece už umíme dávno. My jim ten majetek prostě sebereme. Takhle jsme to dělali léta letující a nic se na naší praxi nezměnilo. Tak v tomto stavu je dneska Sněmovna. A mně ten stav připadá neobyčejně trapný a zoufalý. A myslím si, že bychom měli od toho jít velmi rychle pryč.

Několik faktických poznámek, zbytek si asi nechám až do třetího čtení, protože se mi zdá, že opravdu dneska ta míra pozornosti je poměrně nízká. A rozbor, proč je ten návrh zákona v jasném rozporu s Ústavou a proč bude smeten Ústavním soudem, vám tady v průběhu druhého čtení četl pan kolega Feri, takže myslím, že všichni víte, že si tady Sněmovna jenom utrhne ostudu, že schválí zákon, o kterém dobře sama ví, že ten zákon bude posléze Ústavním soudem zrušen.

Ale chtěl jsem zareagovat lehce na to, co tady ve vstupu říkal pan místopředseda Okamura, kterého jsem jinak poměrně respektoval v tom prvním vystoupení, které měl v prvním čtení, kde říkal: Bude-li prokázáno, že nějaké věci byly vydány neoprávněně, respektive že některé věci byly nadceněny, pak mají být zdaněny, to, co je prokázáno jako nadceněné. Já si ta slova dobře pamatuji, šel jsem panu místopředsedovi Okamurovi za ně poděkovat, že k tomu přistupuje racionálně. Jeho dnešní vystoupení mě bohužel trochu zklamalo. A teď úplně nevím, jak to mám udělat, když předsedáte, jestli vašim prostřednictvím můžu se na vás takto obracet, ale myslím, že přes úpěnlivou snahu všech vládních úřadů ve správě hnutí ANO najít nějaké chyby, najít nějaká nadcenění, prokázat, že byl církevní majetek nadhodnocen, se ani za čtyři roky vlády s Bohuslavem Sobotkou, ani za dnešní více než rok samostatného vládnutí nepodařilo najít ani jeden takový případ. Ani jeden takový případ, který by nám tady byl schopen někdo vyčíslit a říct, tady bylo přeceněno. Pořád jsou předhazovány jenom ty lesní a pozemkové nemovitosti, u kterých poukazují na skutečnost, že ty byly v realu vydány.

Proto si myslím, že říkat, že to bylo netransparentní a znetvořené, no, já nevím, v jakém slova smyslu. Pan místopředseda Okamura tady použil větu

"zpackaný, šitý horkou jehlou". Já bych poprosil, abychom, když se tou historií probíráme... První odhad rozsahu církevního majetku, který by podléhal restituci, to znamená, patřil církvím, řádům a náboženským společnostem, udělal pan ministr Dostál blahé paměti v roce 2000. V roce 2000 odhad tehdejší hodnoty toho majetku byl 100 miliard korun. Což jistě připustíme, že pokud víme, že probíhá nějaká inflace, že těch 130 miliard, o kterých jsme se bavili v letech 2008 až 2012, je naprosto odpovídající.

Návrh zákona byl připraven v roce 2007 důkladně, pečlivě. Přišel do Poslanecké sněmovny, tady byla zřízena zvláštní komise za účasti všech politických stran, paritně všech politických stran, neměla tam vládní koalice většinu už proto, že ten poměr byl sto na sto, která velmi detailně a právě i s těmi auditorskými společnostmi a dalšími přezkoumávala, jestli jsou tam nebo nejsou případně chyby, jestli odpovídá. Odpovídala jednoznačně na otázky, jestli církev byla vlastníkem v roce 1948 nebo nebyla vlastníkem v roce 1948. I k tomu byla udělána celá řada právnických posudků, které směřovaly k tomu, že ano, církev byla vlastníkem. Nejednalo se o žádný veřejný majetek a názory o veřejnosti tohoto majetku byly i za první republiky zcela menšinové. Protože to, když jsou tři právníci, jsou čtyři právníké názory, je pravda. Ale byly zcela menšinové a zacházelo se s majetkem, jako by byl ve vlastnictví církve a náboženských společností.

Takže říkat, že to bylo fakt šité horkou jehlou... Znovu jsme znovu přehodnotili v letech 2011 a 2012 právě proto, aby se předešlo pochybnostem o ocenění nemovitého majetku v půdě a v lesích, rozhodli jsme, že bude ten majetek vydáván a nebude za něj vyplácena náhrada a o tuto částku bude náhrada snížena. Dvanáct let se na tom návrhu zákona pracovalo a vědělo se, že bude přijat. Od roku 1991, od zákona o půdě, který sám sobě, a to jenom z důvodu, že došlo k hádce v slovenské části Federálního shromáždění kvůli jejich vnitřním slovenským sporům, nebyly církevní restituce zahrnuty už do zákona o půdě, ale speciálně v zákoně o půdě bylo řečeno: nelze s tímto majetkem hýbat, není možné s tím vůbec nakládat, dokud nebude vyřešen vztah státu a církví a vyřešeny církevní restituce.

Rozhodli jsme se v těch letech 2008 až 2012, že spojíme dvě podstatné otázky, a to je náprava křivd spáchaných komunistickým režimem na církvích a náboženských společnostech, že spojíme s otázkou odluky státu a církve, resp. budoucího samofinancování církví tak, aby nebyly nadále závislé na státním rozpočtu, aby nadále nerostly nároky církví na státní rozpočet, a to v podstatě téměř nekontrolovaně, protože počty duchovních mohly narůstat z hlediska rozhodování církví a stát toto musel platit.

Jedním z podstatných důvodů bylo také to, že jsme věděli, že od roku 2002 tady platí nový zákon o církvích, že je deset let na registraci druhého stupně a že po roce 2012 mohou přijít požadavky na registraci druhého stupně, které by znamenaly podle tehdy platných zákonů i nárok na placení duchovních církví, a to například i církví muslimského charakteru, které již tady byly zaregistrovány, ze státního rozpočtu. Já jsem zvědav, který ministr kultury by toto dokázal zargumentovat veřejnosti, že začneme v České republice, a naprosto podle platných

zákonů, platit máme. Já myslím, že žádný ministr kultury. Ale pak by si tam žádný člověk nešel sednout, protože by to byl platný zákon.

Proto jsme směřovali do toho, že se nebude jednat jenom o nápravu křivd, ale současně o odstřížení církví, resp. placení duchovních, od státního rozpočtu. Proto je tam ten postupný regres, postupné snižování vypláceného příspěvku. A také proto se vyplácí i církvím a náboženským společenstvem, které majetek neměly, nebo ho měly v menším rozsahu. Bylo to součástí této celkové široké dohody, všichni doceňovali, že tuto dohodu bylo možné nejen mezi katolickou církví a všemi těmi menšími církvemi a náboženskými společenstvími, ale i s židovskou obcí uzavřít. Bylo to něco na území českého království naprosto nebyvalého, že k této dohodě došlo.

A proto je tam např. Apoštolská církev. A neuvěřitelnost toho, že komunisté zase chodí hlásit od tohoto pultíku, jak to, že platíte něco Apoštolské církvi, kterou oni nepovolili, kterou oni zakázali, nepřipustili, aby tady mohla legálně existovat, a proto mohla vzniknout až v roce 1989, a teď budou říkat, jak to, že se jim něco vyplácí. To mi připadá úplně neuvěřitelné, někoho zakázat a pak říkat, jak je možné, že mu něco vyplácíte. Ano, je vypláceno i církvím a náboženským společenstvem, které neměly ten majetek. Rozhodla se Ekumenická rada církví v dohodě s Českou biskupskou konferencí, že dojde k přerozdělení těch náhrad ve prospěch právě těch církví, které neměly historický majetek, aby mohlo dojít k oddělení financování církví od státního rozpočtu a aby ty menší církve mohly přežít.

Samozřejmě, jestli si toto uvědomíme, ten rozsah majetku, který měla katolická církev a který měly ostatní církve, byl asi 97 % ve prospěch katolické církve a řádů a společenství a asi 3 % pro ty ostatní. A rozdělení náhrad je přibližně 80 ku 20. Tak samozřejmě když zdaníte vyplácené náhrady, tak tím nepoškodíte klíčovým způsobem katolickou církev, která většinu svého majetku dostala v těch vydaných věcech, které se vydávaly přímo, a jenom menší část dostává vypláceno v náhradách. A já vím, že samozřejmě katolická církev je tím hlavním terčem nenávisťi komunistů, protože již historicky vždycky se jí snažili zašlapat. Koho poškodíte skutečně nejvíce, jsou právě ony menší církve, které žádný majetek neměly, které na tuto dohodu přistoupily, že bude součástí dohody o tom, že přestanou být financovány ze státního rozpočtu, a těm, pokud to ve Sněmovně projde, seberete nejvíce.

Já to pokládám za velmi nešťastné a velmi bych prosil tuto Sněmovnu, až budeme hlasovat někdy ve třetím čtení, aby každý zvažoval, co skutečně chce, co je zájmem této republiky. Jestli opravdu zájmem této republiky je komunistická snaha předvést, že oni dokážou válčit s katolickou církví. Případně přejímání některých věcí, jak tady citoval pan poslanec Grebeníček současného předsedu vlády, že církevní restituce byly o 54 miliard předraženy.

Já jsem opakovaně od tohoto pultíku prosil pana předsedu vlády, ať tuto větu už nikdy neříká. Myslím si, že už ji nikdy neřekl, protože z 59 miliard se opravdu nedá předražít o 54. To bylo nešťastné vyjádření, které vycházelo z nějakých tezí, které tady byly někdy říkány. A myslím, že už nikdy být použito

nesmí. Pokud si stát, pokud si vláda skutečně, ne pocitově, ne na základě prací nějakého studenta, který říká, možná to bylo tak a možná to bylo onak, pokud si někdo skutečně myslí, že došlo k něčemu, tak ať to tady předloží.

Požadoval tady pan místopředseda Okamura: řekněte nám, o kolik bylo nadceněno, to můžeme případně smysluplně zdanit. Ale do dneška jsme žádné takové číslo nedostali. A nedostaneme, protože neexistuje. Hledali ho opravdu ministerští úředníci celý ten rok, ale nenašli. Takže se nepokoušejme dělat věci jenom proto, že nám je doporučují komunisté.

A poslední poznámka, ta už je spíše faktického charakteru, k tomu co tady zaznělo od pana poslance Luzara, ta nespravedlivost vůči ostatním právnickým osobám. Opět neznalost dějin. Ostatní právnícké osoby, u kterých lze jednoduše prokázat kontinuitu a které mají tento charakter veřejně prospěšných institucí, samozřejmě byla snaha za komunistické zločiny také odškodnit. Převedení majetku na obce proběhlo v roce 1991, majetek Sokola byl vrácen také. Nakonec sociální demokracii rozhodnutím Ústavního soudu byl vrácen Lidový dům. Co byl samozřejmě problém, že jsme nedokázali restituovat právnícké osoby, které existovaly v roce 1948, které komunisti zrušili, zničili, majetky jim sebrali a pak už nebylo možné nalézt toho, kdo je "jejich dědicem". Na rozdíl od fyzických osob, kde to umím, a na rozdíl od kontinuálních právnických osob, kde to také umím. Tak bohužel u těch právnických osob obchodního práva, které komunisté zničili, už jsem nic takového udělat nemohl, ale v řadě jiných případů jsem to udělal. Takže zase není pravda, že to je nějaká zvláštní výhoda, která byla poskytnuta církvím.

A mimochodem v celém tom východním komunisty tak zdevastovaném bloku spíše se restituce uskutečnily vůči církvím a náboženským společnostem, protože tam bylo nejjasnější, že to je spravedlivé. Některé země přistoupily k restitucím i fyzických osob, některé vyplácely naturální náhrady, ale vrácení majetku církvím a náboženským společnostem provedly všechny země východního bloku, které prošly komunistickým jhem.

Děkuji za pozornost. (Potlesk v pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji, pane poslanče. Na vaše vystoupení budou faktickými poznámkami reagovat páni poslanci Luzar a Grebeníček. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Pane předsedající, dovolte mi, abych vaším prostřednictvím reagoval na kolegu Bendu.

On zčásti má pravdu, že se nemohlo s právníckými osobami jednat v podobném duchu, jak restituční zákon hovořil. Tento zákon zavádí speciální jednání s právníckými osobami církevního charakteru. Ale nejde o to historické, ale o to budoucí. Oni jsou zvýhodněni do budoucna. A to je ten problém, na který pamatuje i Evropská unie, aby nebyly zvýhodňovány právnícké osoby. A tento zákon tady tento problém zavedl do českého právního řádu. A bohužel přetrvává.

Co týká majetku a zmiňovaných zlých komunistů, chci upozornit, že ano, po roce 1948 se uvažovalo o zrušení takzvaných náboženských fondů, které založil Josef II., do kterých se soustředil majetek církví. Ale to komunisté neudělali, byť o tom uvažovali, přiznávám. Ale neudělali to a tyto náboženské fondy, jako Náboženská matice, fungují neustále a právě už za Josefa II. sloužily k financování církví. Čili ono to nebylo až tak úplně sekernické a kategorické po roku 1948, co se týká náboženství, byť tam byly velké excesy a velké problémy. To nezastírám.

Co však samozřejmě je a bude problém, o kterém tady hovořím, je, že je spojen termín v uvozovkách restituce, protože to nejsou restituce úplně přímo, ale navrácení toho, co bylo ukradeno, jak se rádo zkratkovitě používá, s odlukou státu od církve. S tím maximálně souhlasím. Tento zákon hovoří o dvou věcech a spojuje dvě, už jsem to tady ze začátku uvedl, nesourodé věci do jedné a je to obrovský problém. Souhlasím a budu podporovat odluku státu od církve, bohužel až od roku 2030, jak je v tomto zákoně, poslední vyplácení bude do roku 2029. (Předsedající upozorňuje na čas.) Omlouvám se.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Grebeníček s faktickou poznámkou, po něm také s faktickou poznámkou pan poslanec Benešík. Prosím, máte slovo.

Poslanec Miroslav Grebeníček: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, v návaznosti na poslance Marka Bendu chci sdělit, že nejenom komunisté, ale i třicítka osob v prohlášení nazvaném Křesťané proti zákonu o církevním majetku z roku 2012, k jehož předním signatářům patřila olomoucká biskupka Církve československé husitské Jana Šilerová, dospěla k pozoruhodnému stanovisku: "Jsme přesvědčeni, že budoucnost církví nelze stavět na majetcích z minulosti, ale na současné živé víře a ochotě k oběti. Bez nich je snaha zabezpečit církev marná a sotva dlouhodobě povede k jejich plnohodnotné a pro ostatní prospěšné existenci. Nelze přece sloužit dvěma pánům, Bohu a majetku." I takové názory se mezi křesťany objevují.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Benešík, po něm pan poslanec Benda a pak ještě s faktickou poznámkou také pan poslanec Valenta. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ondřej Benešík: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. No právě, aby církve mohly vykonávat tu činnost, kterou mají, potřebují mít nějaké finanční zabezpečení a nechťejí se spoléhat na stát. Právě z těchto důvodů dochází k tomu narovnání. Takhle to chápu já. A odluka církve od státu je přece v zájmu nás všech. Proto si myslím, že je dobře, že k ní dojde.

Někteří kolegové se ptají, co že vůbec ta církev dělá, nebo církve a církevní organizace. Tady kousek jsou boromejky v Nemocnici pod Petřínem, tak se tam zajděte podívat, jakou péči tam poskytují, nebo se zajděte podívat do nějaké

charity. My ve Strání máme charitu, patří pod Uherský Brod. Oni vůbec nerozlišují klienty podle vyznání, národnosti, oni prostě slouží všem a slouží tak, že poskytují výbornou péči za daleko menší prostředky, než to dělá celá řada organizací, které jsou zřizovány například veřejnými institucemi.

Když se podíváte na žebříček nejlepších škol podle státní maturity, což je podle mého názoru velmi objektivní parametr, tak v první desítce se umísťují tři až čtyři církevní gymnázia, církevní školy. Dámy a pánové, oni vychovávají elity. Je jich zlomek, to je pár církevních gymnázií v České republice, veřejných a jiných soukromých jsou stovky. A v první desítce jsou tři čtyři církevní – vychovávají elity. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Benda s faktickou poznámkou. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, mě k poznámce vyprovokoval pan kolega Luzar. Vaším prostřednictvím tedy k němu. Zatvářit se, že se tady za komunistické vlády děly takové nějaké možná drobné nespravedlnosti, za situace, kdy arcibiskup pražský a primas byl na patnáct let uzavřen do domácího vězení, samozřejmě bez jakéhokoliv soudu a čehokoliv podobného, a posléze vypuzen a vrátil se loňského roku již jenom jeho ostatky, za situace, kdy v 50. letech přijeli do všech klášterů, všechny osoby sebrali a zavřeli do internačních táborů a vzácné tisky vyhazovali vidlemi na valníky a odváželi spalovat, za situace, kdy desítky a stovky kněží byly odsouzeny k vysokým trestům, kdy byli kněží, kteří byli umučeni, popraveni – děláte si ze mě fakt legraci? (Potlesk z pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Valenta, po něm pan předseda Filip, pak pan poslanec Grospič a pan poslanec Luzar – všechno faktické poznámky. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Valenta: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já na margo svého předřečníka kolegy Bendy vaším prostřednictvím, zaznělo tady z vašich úst, pane kolego, s despektem, že naše stanovisko vychází i ze studentské práce nějakého studenta. Víte, ono se stává, že většinou ty studentské magisterské a další práce mohou mít i svoji kvalitu. Samozřejmě práci řídí odborníci, má své oponenty. Nemůžete soudit podle sebe, podle vaší práce, kterou my z Plzně známe. Ne každý má takové problémy s obsahovým psaním a dalšími předpoklady práce takové, jako jste měl vy. Ne každý je prostě jako vy.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan předseda Filip. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vážený pane předsedající, členové vlády, paní a pánové, budu stručný.

Nerad bych tady přeháněl, jako tady přehánějí někteří, musel bych se vrátit k tomu, jak vypadal blokační paragraf ve Federálním shromáždění. Vznikl nejen kvůli církvím, ale také kvůli obcím. To byl návrh KSČM, tenkrát KSČS, protože to byla hádka do jedné hodiny v noci, když pan kolega Lux navrhol, aby byl blokační paragraf v zákoně o půdě. Oba ty paragrafy byly udělány potom v Legislativní radě vlády, celý ten blokační paragraf se převáděl do jiné podoby, než tady kolega Benda říká. A vyprošují si takové lživé informování veřejnosti od tohoto pultíku. V Legislativní radě vlády prošla varianta výčtového zákona. A proč tedy není jasné, že jakoby žádný úředník nic neobjevil, protože žádný výčet není! A my jsme svědky neustálých žalob církví a církevních institucí vůči fyzickým a právníckým osobám, přestože se vyplácí finanční náhrada! To je přece ten spor o to! Tak buď bylo vydáno a na zbytek se dává finanční náhrada, a původně byla i v tom zákoně, který je přijat se zdaněním, to je pravda, vzpomeňte si na vašeho stranického kolegu, který kvůli tomu vystoupil z klubu ODS, že tam to zdanění bylo, protože každý příjem má být zdaněn, to byla velký výjimka, a to je dáno tím, že se nerespektují dohody, které byly před přijetím zákona. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Grospič, po něm pan poslanec Luzar. Prosím, máte slovo.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji. Já budu velice stručný, si myslím, protože skutečně ta debata, která se tady vede o tom, co vlastnila a nevlastnila církev, ukradlo se, neukradlo se církvi, má svůj prvopočátek v Rakousko-uherské monarchii. Já bych tady polemizoval s tím, co tady bylo řečeno mými předřečníky, že první republika se tím neřídila. První republika se tím řídila a ty důsledky vlastně máme dodnes a vychází z toho i většina právních expertiz.

Ale položte si, vážení kolegové, také otázku, proč třeba Francouzská republika, která zcela vyvlastnila bez náhrady římskokatolickou církev, s tím nemá problémy, společnost se s tím vypořádala a žije s tím dodnes.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Luzar, po něm pan poslanec Výborný, pan poslanec Dolínek a pan poslanec Žáček s faktickými poznámkami. Prosím, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Krátké poznámky. Hovoří se o zlých komunistech, kteří něco připravují. Ptám se, proč na tom zákoně chybí podpis prezidenta Václava Klause. Odpovězte si na tu otázku, kolegové, proč prezident odmítl tento zákon podepsat a jaké důvody k tomu uvedl. Můžete se na to podívat a zjistíte, že ty výhrady, které on k tomu zákonu měl, jsou vlastně i naše výhrady, které dneska tady mnohdy opakujeme. To je zaprvé.

Zadruhé, ptám se, když se tady hovoří o tom, že komunisté vůči katolické církvi, proč byli komunisté exkomunikováni z katolické církve po druhé světové válce v Itálii, ve Francii. Co to mělo znamenat? Jaké signály to vysílalo do společnosti, když potom tato společnost v roce 1948 něco dělala vůči katolické

církvi? Zasazujeme věci do reality a do situace, která nastala, ale nepoužívejme je o 50, 60 let později jako nějaký klacek, který se snažíme v rámci diskuse tady říkat.

A do třetice, co se týče té práce, z které tady hodně čerpám a cituji, kterou napsal Petr Karola, dneska už JUDr. Petr Karola, tak oponenturu této práce, nebo vedoucí diplomové práce byl doktor Kudrna Ph.D., jehož jméno ti, co se podíleli na přípravě zákona, jistě znají, protože se podílel i v odborných komisích, které vláda sestavovala, a jeho jméno se tam objevuje. Čili je to erudovaný člověk, který moc dobře věděl, co tento student píše, a poskytoval mu podporu. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Výborný s faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Musím zareagovat vaším prostřednictvím na pana místopředsedu Filipa. Opakovaně tady zaznávají věci, které nejsou pravdou. Nebavíme se přece o příjmu, ale bavíme se o náhradách. A to je rozdíl. A to je ten podstatný rozdíl. Čili neříkejme, že to byl příjem. Nebyl to příjem, je to náhrada.

A k panu poslanci Valentovi. Já jsem trochu v rozpacích, jestli bychom se měli tady začít na půdě Sněmovny a Senátu bavit na bázi studentských prací. Já je nechci vůbec zpochybňovat. Řada studentských prací, bakalářských prací má vysokou, kvalitní úroveň. Ale myslím, že my bychom se měli zabývat skutečnými analýzami, stanovisky odborníků, ústavních právníků. To jméno, které tady zaznělo, doktor Kudrna, tak byl jeden z těch, který dodal ústavněprávnímu výboru svůj názor, své stanovisko k předmětné novele. A také tady zaznělo už v rámci rozpravy, že to bylo vlastně jedno ze čtyř, které na konci v tom závěrečném hodnocení úplně nepochybně to, že by Ústavní soud teoreticky mohl hovořit o tom, že je tento postup v souladu s Ústavou České republiky. Ale jinak myslím, skutečně hodnotíme stanoviska kateder ústavního práva právnických fakult, Akademie věd atd. To si myslím, že je určitě vhodnější než tady šermovat studentskými pracemi. Notabene o tom, jestli má sto stránek, dvě stě nebo dvanáct, myslím nerozhoduje kvalita té práce. Jaroslav Heyrovský napsal svoji studii na dvanácti stranách a dostal za to Nobelovu cenu. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Dolínek s faktickou poznámkou. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Petr Dolínek: Děkuji. Dobré dopoledne. Já bych nevystupoval, ale můj přítel Marek Benda prostřednictvím předsedajícího mi nedal než vystoupit. Já dnes nechci odcházet odsud s pocitem, že jsem nějaký lump, že jsem tady někomu, nedej bože nějakým církvim něco vzal. Proboha, těsná vláda, která měla omylem v tu dobu většinu, jim něco dala, celý státní aparát pracoval na tom, aby to dokázali nějak právně pošramotit tak, aby to mohli uhájit i do budoucna. A já prostě nebudu tady před národem říkat, že je to nějaká mantra shůry. Ne. Tady se prostě těsná většina poslanců dohodla se svými ministry, kteří to zadali svým úředníkům,

že tady církvím dají nějaké narovnání, které není na ničem podložené. Ale vůbec na ničem. Je to podložené samozřejmě na nároku, který je etický, s tím já souhlasím, v tom nemám rozpor ani náhodou, protože církve si určitě zaslouží podporu od státu, ale ten objem, ten způsob toho vypořádání byl výrazně neetický. A proto já říkám, že rozhodně nelze odcházet z této Sněmovny dneska s pocitem, že ten, kdo nechce zachovat stávající stav, že je lump. Naopak si myslím, že ten, kdo to chce naštěstí narovnat, je ten, který chce právní stát. Děkuji. (Potlesk z řad ČSSD.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Žáček s faktickou poznámkou, po něm pan předseda Filip, potom s faktickou poznámkou vystoupí paní poslankyně Pekarová Adamová a pan poslanec Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji za slovo. Mně pochopitelně nezbyvá než podpořit kolegu Marka Bendu. Jak jsou zde prezentované objektivní a pravdivé informace o realitě komunistického režimu, tak z komunistické strany zaznívají různé unfair argumenty. Domnívám se, že je nutné k tomu, bavíme se o financích, o majetku, ale je nutné k tomu dodat, že martyrologie představitelů církví je, dá se říci, nekonečně dlouhá, a v tom smyslu navazují na kolegu Bendu. Kolik v komunistických vězeňských zařízeních a československých gulazích zahynulo představitelů církví, mužů i žen? Myslím si, že je zde legitimní položit otázku, jaká byla v uvozovkách cena těchto představitelů církví, těchto lidí, těchto vlastenců. Myslím si, že bychom se o ní v tomto kontextu měli bavit a připomenout jejich památku. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan místopředseda Sněmovny Filip s faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vaším prostřednictvím, pane předsedající, ke kolegovi Výbornému. Víte, náhrada nebo plnění. No, když, promiňte mi, budete brát od pojišťovny plnění, například když nabouráte auto a je to plnění z pojistného, které platíte, tak také je to zdanitelné plnění. Stejně tak to bylo po povodních. Prostě podnikatelé, kteří dostali pojistnou náhradu z pojistného, které si platili, tak to zdanili. A když už se o tom bavíme a tady bylo argumentováno kolegou Bendou tím, jak to neprojde Ústavním soudem, copak zdanění výsluhového příspěvku bylo odsouzeno Ústavním soudem k zániku, když jste zdanili výsluhu bývalým příslušníkům Policie ČR a Armády ČR? Ne. Neříkejte tady nepravdy. Argumentujte nikoli politicky, ale věcně.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Paní poslankyně Pekarová Adamová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Mě tedy vyprovokoval pan kolega Dolínek, protože to, co tady pronáší, a nejenom on, samozřejmě tady pronáší neuvěřitelné někdy věci, kdy se komunisté zaštiťují

papežem, tak to opravdu trhá člověku uši. Ale musím říci prostřednictvím předsedajícího, že v tuto chvíli, o čem se tady jedná, tak je, velice zjednodušeně řečeno, že někdo někomu něco ukradl, ještě mu to devastoval, ničil, plundroval, po mnoha letech došlo k nápravě, k vrácení, došlo k tomu, že byly narovnány staré křivdy, alespoň částečně, byť některé narovnat stejně nikdy nepůjdou. A my tady teď řešíme, jestli toho okradeného, kterému se naštěstí aspoň něco vrátilo, byť v hrozném stavu, tak ještě jednou na něj takhle zaklekneme a pěkně mu to zdaníme. Tak jestli vám tohle nepřijde jako lumpárna, tak nám tedy určitě ano.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Benda. A následují faktické poznámky – pana poslance Žáčka, pana místopředsedy Sněmovny Pikala a pana poslance Dolínka. Prosim, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, také zareaguji na přítele Petra Dolínka vašim prostřednictvím. Já jsem se to tady pokoušel říkat ve svém vystoupení. První zmapování rozsahu církevního majetku, na jehož navrácení mají církve a náboženské společnosti nárok, udělal Pavel Dostál ve vládě Miloše Zemana v rozsahu 100 miliard. A jediný rozdíl, který existoval mezi vašimi vládami a těmi tzv. strašně zlými vládami pravice, byl v tom, že vaše vlády pod vlivem Jiřího Paroubka a dalších furt vymýšlely, že to bude nějaký fond, který bude veřejného charakteru, do kterého se majetek vlije, a pak se bude postupně těm církvím rozdávat. A protože jsme měli všichni zkušenosti s tím, jak fungují takové veřejné fondy, jak fungují různé konsolidační agentury a další, tak jsme z toho měli hrůzu a říkali jsme, proboha, hlavně nevytvářejme nějaký veřejný fond, ve kterém bude 100 miliard majetku a který bude někdo spravovat a kde bude hlavně největší souboj o to, kdo tam bude sedět a bude to spravovat. V tom byl zásadní rozdíl. Není to tak, že by tady někdo zpochybňoval rozsah toho majetku.

Proto říkám, ať mi někdo doloží, že rozsah majetku je špatně. Ať mi někdo z těch úředníků, a zadaly to ty resorty, ať mi někdo doloží, že se vyplácí náhrada za něco, co nezůstalo státu. Není to tak. Nikdo to neumí vyčíslit, protože nic takového neexistuje. Jediný argument je ten argument s přeceněnou půdou, který, opakovaně tady říkám, neplatí, protože půdu jsme vydali.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Žáček s faktickou poznámkou. Prosim, pane poslanče.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji za slovo. Opět mi nezbývá než reagovat na pana předsedu Filipa, když srovnává nesrovnatelné. Srovnává dnešní projednávání případného zdanění věcí církví se zdaněním výsluh příslušníků bezpečnostního aparátu, policistů či vojáků. Já si myslím, že tady je nutné říci, že po roce 1989 evidentně demokraté byli tak velkorysí, že na výsluhy bývalých představitelů komunistických bezpečnostních složek, Státní bezpečnosti, Veřejné bezpečnosti a všech dalších, nesáhli. V kontextu toho, o čem se zde dneska bavíme, a skoro 30 let po pádu komunistického režimu, to byla asi chyba a myslím si, že bychom se

k tomu měli vrátit. A to, co dostávali, dostávají stále ještě za službu komunistickému režimu, tak by mělo být podobným způsobem daněno. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Dolínek s faktickou poznámkou. Po něm paní poslankyně Pekarová Adamová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Petr Dolínek: Já jsem tady celou dobu nezpochybňoval právě morální nároky církve na to, aby určitě došlo k nějakému narovnání. To jsem říkal i ve svém projevu, že za tím si i já stojím, že určitě je to správně. Ale máme tady třeba takové organizace, jako je Dělnická tělovýchovná jednota. Ta velmi těžce po revoluci, velmi těžce, obhajovala, kde získá nebo nezíská zpátky své majetky. Byla to organizace na úrovni Sokola, Orla, prostě jedna z dalších. A bylo velmi složité, aby obhájila ty věci. Zde ve Sněmovně se neřešilo to, aby se jim vrátil majetek, aby ho dostali zdarma, bez daní a aby se jim to posílalo 25 let. Prostě neřešilo. A zde se vyvolila jedna skupina, která to získala. A získala to těsnou většinou Sněmovny ve chvíli, kdy to náhodou vyšlo. To je to, co já tady zpochybňuji. Já nezpochybňuji princip, ale zpochybňuji způsob a důsledek.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Paní poslankyně Pekarová Adamová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Velmi často je tady zpochybňováno, jestli je nárok výše na náhrady oprávněný, co se týče finančního plnění atd. A nám se tady neustále střídají poslanci, ale chybějí nám tu ministři, kteří jsou za to zodpovědní. Není tady skoro nikdo z vlády, jsou tady pouze dva jediní ministři. (Hlas zleva: Tři.) A pardon, omlouvám se, neviděla jsem vás. Ale tři je stejně dost tristní číslo. Není se čím chlubit.

Takže já navrhuji procedurálně, abychom přerušili projednávání tohoto bodu do přítomnosti ministryně financí a ministra spravedlnosti. Ministr kultury tady je, ale myslím si, že by tady měli být minimálně ještě i tito další dva ministři této vlády. Takže dávám tento návrh, prosím o jeho prohlasování hned.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, děkuji, je to procedurální návrh. Přivolať jsem kolegy z předsálí a budeme o tomto návrhu hlasovat. Slyším žádost o odhlášení, jste všichni odhlášení. Prosím, abyste se znovu přihlásili svými hlasovacími kartami.

Budeme hlasovat o procedurálním návrhu paní poslankyně Pekarové Adamové, který zní tak, že Sněmovna přeruší svoje jednání do příchodu paní ministryně financí a pana ministra spravedlnosti.

Jsme v takové situaci, že můžeme hlasovat, takže zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 116 poslanců, pro 38, proti 60. Návrh nebyl přijat, budeme tedy pokračovat v jednání.

Na řadě je faktická poznámka pana ministra Staňka. Pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Děkuji, pane předsedající. Já se pokusím možná posunout celou debatu, která se neustále točí kolem finančního vypořádání za půdu a pozemky. Myslím si, že požadavek na přítomnost paní ministryně financí a pana ministra spravedlnosti je spíše pokusem obstruovat a přerušit tuto schůzi, protože odpověď sice neumím dát úplně přesnou, protože jsem nezpracovával tyto věci, nicméně podle studie Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky, který si nechávalo zpracovávat Ministerstvo kultury, které bylo pověřeno ověřením výpočtů, tak tržní ceny zemědělské půdy se v daném okamžiku pohybovaly od 5 korun do 500 korun na jeden metr čtvereční v závislosti na výměře pozemku, jeho předpokládaném budoucím využití a lokalizaci. Podstatně nižší cena je vysledována u pozemku nad deset hektarů, mimo zástavbu a její okolí a ve venkovských oblastech. Nejvyšší tržní ceny pak dosahují pozemky v okolí Prahy o výměře do 0,1 ha. Vysoká tržní hodnota pak byla zjištěna rovněž na Brněnsku.

V roce 1993 až 2003 činí průměrná hodnota sjednaných cen 37,72 koruny na m², vypočítal se jakýsi průměr ceny zemědělské půdy v roce 2008, to bylo 54,58 Kč za m². A ta cena, která se použila, byla 44,48 Kč za m². A o to, o co tady jde –

Místopředseda PSP Petr Fiala: Já se omlouvám, pane ministře, vypršel váš čas k faktické poznámce. Můžete se samozřejmě přihlásit.

Nyní následuje faktická poznámka pana poslance Jurečky. Prosim, máte slovo.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Vážený pane předsedající, vážené a milé kolegyně, kolegové, já tedy navážu na to téma, které otevřel teď pan ministr kultury, a já tu mám podklady, o kterých hovoří. Chtěl bych jenom podotknout, že právě pro účely ocenění původního církevního majetku bylo využito průměrných cen nemovitého majetku v České republice zjištěných na základě statistických metod a odborných odhadů, které byly následně aplikovány na původní majetek církví a náboženských společností. Výsledky tohoto výpočtu byly následně Ministerstvem zemědělství porovnány s přehledy tržních cen zemědělské a lesní půdy uvedených ve studiích Výzkumného ústavu zemědělského, o kterém tady pan ministr hovořil.

Po porovnání vývoje cen zemědělské půdy na českém trhu bylo konstatováno, že ocenění původního církevního majetku provedené v předloženém materiálu odpovídalo tržním cenám. Výsledkem hodnocení bylo ocenění jednotlivých typů nemovitého majetku církví a náboženských společností.

Já ve svém příspěvku, ke kterému jsem řádně přihlášen, velice podrobně vysvětlím rozdíl, který se týkal restitucí podle zákona o půdě, a který se týká problematiky majetkového vyrovnávání s církvemi.

Možná bych poprosil, jestli by tady pan ministr kultury, když už si vzal slovo, mohl přečíst stanovisko Ministerstva kultury, které bylo připraveno jako materiál pro jednání vlády, kdy vláda zaujímala stanovisko k tomuto návrhu poslanců. Protože stanovisko Ministerstva kultury je zpracováno velice kvalitně, právně kvalitně a myslím si, že by bylo fěr, kdyby pan ministr kultury za tento resort to stanovisko tady přednesl, veřejně, případně já ho mohu dohledat a ocitovat ho tady také. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní pan ministr Staněk je přihlášen s další faktickou poznámkou. Takže opět se musíte vejít do limitu dvou minut. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Já jsem chtěl jenom říci, že tady běží o to, aby ti, kteří vytvořili tento výpočet, ho byli schopni v podstatě objasnit. A to budou vždycky. Protože celý ten proces vznikl tak, že jsme si stanovili, ta pravicová vláda si stanovila, kolik je ochotna vydat finančních prostředků, a na to se postavil výpočet. A ten bude vždycky vycházet. Pokud budeme chtít zpochybnit tenhle ten výpočet, musíme si připravit jiný model, jiný vzoreček. Protože žádné takové vzorce neexistovaly. To je v odpovědi na otázku, jestli analyzovat, nebo neanalyzovat.

A pana ministra Jurečku pak poprosím, aby mi řekl, které stanovisko vlády chce přečíst, jestli stanovisko, které bylo předloženo paní ministryni Hanákové, která vystřídala pana ministra Bessera za vlády pana Nečase, a poslanců, nevím už, jestli Věcí veřejných nebo Lidem nebo co to bylo za uskupení, které tady sedělo v Poslanecké sněmovně, nebo chce slyšet vyjádření pana ministra Hermana, které mu bylo předloženo, nebo pana ministra Šmída. Myslím si, že to bylo asi nejobektivnější. Ale nevím, které chcete slyšet, tak to jenom řekněte. Nebo jestli tady mám číst všechny. Ale já si myslím, že to není smyslem tohoto sezení.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Luzar s faktickou poznámkou, po něm pan poslanec Výborný. Prosím, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Vaším prostřednictvím ke kolegovi Jurečkovi si dovoluji citovat z té diplomové práce: Další pochybnosti vyvolává i fakt, že v té době Ministerstvo zemědělství mělo k dispozici daleko aktuálnější studii, a to analýzu a hodnocení trhu se zemědělskou půdou do roku 2006, která rovněž stanovuje cenu zemědělské půdy. Dle údajů z ní se cena půdy rozhoduje. Další ocenění, které mělo a které ministerstvo nezpracovalo nebo odmítlo zapracovat anebo nepoužilo ke kvalifikovanému odhadu, je tzv. zelená zpráva, která se vydává každoročně Ministerstvem zemědělství a která obsahuje přehled tržních cen zemědělské půdy. Ceny uvedené v těchto studiích, jsou rozdílné, samozřejmě k nevýhodě toho, co použilo ministerstvo.

Ptám se tedy, proč tyto studie ministerstvo nepoužilo a obrátilo se právě na tu starou studii, která byla výhodná pro církev?

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Jenom konstatuji, že pan poslanec Králíček ruší svou omluvu a je přítomen a pan místopředseda Sněmovny Okamura se omlouvá do 14 hodin z pracovních důvodů.

Budeme pokračovat faktickými poznámkami. Pan poslanec Výborný je nyní na řadě, po něm pan poslanec Jurečka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo. Já se moc omlouvám, pane místopředsedo, ale musím reagovat vaším prostřednictvím na pana ministra kultury.

Proč tady vykládáte takové nehorázné věci o tom, že pravicová vláda si vytvořila nějaký cíl něco někomu dát, a pak na to napasovala podmínky tak, aby to všechno vyšlo, aby vyšlo ocenění, aby vyšel seznam atd.? Vždyť to přece není pravda! Není to pravda. To jsou naprosto nesmyslné argumenty, které se vůbec nezakládají na pravdě. Od začátku, a říkalo to tady mnoho předřečníků přede mnou, ty věci mají své souvislosti se zákonem o půdě z roku 1990, od toho se to potom všechno odvíjí. A tady se napravovaly křivdy, které byly spáchány komunistickým režimem po roce 1948, a ne že tady někdo, ať už to byla pravicová nebo nějaká jiná vláda, chtěla někomu něco dát!

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Jurečka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Já jsem mluvil poměrně jasně. Já jsem říkal, že bych prosil o tu citaci a zveřejnění stanoviska Ministerstva kultury k tomuto návrhu, který projednáváme, tzn. je to stanovisko, které bylo dáno už za vlády hnutí ANO, bylo to tedy asi za vašeho předchůdce. A já si dovolím odcitovat závěr tohoto stanoviska:

Zdanění finanční náhrady by také představovalo rozpor s principem legitimního očekávání církví a náboženských společností, které po splnění podmínek pro vznik práva obdržet finanční náhradu a neodmítnutí uzavření smlouvy o vypořádání podle § 16 tohoto zákona oprávněně počítají s tím, že částku stanovenou v zákoně a ve smlouvách o vypořádání skutečně obdrží, a již učinily kroky k jejímu využití. Přijetí navrhovaného zákona by tak mohlo být chápáno jako porušení čl. 1 dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, v němž je chráněno legitimní očekávání jako zvláštní majetkové právo. Předmětem ochrany čl. 1 dodatkového protokolu je totiž nejen nabytý, tj. existující majetek, ale také legitimní očekávání nabytí takového majetku. Změnou zákona by tak došlo ke znemožnění nabytí majetku, k němuž konkrétním subjektům svědčí legitimní očekávání. Ústavní soud v souvislosti s principem legitimního očekávání dále poukazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, ze které zřetelně vypupuje pojetí ochrany legitimního očekávání jako majetkového nároku, který byl již individualizován právním aktem, anebo je individualizovatelný přímo na základě právní úpravy. Je to přímo nález Ústavního soudu.

A ten závěr Ministerstva kultury, ministerstva, které bylo vedeno ministrem za hnutí ANO, zní: Vzhledem k výše uvedenému navrhuje zaujmout k poslaneckému návrhu zákona nesouhlasné stanovisko.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Dolínek, po něm pan poslanec Mašek a potom pan ministr Staněk s faktickými poznámkami. Prosím, máte slovo.

Poslanec Petr Dolínek: Děkuji. No, to, co pan poslanec přečetl, je samozřejmě očekávatelné, ale kdo vytvořil takové legitimní očekávání? No zase jenom ta takřka těsná většina. To nebylo referendum. To nebylo, že by se tady volilo někde, hlasovalo apod. Tady si prostě usmyslela těsná většina lidí, že to prostě upytlíkuje, a udělala to.

A vůči panu poslanci Výbornému prostřednictvím pana předsedajícího. Mě překvapuje, jak si dovolíte hodnotit ministra vlády České republiky. Mě to opravdu překvapuje. Pan ministr pouze a jenom přečetl suchá fakta. Vám se nehodí do vašeho výčtu nominačního projevu na předsedu lidovecké strany, a když se vám to tam nehodí, tak ho dehonestujete? Tohle není přece seriózní přístup k Poslanecké sněmovně. Tohle patří na bulvár, a ne do Sněmovny. Děkuji. (Ozývá se potlesk zleva z řad ANO.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Mašek s faktickou poznámkou. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jiří Mašek: Milé dámy, vážení pánové, já bych se chtěl jenom krátce vrátit ke svému úvodnímu vyjádření, kdy jsem mluvil o souvislostech s první pozemkovou reformou, kdy z 234 tis. hektarů, které prokazatelně církev vlastnila před rokem 1919, v roce 1927 vlastnila 68 tis. hektarů. Totéž se přeneslo do roku 1947. V roce 1947 při druhé pozemkové reformě, kdy pozemky nad 50 hektarů měly být přerozděleny drobným družstevníkům nebo zemědělcům – a nebylo to tedy bohužel zaknihováno, tak by bylo bývalo zbylo 5 203 hektarů. Takže on ten rozpor je i v těch počtech hektarů, ke kterým se církev přihlásila. A samozřejmě chápu tady možná ten argument, že obhospodařovala větší část, ale nevlastnila ji. To je jeden moment.

A druhý k té ceně. Ta cena skutečně byla v roce 1947, kdy tehdy ještě demokratický parlament v červenci schválil náhradový zákon, ve kterém se náhrada vypočítala částkou průměrné ceny za deset minulých let ponížené o 20 %. Tak kdybychom si tehdy vzali příklad v roce 2012 z našich demokraticky smýšlejících předků, tak jsme měli muset na to, jak event. tuto částku vypočítat, a asi bychom neskončili u částky 44,50 za metr čtvereční. (Ozývá se potlesk zleva.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní následuje faktická poznámka pana ministra Štaňka, po něm pan poslanec Výborný, paní poslankyně Pekarová Adamová s faktickými poznámkami. Prosím, pane ministře.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Děkuji, pane předsedající. Vaším prostřednictvím k panu poslanci Jurečkovi. Já jsem avizoval v několika rozhovorech, že nebudu kandidovat na předsedu České strany sociálně demokratické, takže já nepotřebuji využívat půdu Poslanecké sněmovny k předvolebním agitkám.

Nicméně, pane ministře ex zemědělství, jistě víte, jakým způsobem jsou připravovány podklady pro ministry. Já teď nechci posuzovat, jestli pan ministr Šmíd si ho připravoval sám, nebo ne. Ale jsem přesvědčen, že podklad, který dostal do rukou, byl vypracován úředníky Ministerstva kultury, s nimiž v některém případě ještě stále bojuji. Protože se podívejte, za kterých vlád a za kterých ministrů kultury byli tito úředníci do tohoto úřadu dosazováni. Takže se nedivím, že výsledek je takový, jaký je. I mně byl připraven podobný návrh vystoupení. Ale já se zamýšlím nad tím, co říkám, a většinou si ho připravuji sám. Takže odtud potom možná pramení to, co jste zde četl. (Ozývá se potlesk několika poslanců zleva a středu sálu.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Výborný stahuje faktickou poznámku. Následuje faktická poznámka paní poslankyně Pekarové Adamové. Prosim, paní poslankyně.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Opět tedy budu muset reagovat na pana předřečníka Dolínka vaším prostřednictvím.

Pane poslanče, vy chcete říct, že jakýkoliv návrh, který je tady schválen, byť těsnou většinou, tak tedy nemá tu legitimitu, jestli chápu dobře vaše slova. Asi bychom si tady měli vyhledat, kolik takových zákonů prošlo ať už v minulém volebním období, nebo v tomto volebním období ve chvíli, kdy sociální demokraté tvořili vládu. Chcete mi tím nebo nám všem tady naznačit, že všechny takové zákony, které projdou těsnou většinou, tak jsou tím pádem pak v budoucnu snadno zpochybnitelné právě kvůli tomuto faktu, kvůli té formě?

Bavme se tady o té materii, ale nebavme se prosím pěkně tady v tomto duchu, protože to bychom tady mohli být donekonečna a vracet se ke všem možným návrhům zákonů, které tady takto procházely. A věřte mi, že by se jich tam našla spousta takových, které se také týkaly nemalých částech z rozpočtu, které také měly nemalý dopad do dění v ČR.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Dolínek bude reagovat s faktickou poznámkou. Máte slovo.

Poslanec Petr Dolínek: Děkuji. Od dob, co váš představitel zdanil výsluhy lidí, co nasazovali život za Českou republiku, bohužel je to možné v České republice. (Posl. Pekarová Adamová: Prostřednictvím předsedajícího!) Já jsem vás neoslovil. Já jsem řekl, že od dob, co TOP 09 tohle dokáže, tohle zvěrstvo, je to možné.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Budeme pokračovat v obecné rozpravě. S přednostním právem se přihlásil pan předseda Vojtěch Filip. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vážený pane předsedající, paní a pánové, dovoluji mi, proto jsem nevyužil faktickou poznámku, protože vám přečtu jeden dopis, který svědčí o tom, že není respektována ta dohoda, o které jsme tady hovořili a kterou tady prezentoval pan kolega Benda.

Zkrátím to. Pane doktore, k vašemu závěru otevírat věc restituce, což považuji za házení hrachu na zeď, bych vám ráda sdělila náš problém. V roce 1975 jsme koupili starou chalupu a stodolu v pohraničí od dětí původního německého neodsunutého majitele. Od té doby řešíme přepis pozemku zahrady a pozemku pod stodolou na naše jméno. Platili jsme z něj daně a měli smlouvu s místním JZD, až v roce 2010 nám sdělil Pozemkový fond, že pozemky, které nejprve rozdělil na tři díly – teď jsou čísla pozemkových parcel –, nejsou naše a že s nimi nesmíme nakládat. Jedná se o neúrodné písčité svažité pozemky na konci lesa, které jsme převzali plně haraburdí a nepořádku, zasadili jsme 15 stromů, pěstovali jsme plantáže jahod pro naše děti a naše přátele. Obyvatelům, kteří se po válce nastěhovali do majetku odsunutých Němců, bylo vše v pohodě přepsáno. Máme už dva šanoný korespondence a mnoho zpráv po internetu i osobních návštěv, ale trpělivě jsme všude odmítáni. Poslední zpráva je, že dvě části zahrady převedli na církev a stavební pozemek pod stodolou zůstal pozemkovému fondu, který nereaguje na žádosti o odkoupení našeho pozemku, a dál se stodolou nemůžeme nakládat. Nová zaměstnankyně tvrdí, že u nich nejsme vedeni jako žadatelé, ani po poslední nové žádosti nereagují.

Církev nám prodej odmítla a nakonec milostivě jednu zahradu pronajala s obsáhlými písemnými podmínkami, co všechno nesmíme, ani zasadit strom například. Jde o cca 200 m², které potřebujeme k obsluze chalupy a stodoly, pro přivezení dříví a do dílny. Druhou část zahrady jsme odmítli. Jsme důchodci a kromě dřiny na této zahradě ještě platíme dost velkou cenu za pronájem. Zajímavé je, že místní fara o situaci neměla potuchy, nedávno zde zemřel jediný starý farář a nastoupilo osm nových, a dostala až smlouvu podepsat od nadřazené fary a biskupství v Plzni. Jen v blízkém okolí dostali 16 pozemků včetně pozemků pod panelovými domy, které také odmítají prodat majitelům domů. Přitom obec na akci převzetí kostelů za nevyžadování pozemků v obci převzala kostel do správy. Jsou zde svatby, v kapli se pořádají kulturní pořady, divadlo, koncerty, výstavy, a ... (nesroz.) se stará o okolí a komunikace k němu, organizuje i akci kolem starého kostela v Lukové se sochami duchů všech bývalých obyvatel, nikoliv odsunutých Němců, jak se někteří demokrati snažili vnutit na internetu.

Já jenom podotýkám, že takových dopisů mám mnoho. Já jsem tady citoval v prvním čtení tu situaci 80leté paní a té rodiny z Holandska, kteří byli žalováni, aby vydali státu pozemky, na kterých stojí jejich domy, aby to mohlo být vydáno církvi. Čili se postupuje v rozporu se zákonem, v rozporu se zákonem! o tzv. navrácení majetku církvím. Nezlobte se na mě, vraťme se tedy k tomu původnímu.

Já chápu, že se některým zatraceně nelíbil ten majetkový fond, který ovšem reagoval na to, jak to ve skutečnosti s majetky bylo. A jestliže jsme v tomto zákoně, vraťme se alespoň k těm principům, o kterých tady předkladatelé návrhu zákona v roce 2011 a 2012 hovořili. Ty se nerespektují. Tak se nerespektují. Je to zdanění je namíste. Je namíste! Je to prostě finanční plnění a my si nemůžeme zvykat na, že někomu se daně odpouštějí a někomu se daně předepisují a ještě se zvyšují. To není možné. To není možné! Proto jsem to četl, abychom si uvědomili, že to má věcný obsah, nikoliv politický. Nikoliv politický! Že to předkládáme my, je to dáno tím, že nebyl takový návrh zákona, který tady předkládal například Jihočeský kraj hned v roce 2014 nebo 2013, nebyl přijat. Nebyl ani projednán náš návrh zákona v minulém volebním období. Ano, mohlo to být učiněno hned po roce 2013, kdy to předkládala i sociální demokracie a také to nebylo projednáno.

Tak prosím, vraťme se k tomu, co je předmětem toho zákona. Je to zdanění finančního plnění vůči těm subjektům. A to nemá žádný jiný obsah. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Se stanoviskem poslaneckého klubu ČSSD vystoupí pan poslanec Lubomír Zorálek, který má v souladu s jednacím řádem přednostní právo. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Lubomír Zorálek: Děkuji, pane místopředsedo. Tak mi, vážení kolegové, také dovoluji, abych se vyjádřil k této debatě, kde jsme byli shodou okolností víckrát už osloveni, tak se pokusím říci, jaká je naše pozice. I když musím přiznat, že mi tady dnes někdo chybí ve sněmovně. Chybí mi tady, je to zvláště tady, ale chybí mi Miroslav Kalousek, protože to byl hrdina tehdy té noci, jak se pamatuji. To byl hrdina celé řady akcí, které se týkaly tohoto zákona o vyrovnání. Tedy říkalo se tomu zmírnění křivd, ale vlastně to byl zákon o vyrovnání majetku. K tomu se ještě dostanu. Je tady ale Marek Benda, což je mimochodem také jeden z důležitých mužů toho, co se tehdy přijalo pozdě v noci a co se potom podepisovalo těmi smlouvami s církvemi velmi pokoutně pod pláštíkem noci, takže to vůbec nevypadalo jako čestné smlouvy, které se tehdy podepsaly.

Přátelé, v čem je vlastně problém a proč je třeba znovu připomenout, co se tady tehdy odehrálo a proč se tady dnes vracíme v té debatě. Tady bylo řečeno, že je to trapné, ale říkají to ti, kteří tu trapnost způsobili, právě ti, kteří tehdy rozhodli proti obecné spravedlnosti v této zemi. A to byl argument, který jsem používal jako hlavní u Ústavního soudu, kde jsem žádal zrušení toho zákona. A já vím, že Ústavní soud tehdy ten zákon nezrušil, protože byly dobré důvody pro to, aby nešel proti těm nárokům, ale dovoluji mi, abych připomenul, že Ústavní soud zrušil to slovo spravedlivý, což mi připadalo docela podstatné. Takže to, co se tady někteří snaží hájit, že je to celé v pořádku, tak to prosím pravda není a nikdy nebyla. A já vám vysvětlím proč. Protože v případě, kdy se jedná o restituci majetku, kdy se jedná, že začínáme zacházet s dějinami a s tím, co se tady odehrálo, tak se na mě nezlobte, ať jste jakéhokoliv vyznání, ale skutečnou spravedlnost nelze zjednat. Vůči minulosti, vůči historii nejste schopni nastolit spravedlnost, nejste schopni provést vyrovnání. To ve skutečnosti vůbec nejde.

A já vím, že tady už dneska kdekdo připomínal papeže Františka, tak mi to skoro roste v puse, ale v roce 2016 měl vystoupení, ve kterém zrovna tento papež, který je i mně sympatický, říkám, mluvil proti retribuční spravedlnosti shodou okolností. Proti retribuční spravedlnosti. Papež tam řekl, že taková ta představa, že někomu bylo něco odňato a teď to dostane zpátky, není žádné zjednávání spravedlnosti. Říká tam: takhle se spravedlnost vůbec nastolit nedá. A já vám řeknu, proč se vám ji nepodařilo nastolit tehdy.

Ten základní problém – a já se nebudu zabývat právními výklady ani cenami zemědělské půdy, protože to je debata, která vlastně mate celou tu věc. Ten základní problém je v tom, že to vaše tehdejší vyrovnání s církvemi šlo proti celé restituční legislativě v této zemi. Chápete, ono skutečně... Ono šlo proti tomu způsobu, jak se tady napravovaly křivdy. A vždycky to bylo jenom částečné odškodnění, byla to částečná náprava křivd, protože bylo zřejmé, že nejsme schopni skutečně zjednávat spravedlnost.

A ten rozdíl mezi těmi majetky církví a mezi těmi fyzickými osobami byl v tom, že jestliže tam jsme prováděli pouze zmírňování křivd, tak tady jsme u těchto právnických osob provedli vyrovnání, takže jsme vlastně akceptovali všechno, co ony uplatnily. Nikdo jiný takovýto postup, takovouto výhodu neměl. Chápete, to je ta neférovost. To je to, že se šlo proti obecné spravedlnosti. Tady se zvolil postup, který se nezvolil u nikoho jiného. A mně připadá fenomenální, když tady pan Marek Benda řekl větu, že u církví je nejjasnější, že to bylo spravedlivé. Chápete, to mě fascinuje. U církví to bylo nejjasnější. A já vám řeknu – proboha proč? To znamená, tam, kde se v roce 1948 zlikvidovaly zboží, podniky, živnostníci, tam, kde se jim vzalo všechno bez náhrady, stroje, zařízení, všechno, tak tam to bylo – tam to nebylo tak nespravedlivé jako u těch církví? Jako na základě jaké spravedlnosti, na základě jaké pozice si může dovolit tady někdo říci, že u těchto to bylo spravedlivější?

Nic proti církvím. Já naprosto respektuji jejich roli ve společnosti. Ale nezlobte se na mě, historie církví je složitá historie v této zemi. Já si pamatuji v roce 1968 slavného britského spisovatele Grahama Greena, který prochází Chrámem svatého Víta – já jsem toho spisovatele vždycky miloval, tak to mám před očima. On tam říká: My katolíci i vy komunisté máte na rukou krev. Přiznejte si to. Ale aspoň nemáme na rukou vodu, jako Pontský Pilát. To je krásné. Rozumím tomu dodnes.

Ale chápete, ten vtíp je v tom, přece historie církví je složitá historie, také plná krve, upalování kacířů, dostávání se k majetku velmi sporným způsobem. Kdekoho to může naštvat, když čte české dějiny, jakým způsobem se tam budovaly majetky. Všichni víte, že s tím majetkem církvím to bylo složité, že vlastně nikdy nebyl úplně jejich. Ani za Marie Terezie, ani za Josefa II. Nikdy to nebylo tak, že byly úplně ve vzduchu, že to byla úplně samostatná instituce. Takhle to přece nikdy nebylo. To nepřinesli až komunisté. Vezměte si Masarykovy názory na katolickou církev. To všechno je součástí té historie. A vy pak přijdete a zjednáváte spravedlnost tímto způsobem, že řeknete, tady je to spravedlivější než u těch ostatních.

Tohle, pane Bendo, nikdy nevysvětlíte, tuhle větu. Tuhle nikdy neobhájíte. Ano, prostřednictvím předsedajícího pane Marku Bendo, tuhle větu nikdy nevysvětlíte! Nikdy ji neobhájíte. Je nesmyslná. Neexistuje žádná taková spravedlnost, protože žádná retribuční spravedlnost, jak jsem řekl, nemůže být skutečným nastolením spravedlnosti v této zemi. Jediná šance byla, že najdeme rozumnou dohodu. Ale ta tehdy, když si vzpomenu na tu noc, jak to tady probíhalo, tehdy nebyl vůbec zájem takovouto rozumnou dohodu najít, protože, chápete?, vůči minulosti nejsme schopni zjednat spravedlnost. Vůči těm mrtvým, které nikdo neodškodní, nejsme schopni zjednat... vůči těm lidem, kterým se rozbily jejich životy, nikdo spravedlnost dnes nespraví. A jediné, co můžeme udělat, to nějakým způsobem přiměřeně zmírnit. To je jediné, na co máme sílu jako Sněmovna.

Ale tohle jste si řekli vy ne. Vy jste provedli takový postup a takový přístup, který byl sděvolný, ve kterém jste celou tu debatu vlastně uřáli, dali jste najevo, že se zčásti nebudete bavit a šli jste proti velké části společnosti. Ale nikdo nemá právo v této zemi zjednat spravedlnost v takovéto oblasti, která se týká historie, aniž nebuduje dohodu s tou společností. A když to nedělá, tak se nemůže divit, že se mu to tady do té Sněmovny takto vrátí! (Potlesk zleva.)

Ten chybějící pan Kalousek tady často mluví o hodnotách. A ta debata o restitucích často se stává debatou o morálce a hodnotách a tom, že co bylo ukradeno, má být vráceno. Chápete, v této zemi, ve které, já už jsem to tady kdysi říkal, když se něco ukradne, tak v této zemi se vrátí těm, kteří jsou okradeni, ani ne pět procent. Pět procent je těch, kterým se vrátí to, co se ukradne. Takhle se v této zemi dodržuje princip co je ukradeno, to je vráceno. To vás nezajímá, když chcete vrátit to, co je ukradeno? Chápete? Tady je spousta nespravedlností, spousta křivd. Ale vy jste se rozhodli, a to byste měli vysvětlit, proč zrovna tady je to tak spravedlivé.

Proč všichni ti ostatní ukřivdění, dokonce dnešní, ani nemusíme jít do minulosti, proč ti všichni tedy zůstanou? A vy se nedíváte tomu, že ti lidé z toho mají divný pocit? Že takovýto zákon prostě nikdo nemůže podpořit? Protože je svévolný. A víte, když vy takhle se tady oháníte těmi hodnotami a těmi principy, a jak vám jde o to si na tu spravedlnost, vy tím lidi akorát naštvete. Tohle je způsob, jak vyrábět populismus v této zemi. Jak pomáhat těm, kteří půjdou a postaví se za ty, kteří cítí tu nespravedlnost, a řeknou: Tihle politici jsou k ničemu. Tihle nám vnučují svou spravedlnost, tak jak se jim zrovna hodí, a tvrdí, že to jsou ty jejich hodnoty. Vy odcizujete politiku. Vy jste tehdy tím rozhodováním odcizovali politiku normálním lidem.

Takže já bych byl rád, kdybyste dneska omezili ty své moralizující kazatelské projevy, kdybyste přestali mluvit o tom, že toto jednání je trapné, protože to všechno jste skutečně vytvořili tehdy, tou neochotou se rozumně bavit o tom, že spravedlnost je pouze v našich rukách velmi improvizovaná a křehká věc a že má šanci jenom, když se dohodneme. Když se rozumně dohodneme. A ne tehdy, když jste se v podstatě zachovali velice arogantně v této Sněmovně. Dávali jste nám najevo, že se s námi nebudete bavit. Nerespektovali jste vůbec, že jsme říkali: tohle je názor lidí a měli byste si to vzít v potaz. A dneska stejně arogantně říkáte, že to je trapné, fuj, já se tím musím tady zabývat. Vždyť přece tady ta

spravedlnost je jasnější než kdekoliv jinde. Takže není. A tohle jste si nadrobili sami. To byla otázka času, kdy se vám to vrátí! Protože, chápete?, v tom je spravedlnost, že skutečně, v tomhle se spravedlnost, spravedlivě vám vrátí to, co jste si nadrobili. Proto to tady máte znovu.

A řeknu vám další argument. Teď tady docházejí. Jak to lidé sledují, tak tady docházejí. Říkají, my tady, Praha-západ, církve zablokovaly pozemky, není možné se s nimi bavit. Není možné s nimi jednat. Konkrétní problémy, které z toho vznikají. Já si pamatuji, že církve slíbily, že budou předávat výroční zprávy. Předávají je? Ne. Nemůžeme se k nim jako poslanci dostat. Církve slíbily, že nebudou podávat žaloby. Pamatuju se, jak se to slibovalo. Stovky žalob podaly! Takže to opravdu nefunguje, tak jak vy jste tvrdili. Ty sliby, které byly dány, prostě neplní se. Takže jenom ten váš taktó neférově, nespravedlivě přijatý zákon jenom plodí další křivdy a nespravedlnosti. To je to, co jste vyprodukovali. A žádnými pěknými řečmi tohle prostě nenapravíte dneska. (Potlesk zleva.)

Jak se tady docela arogantně říká, jak si tady člověk vůbec může dovolit při něčem takovém sedět? Chápete? Ano, také mám pocit trapnosti a smutku. Ale z toho, že tady tyhle kolotoče musíme dělat ve Sněmovně, že prostě když má někdo právo a moc a má zrovna hlasy, tak přijme zákon, který platí jenom po určitou dobu, protože jakmile on o ni přijde, tak se prostě projeví to, že to nebyla tehdy žádná dohoda. Že nebylo nic prostě, na čem bychom se tehdy slušně shodli, když se týká to právě historie, kde je to téměř povinnost se shodnout.

Takže já naprosto podporuji v této situaci to, abychom se zabývali tím, jestli není možné to, co se tehdy taktó přijalo, učinit spravedlivějším. A proto souhlasím s touto debatou. Ano, teď se o tom můžeme bavit. Bohužel až teď! Proč jsme nemohli tehdy. Bavit se o něčem, co jsme schopni veřejně hájit. Všichni všude, v různých prostředích, vůči různým ukřivděným lidem, vůči různým těm, kteří trpěli nespravedlivě díky režimu, který tady byl.

Takže já se za to nestydím, že to tady říkám. A vadí mi ty samozřejmě výroky, které tady padají, a sebejistota, se kterou jsou pronášeny. Například ještě jeden výrok mě napadá, že přece odluka církve od státu, to je přece pro nás požehnání. To bychom měli chtít. To vlastně není zákon o vyrovnání s církvemi. To je zákon o odluce církve od státu. Ani nevím, že by o tom proběhla nějaká veřejná debata předtím, že bychom si vyjasnili, co tím myslíme. Vy jste to měli ve svých programech, že provedete odluku církve od státu? Nepamatuji si to. A tu debatu jste vůbec ani tehdy neotevřeli, když vám o tohle šlo. Ne o vyrovnání, ale odluku církve od státu.

A já vám něco řeknu. A to je můj osobní názor, to teď, jestli mě nepřerušíte, že to neříkám za klub, tak to říkám za sebe. Já si myslím, že církve vždycky byly součástí života tohoto národa. Různým způsobem, Jednota bratrská, katolická, různým způsobem vstupovaly do života této země, a dokonce se podílely na vytváření hodnot v této zemi, podoby života v této zemi. A dokonce nejenom tím, že kázaly, ale třeba i tím, že dělaly sňatky, pohřbívaly a to všechno. To bylo všechno součástí života té země a státnosti, která tady byla.

Samozřejmě, já nemluvím o tom způsobu, jak to soužilo za doby komunistů, ale celou tu dobu církve byly propleteny do života státu a já bych si přál, pokud tady církve jsou, aby takto byly propleteny pořád, aby prostě žily v těch hodnotách, které jsme tady společně vytvářeli, aby byla nějaká jistota, že je pořád respektujeme. Všichni společně. Já netoužím po nějaké odluce. To můžeme takhle udělat odluku politických stran od státu nebo já nevím koho ještě všeho. Vždyť přece my jsme jedno společenství. A dnes přece, když tady církve platily ty hodnostáře, tak jim to často vyhovovalo. To nebylo něco, co chápaly jako útlak. Když jsem se bavil s některými představiteli církví, které přijaly ty smlouvy, a říkal jsem jim "proč jste to přijali?", tak oni mi říkali "no, co nám zbývalo, oni to před nás tak postavili jako buď to vezmete, nebo nebudete mít nic". Některé církve to nepřijaly. Byly některé, tuším, nevím, jestli baptisté, nebo jiní, kteří to odmítli. To bylo obdivuhodné, že dokázaly říci ne, my na tohle nepůjdeme. A pak byly některé, které to sice akceptovaly, ale člověk od nich slyšel: Co máme dělat?

To znamená, to není tak, že to bylo pro všechny požehnání, to, co jste vymysleli. Často mi připadá, že dokonce byli přinuceny, aby to akceptovaly. A je otázka, jestli i s tím, co se pro ně vymyslelo, protože kromě katolické církve to zas tak velké prostředky nejsou. Až to celé vyprší, já mám někdy pocit, že stejně se bude muset po letech někdo k tomu vrátit, protože se zjistí, že ony z toho nejsou schopny žít, a budeme to platit znovu, protože tohle vyhovuje možná katolické církvi, to uvidíme, jak jí to bude svědčit, pro ty ostatní to často zas takové terno nebylo.

Chápete? Představa, že vy tady teď řeknete "to je odluka církve od státu, to je samozřejmě dobrá věc" – tohle jsme si vůbec nevyjasnili, jestli tohle pro tuto zemi je dobrá věc. V demokratické zemi, jestli existují církve jako součást toho těla, toho státu, a vlastně my víme, že ony respektují určité principy a hodnoty. Toto je charakter této země. My nejsme v Americe. V Americe je odluka církví od státu. Tam ty církve žijí úplně samostatně. De facto jim stát je úplně ukradený a stát se ani nemůže hlásit k tomu, co dělají, protože nikomu po nikom nic není. Já nevím o tom, že bychom tady vedli veřejnou rozpravu o tom, že chceme americký styl života a že chceme církve podobně utrhlé, chápete?, od státu. To tady nikdy takto nepadlo. A chceme to?

A tady se řekne: to je přece blahodárné, my jsme tady vymysleli, ani jste si toho nevšimli, odluku církve od státu. A já vám říkám, to všechno je problém. To všechno je na debatu. Ale tu jste vy tehdy nepustili. Vy jste tehdy tuhle debatu odmítli. Já jsem u toho byl, takže já si to pamatuji. Vy si pamatujete tu noc, jak to probíhalo, a také to, jak jste se tehdy chovali.

Takže to máte teď zpět. A musíte to teď vydržet a budete se muset dívat, jak to dopadne, protože nic tady není jisté. Nezlobte se na mě, ale když tady někdo argumentuje Ústavním soudem, tak vůbec nikdo z vás neví, jak tyto argumenty budou zváženy po tom, co tady přijmeme. Ta věc je otevřená. A je otevřená díky tomu, že jste to tehdy vedli tak, jak jste to vedli. Takže tu trapnost, o které jste mluvili, tu přičtete sobě, ne nám. (Potlesk části poslanců.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Lubomíru Zaorálkovi. Než budeme pokračovat – mám tady tři faktické poznámky – dovolím si citovat omluvy došlé předsedovi Poslanecké sněmovny, a to paní poslankyně Jany Krutákové od 10.45 do 19 hodin, od 10 do 11 pana poslance Josefa Kotta a Ondřeje Profanta od 10.50 do 12 hodin.

Nyní pokračujeme faktickými poznámkami. Nejdříve Marek Benda, potom paní poslankyně Pekarová a pan poslanec Juránek. Prosim, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené paní ministryně, vážení pání ministři, já jenom stručně zareaguji na svého předřečníka, pana poslance Zaorálka.

Za prvé, vybral si větu, kterou jsem neřekl, aby se se mnou zásadně střetl. Prosim, ať si projde stenozáznam. Já jsem rozhodně nikdy neřekl, že církevní restituce jsou nejspřavedlivější. Já jsem jenom řekl, že v celé východní Evropě, jestli někdo byl restituován, tak to byly církve, protože tam bylo nejjasnější, že mají kontinuitu na rozdíl od ostatních právnických osob, u kterých je to nenalezitelné. To je první poznámka. Jenom bych fakt prosil, abychom nebojovali s věcmi, které ten druhý neřekl.

Ale druhá poznámka je mnohem zásadnější. Není pravda, že by se na půdě Poslanecké sněmovny nevedla velmi dlouhá debata o rozsahu, smyslu a významu církevních restitucí. Vedla se v roce 2007, 2008 a 2009, sociální demokraté u toho byli, měli tehdy 78 poslanců, jestli se nepletu. Vedla se v roce 2011–2012. To, že sociální demokracie nedokázala za celou dobu zaujmout jiné stanovisko, než že o církve musí nadále pečovat stát, které nám pan poslanec Zaorálek předvedl v závěru svého vystoupení – ano, budeme se o všechny starat, my jsme ten moudrý stát, který bude rozhodovat –, to jsme jenom upozorňovali, že jsme v situaci, kdy to tak není možné dělat v okamžiku, kdy máme v Listině náboženskou neutralitu a přijdou nám sem jiné církve z jiných církevních okruhů a my je neumíme zakázat.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní faktická poznámka paní poslankyně Pekarové Adamové, připraví se kolega Juránek a další tři jsou přihlášení. Máte slovo k faktické poznámce, paní poslankyně.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za slovo. Já mám spíše pocit, než že jsme si tady vyslechli stanovisko klubu ČSSD, že jsme si tady vyslechli filozofické pojednání na téma, co je spravedlnost a co už spravedlnost není.

Prostřednictvím předsedajícího k panu Zaorálkovi. Byť jsem tady nebyla v tom volebním období, ve kterém došlo ke schválení zákona o vyrovnání s církvemi, tak musím říci, že ty historky, které tady kolují o tom, jak to tehdy probíhalo, jak dlouhá byla ta debata, jak vaši poslanci tady obstruovali tím, že četli z různých knih, že tady poslanci ve spacácích po nocích spali, protože to bylo vaše

dílo, že jste tady obstruovali a diskusi jste nevedli věcně, ale právě tak, abyste jen oddalovali schválení toho návrhu, tak mi tady přijde, že pláčete na špatném hrobě, protože vy jste měli ten prostor, měli jste ho dostatek. Můžeme si to určitě najít i ve stenozáznamech, jaká diskuse se vedla a jak kdo k ní přistupoval.

Tak tady prosím pěkně teď nemanipulujte s tím, že ve skutečnosti se nešlo po věcné stránce a že ten návrh snad nebyl prodiskutovaný. Pamětníci jako pan kolega Benda si vzpomenu i na konkrétní roky, možná i nějaké konkrétnější období a data. Ale já moc dobře pamatuji i jako tehdy divák televize, protože jsem nebyla v politice aktivně, že opravdu ta debata byla velmi velmi dlouhá, až nestandardně. Tak tady prosím nelžete!

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní pan poslanec Juránek, připraví se pan poslanec Výborný, také k faktické poznámce. Pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce. Prosím.

Poslanec Stanislav Juránek: Vážený pane místopředsedo, vážení členové vlády, kolegyně a kolegové, jsem jediný z klubu KDU-ČSL, který hlasoval pro tento zákon. Já jsem pro něj hlasoval v Senátu. V Senátu tento zákon neprošel, ale byla k tomu vedena patřičná debata.

Já bych se teď obrátil na kolegu Zaorálka a chtěl bych mu říci, že jeho tvrzení jsou z velké části nepravdivá. A jenom jedno chci zvednout, tedy dvě věci. Je to částečné odškodnění církvím, stejně jako to bylo u všech ostatních. To je první věc. Zdůrazňuji, žádné spravedlivé, bylo to částečné.

A ta druhá věc, a to vám řeknu ze své vlastní zkušenosti. Když se podíváte na to, že došlo skutečně k odluce církve od státu tímto způsobem, což také zdůrazňuji, že došlo k téhle odluce, tak chci říci, že se o tom jednalo od roku 1990 hned po revoluci a že tady tato záležitost byla vedena přes všechny ty vlády nejdéle v rámci celé Evropy, v rámci celé východní Evropy. Já teď řeknu, že když si vyčísím záležitosti, ke kterým došlo, teď z hlediska člena katolické církve, tak si troufnu říci, že kdybych takovýmto způsobem vyjednával o majetku Jihomoravského kraje jako jihomoravský hejtmán, tak by výsledek vedl k tomu, že bych byl na nejbližším zastupitelstvu odvolán pro velkou nevýhodnost. To znamená, teď si troufnu říct, že na základě toho, k čemu došlo, je katolická církev nejvíc ze všech ta, která zchudla. A já to beru z toho důvodu, že současně došlo k odluce církve od státu, a o to jsem usiloval už jako člen Občanského fóra v roce 1990.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Pane poslanče, jsem tolerance sama, ale skončil čas k faktické poznámce.

Nyní faktická poznámka pana poslance Výborného, připraví se pan poslanec Žáček, poté pan poslanec Grebeníček, Zaorálek, Dolínek a Kupka. Pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vaším prostřednictvím k panu kolegovi Zaorálkovi. Musím říct, že to bylo pozoruhodné, skoro chci říci adventní zamyšlení nad spravedlností. Nicméně tady se skutečně nikdy nikdo nebyl o tom, že by bylo učiněno jakékoliv absolutní spravedlnosti zadost. Tady se bavíme o náhradě, částečné náhradě křivd, které byly způsobeny někomu tak, jako to bylo i u restitučního zákona. To přece je v bledě modrém to samé. Tak já bych byl velmi, velmi rád, aby často ta demagogická, posunutá, někdy nepravdivá fakta nebyla předkládána veřejnosti jako něco, co musíme za každou cenu revidovat, protože to tady přece není o spravedlnosti a tak dále a tak dále.

Pane poslanče, zvyšovat hlas a ukazovat na nás: ničím si nemůžete být jisti, protože teď si ten kalich vypijete do dna, nic tady není jisté. Tak já doufám, že pořád žijeme v právním státě a že si minimálně tím musíme být všichni jisti, vy jako já. A budeme respektovat případné rozhodnutí těch nejvyšších instancí, a to je Ústavní soud, a ne tady někde mezi řádky zpochybňovat, jak to vlastně ten Ústavní soud učinil. To je ta jistota, právní stát. A měli bychom ho všichni respektovat, a ne tady vykřikovat: ničím si nemůžete být jisti! Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Výbornému za dodržení času. K faktické poznámce nyní pan poslanec Žáček, poté pan poslanec Grebeníček. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji za slovo. Já bych se také rád vyjádřil k tomu stanovisku klubu, pokud to tedy stanovisko klubu bylo. Bylo tam všechno a nic – pro každého. Pro mě to bylo vnitřně rozervané, jako je dnes rozervaný klub sociálních demokratů. Ale co si myslím, že tam zaznělo a s čím je nutné zásadně nesouhlasit, je relativizace, bagatelizace toho, proč zde jsme, toho, co se stalo a co napravujeme z doby komunistického režimu.

Ten signál do budoucna, to jest, že zde řekneme: můžete si ukrást cokoliv a my vám vrátíme pět procent – mimochodem nevím, kde těch pět procent pan kolega Zaorálek sebral –, případně přitom můžeme i někoho zavraždit, ten signál do budoucna je velmi nebezpečný. Proč? Máme nějakou historickou zkušenost, jsme schopni reflektovat, když říkáme, že když něco vrátíme, tak to hned budeme danit. To si myslím, že je velmi nebezpečné, a v tomto smyslu nesouhlasím s tou tezí, že nejsme schopni zjednávat spravedlnost. My se o to musíme pokoušet. Vyrovnaní se s totalitní minulostí je velmi složitý proces. Evidentně neskončil v pěti letech v souvislosti s lustračním zákonem, neskončí ani po 30 letech od pádu komunistického režimu. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času. K faktické poznámce nyní pan poslanec Miroslav Grebeníček, s faktickou poznámkou se připraví pan kolega Zaorálek, také s faktickou poznámkou. Dále kolega Dolínek, Kupka a Grospič. To jsou faktické poznámky. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Miroslav Grebeníček: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, v návaznosti na vystoupení kolegy Zaorálka a na následné faktické poznámky se mi opět vybavila slova papeže Františka, který katolíkům neustále opakuje, že kněží a laici by měli praktikovat jen to, co jejich víra káže. Dokonce se nechal slyšet, že je mnohem lepší slušný bezvěrec než ten či onen katolický pokrytec. Kolikrát už jsme slyšeli, prohlásil František, jak lidé říkají, že pokud je tahle osoba katolík, pak je lepší být ateista. Toť vše. (Potlesk poslanců KSČM.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Grebeníčkově za dodržení času k faktické poznámce. Nyní faktická poznámka pana poslance Zaorálka, poté pan poslanec Dolínek. Prosim, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Lubomír Zaorálek: Děkuji. Já se pokusím jenom, protože to bylo více otázek, kde jsem zjistil, že mi nebylo rozuměno.

Tak první věc. Tady to skutečně trvalo dlouho, ta rozprava, protože jsme se snažili zabránit přijetí toho zákona. Obstrukce je regulérní způsob, který používá opozice ve chvíli, kdy chce něčemu zabránit, takže to je, proto ta debata byla především tak dlouhá, abychom si rozuměli.

Druhá věc. Já trvám na tom, že pan poslanec Benda řekl tu větu, kterou jsem tady citoval, protože já ji mám přesně napsanou. On řekl: Právě v těch východních zemích probíhaly církevní restituce, protože bylo nejjasnější, že to bylo spravedlivé. Tak to byla ta věta, na které trvám, že řekl.

Pak bych chtěl ještě reagovat na to s tím Ústavním soudem, to mi bylo také špatně rozuměno. Já jsem řekl, tady někdo tvrdil, že se dopředu ví, jak to dopadne, a že se s tím počítá. Já jsem řekl, právě že tady nikdo nic takového neví. My se musíme snažit přijmout takový zákon, o kterém jsme přesvědčeni, že je ústavně v pořádku. A jak rozhodne Ústavní soud, pokud k němu vůbec dojde, to je věc jeho a my nemůžeme nic tady z toho předjímat. My musíme vědět, že to, co děláme, je ústavně správně. To není žádné zpochybňování právního státu. To je právě respektování rozhodnutí, které neznáme. Kdyby na něho mělo dojít, tak si počkejme. A nikdo nemůže předjímat.

A pak tady ještě byla námitka stran toho, jak tady bylo, že neříkám pravdu. Prátele, ty základní věci, které jsem řekl, že se nepodávají výroční zprávy církvemi, to snad není pravda? No nepodávají. Nebo když říkám, že byly učiněny sliby, že se nebudou podávat žaloby na majetek, to já si pamatuji, že byly. A přesto máme stovky žalob. Takže já trvám na tom, a když říkáte, že něco nebylo přesně, řekněte mi, která věta v mém vystoupení nebyla pravdivá. Já jsem... buď je to nedorozumění, anebo to prokážu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní faktická poznámka pana poslance Dolínka, následuje kolega Kupka, Grospič, Onderka a Mašek. Máte slovo, pane poslanče, k faktické poznámce.

Poslanec Petr Dolínek: Jenom technicky, abych nepředjímal, co udělá Ústavní soud. Třeba v případě soláru se rozhodně nestalo, že by zrušil zdanění a podobně. Proto prosím, nepředjímeje zde, co Ústavní soud udělá. Já myslím, že výsostně právo Ústavního soudu je, že jsou to elitní právníci, soudci, kteří hlídají demokracii v této zemi, a jsem rád, že takové soudce máme mezi námi v ČR.

Nezbude, než si trošičku rýpnout, a doufám, že to pan Grebeníček prostřednictvím pana předsedajícího pochopí. Když tady řekne pan Grebeníček, že když někdo promluví, že mu vyvstane něco na mysl, tak když vystoupí pan poslanec Grebeníček, mně bohužel také něco vyvstane na mysl. Já jsem mladší ročník, a není to úplně pozitivní, ale to už je prostě emoce, která se spojuje s mým věkem, a já bych se neodvolal na jiné lidi, kdybych se odvolával na věci kolem pana Grebeníčka, není to úplně ideální. Takže berte to ode mě, že prostě je to takový střet pohledů na svět a na historii.

Ale teď ta důležitá věc vůči paní Pekarové. Já bych si tady prostřednictvím pana předsedajícího, abych neporušil jednací řád, omlouvám se, nedovolil jednu věc. Já bych v životě tady nevykládal, co si myslí a nemyslí jiný zastupitelský, pardon, poslanecký nebo jakýkoliv klub. A vy jste tady řekla, prostřednictvím pana předsedajícího vám vytýkám, že si myslí něco pan Zaorálek a něco klub a podobně. Já bych si to v životě nedovolil. Vy jste tady prostě napadla pozici klubu a prosím nedělejte to. Tady vystoupil svrchovaný zástupce našeho klubu, řekla jste stanovisko a nechte na nás, co si myslíme my. Stejně jako my bohužel necháváme na vás, co si myslíte vy.

A ještě jedna věc. Nebyla tady žádná obstrukce. Nebylo tady nic nestandardně dlouhého. Tady se bavilo o desítkách miliard. To nejsou nějaké drobné. To jsou desítky miliard a o těch se můžeme bavit celou noc. Klidně pět nocí. To prostě není pět padesát. Tak si zvyknete, že když jde o peníze, o český stát, tak se budeme bavit klidně do pěti do rána.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času. K faktické poznámce nyní pan poslanec Martin Kupka, následuje ho kolega Grospič. Zatím jsme ve faktických poznámkách. Ještě, pane kolego, přečtu omluvu pana kolegy Marka Bendy od 12.30 do 14 hodin z pracovních důvodů. Máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Martin Kupka: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, pan kolega Zaorálek nás tady teatrálně vyzval, ať tedy řekneme, v čem nemluvil pravdu.

Vášim prostřednictvím, pane Zaorálku, nemluvil jste pravdu v tom, když jste říkal, že se nehovořilo v době projednávání zákona o odluce církví od státu. To se tedy mluvilo. Já jsem tady ve Sněmovně nebyl, ale vnímal jsem tu debatu mimo parlament. A samozřejmě že část veřejnosti zaměřovala pozornost i na tu část, která se týkala odluky církví od státu.

A co mě záráží a co je pozoruhodné a v čem tedy pravdu máte, že už tehdy komunisté a sociální demokraté se snažili uměle odvést pozornost od odluky církví

od státu k tomu tématu, v němž jste cítili populistickou možnost získávat body, totiž majetkové vypořádání s církvemi. Už na začátku tady zmínil pan poslanec Luzar, že by bylo nejlépe to projednávat odděleně, že to vnímá jako naprosto oddělená témata. To pokládám za naprostý projev cynismu. Na jedné straně tedy hovořit a připravovat odlohu církví a na druhé straně nevytvořit podmínky pro to, aby se vůbec mohly s takovou situací vypořádat.

Moc prosím všechny, kteří tu budou diskutovat, aby tohle, s vědomím, co všechno církve dělají ve vztahu k nemocným, ve vztahu k těm, kteří si nejsou schopni pomoci sami, aby tuhle důležitou rovinu zhodnotili rovněž a zhodnotili ji poctivě, nikoliv cynicky.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní faktická poznámka pana poslance Stanislava Grospiče, připraví se kolega Onderka. Máte slovo, pane poslanče, k faktické poznámce.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Chtěl bych vaším prostřednictvím říci svým předřečníkům, zejména panu poslanci Kupkovi, že právě když tady probíhala ta diskuse o zákonu o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, tak se samozřejmě hovořilo také o odluce církví od státu. Ale bohužel právě předkladatelé toho zákona nechtěli tu diskusi spojovat a bylo to tedy to pravicové spektrum, které říkalo, že na to je čas, že se o tom budeme bavit, až nastane příhodná doba, že teď je na pořadu dne otázka onoho majetkového vyrovnání. A my se nevracíme do historie. Pokud tady argumentujeme tím, jak vlastně vznikl historicky ten majetek církví, nebo nevznikl, zda ho měla ve správě, či nikoliv, tak se snažíme jenom věcně dokázat, že nám chybí právě onen výčet. Kdyby se bývalo přistoupilo na výčtový zákon, bylo to mnohem jednodušší, protože by bylo jasné, co kdo komu má dát. A co tedy bylo církve a co církev event. spravovala.

Dnes se snažíme, aby došlo k narovnání mezi jednou skupinou restituentů a nadstandardně ohodnoceními církvemi a náboženskými společnostmi, mezi kterými mimo jiné jsou i náboženské společnosti, které vznikly až po roce 1948. Ale také by bylo spravedlivé, kdybychom řekli, že stát částkou téměř 121 milionů korun financoval každý rok církve a náboženské společnosti v letech 1945 až 1948 a následujících a že i první československá republika částkou nad 50 milionů financovala ročně církve a náboženské společnosti, protože měla právě onu představu, že církve nespravují majetek svůj, ale pouze zapůjčený a že je třeba, aby se podílela nějakým způsobem na financování těchto náboženských společností.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní pan kolega Onderka s faktickou poznámkou, připraví se kolega Mašek, kolegyně Pekarová a kolega Zaorálek. Prosím, pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Roman Onderka: Pane místopředsedo, paní ministryně, dámy a pánové. Prostřednictvím pana předsedajícího pane Žáčku, věnujte se tématu. Nestřejte se do klubu sociální demokracie, nebo mě donutíte, abych se začal střejat do vašeho klubu a do vás osobně.

Sociální demokracie trpěla před rokem 1989 poměrně dost silně a určitě víc než někteří z vás, a mohl bych začít rozebírat jednotlivé podrobnosti. Věnujme se tématu, hledejme rádo by spravedlnost a odpusťte si invektivy vůči klubu sociální demokracie. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní pan kolega Jiří Mašek s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Pekarová Adamová. Pane poslanče, máte slovo k faktické poznámce.

Poslanec Jiří Mašek: Vážený pane předsedající, milé dámy, vážení pánové, obrátím se prostřednictvím pana předsedajícího na své předčejníky pány Juránka a Výborného, kteří mi vysvětlili, že to byla vlastně jenom částečná náhrada, ta náhrada, která vlastně byla přijata v tom roce 2012. Ta částečnost náhrady je z mého pohledu sporná, nebo to slovo chápu asi mylně, protože z toho, co církev požádala po roce 2012, byla přibližně třikrát větší výměra, než odpovídala roku 1947, to, co církev skutečně v roce 1947 v červenci, kdy probíhal ten druhý restituční zákon, nebo byl přijat, vlastnila. Já nezpochybnuji, že hospodařila na větších pozemcích, ale ty ta církev nevlastnila. Takže už jenom toto požádání o téměř třikrát větší výměru je sporné. A už se nechci vracet k té zpochybňované ceně za metr čtvereční.

Takže z tohoto pohledu vidím, že opravdu zrušení rozhodnutí o osvobození vyplacených náhrad od zdanění je namístě, to je to nejmenší, co by se teď ještě dalo udělat v rámci základní spravedlnosti.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu kolegovi Maškovi za dodržení času k faktické poznámce. Nyní paní poslankyně Adamová Pekarová s faktickou poznámkou, připraví se kolega Zaorálek s faktickou poznámkou. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Tři konkrétní věci směrem k panu poslanci Dolínkovi, on už se na to těší, prostřednictvím předsedajícího, protože vidím, že mu dělá velkou radost, že může pak reagovat i on na mne.

První věc – co se týče toho, jestli to bylo nebo nebylo stanovisko, jestli si jako dovoluji vám něco vkládat do úst, resp., že vám nevidím do hlavy. Tak já jsem řekla, že takové stanovisko, resp. to, co tady bylo přednášeno panem poslancem Zaorálkem, nepovažuji zrovna za stanovisko klubu, je to můj názor, mohu si ho tady doufám ponechat. Ještě jsme stále v takové situaci, že si to můžeme dovolit jako poslanci i opozice, svůj názor mít. To je první věc.

Druhá věc. Vy tady neustále argumentujete tím, že se jedná o velmi vysokou částku a ten čas, který byl potřeba na to projednání, měl být adekvátně dlouhý. Bylo to 29 hodin, pokud to správně spočítal můj asistent, který se díval do stenozáznamů, jak dlouho byl ten bod projednáván.

Když si vezmu, že vaše vláda schválila třeba v poslední době, ať nejdu někam daleko do minulosti, slevy na jízdné v této republice, tak ani jsme to tady samozřejmě neprojednávali. Jedná se o 6 miliard ročně odhadem, což na těch 30 let, o kterých se tady u církvi bavíme, tak nějakým součtem, když budu brát ještě inflaci, tak že by nějakých 200 miliard, tak to je v pořádku. To se může projednávat za pár minut na vládě, bez nějaké širší diskuse, bez nějakého celospolečenského konsenzu a takovýchto věcí, na které si tady u církevních restitucí tak vehementně stěžujete.

A pak si ještě dejte, prosím pěkně, dohromady své výpovědi s panem kolegou Zaorálkem, který to považoval za legitimní, obstrukce jsou v pořádku, a vy pak zase sáhlem pár minut nato řeknete, že to tady v pořádku není. Tak si to ujasněte v klubu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. Nyní pan kolega Zaorálek, také s faktickou poznámkou. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Lubomír Zaorálek: Děkuji. Tady byla údajně identifikovaná ta věta, která v projevu nebyla pravdivá. A ta nepravdivá věta byla údajně tedy to, že jsem řekl, že se nezohlednila odluka církve od státu. Už to tady bylo trochu vysvětleno, já to jenom zdůrazním. Ano, to neznamená, že tady nepadlo to slovo, ale vtíp byl v tom, že se řeklo, že teď uděláme majetkové vyrovnání, teď ještě odluka nebude a až bude odluka, tak se o tom budeme bavit. To úplně cítíte, když to říkám, jak je to špatně. My prostě začneme nějaký proces, výsledkem bude odluka církve od státu a pak se budeme... to je samozřejmě úplný nesmysl.

Jestliže jdeme do odlučky církve od státu, tak je důležité si ujasnit, co to znamená, co to obnáší a jestli to vůbec chceme. A to je to, co jsem tehdy požadoval. Vlastně si tedy řekněme, co to vlastně je, tady tenhle nápad existoval v minulosti, dokonce v hluboké, na začátku první republiky. To je debata, která už se tady vedla, a důsledky jsme neměli ani čas si uvědomit, protože nebyla ochota na to vytvořit prostor. Takže to je to, co jsem říkal. Takže opět, lež to nebyla.

Pak ještě tady bylo řečeno, že jsme chtěli udělat odlučku proto, protože mohou přijít jiná, militantní náboženství, jak se s tím budeme vyrovnávat z hlediska Listiny základních práv a svobod. Tak vám mohu říci, že dnes je to předmětem velké debaty např. ve Francii. Právě proto, když vidíme, co dělá terorismus a ty nové jevy všude. Hledají se způsoby, jak nepřipustit to, aby se prosadila tato militantní náboženství, která dříve třeba zrovna v té Francii se prosazovala ve velice nebezpečné podobě, a stát s tím nic nedělal.

Tohle je nové téma, to znamená, to je něco, co je možné zpracovat, a je možné zabránit tomu, aby někdo, kdo takto ohrožuje stát, se stal jeho součástí.

Tohle je přesně to, co jsme si tehdy ušetřili s tvrzením, že to je nebezpečné a nejsme schopni to domyslet. Právě jsme to měli domýšlet.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. A nyní s přednostním právem ministr kultury vlády České republiky Antonín Staněk, který se přihlásil využívaje svého přednostního práva, aby nemusel chodit na faktické poznámky. Pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně poslankyně a kolegové poslanci, vážené členky, členové vlády, vážení spoluobčané, kteří už nevydrželi na galerii a raději se šli podívat na krásy města Prahy. Já jsem využil svého přednostního práva, abych shrnul své názory na nejenom probíhající debatu, ale zejména na předkládaný návrh novely zákona o zdanění náhrad církevních restitucí, který je připraven, ale není z dílny, jak už jsem říkal, lidí, kteří byli spojeni s celou řadou institucí, které už dnes vypadají jinak.

Sociální demokracie podpořila konání této schůze a předkládaný návrh novely zákona o zdanění náhrad církevních restitucí prostě proto, protože je správný. Neříkám nic, co byste nevěděli a co byste od sociální demokracie neslyšali. Dlouhodobě a konzistentně říkáme, a dnes to tady několikrát zaznělo, že napravování starých křivd nelze dělat tak, že vzniknou křivdy nové. A to se v případě církevních restitucí bohužel stalo. Tím nově poškozeným jsou v tomto případě zejména daňoví poplatníci a dále také česká, moravská a slezská města. Ta dnes čelí tlaku církví ve více než dvou a půl tisících soudních sporů, slyšíte dobře, více než dva a půl tisíce soudních sporů o vydání dalšího majetku. Restituce se nám tak ze státu rozrostly na města, obce, vesnice a jednotlivé fyzické osoby. A v tomto vidím velký a zásadní problém.

Vážené kolegyně a kolegové, zopakují fakta. Neblaze proslulá Nečasova vláda a její poslanci schválili zákon, který zásadně nadhodnotil finanční náhradu pro církev a k tomu všemu přiznal církvím výjimku, že z těchto vyplacených peněz, světe, div se, nemusí platit daň z příjmu. Zdůrazňuji, že se tak stalo na rozdíl od všech jiných subjektů, od všech jiných spolků, ale i charitativních organizací a pochopitelně také na rozdíl i od podniků a firem, živnostníků, zaměstnanců a občanů této země, kteří daň z příjmu pochopitelně platit musí, a to jednoduše řečeno není spravedlivé.

Možná, vážený pane předsedající, vaším prostřednictvím mě pani poslankyně Pekarová opět narukne z nějakého moralizování, ale víte, já jsem se tak jenom ouškem doslechl, že my se touto debatou dostáváme také do takové jiné debaty: jak si může komunistický poslanec dovolit vzít do úst jméno Františka, vždyť on nemůže ani věřit, vždyť se to neslučuje! My už se tady takto kádrujeme. Já si myslím, že víra je každého věcí, je to osobní záležitost. A jestli někdo takto vůbec uvažuje, tak se nedivím, že je možné přijímat zákony, jaké byly v případě církevních restitucí přijaty.

Takže přijatý zákon je nespravedlivý. Už Tomáš Garrigue Masaryk znal písničku kolečko se polámalo, je třeba ho spravit. Když se zákon nepodařil, je třeba ho spravit. A ta příležitost tu je. Já nehovořím o ničem víc ani o ničem méně.

V celé diskusi o zdanění církevních náhrad se velmi operuje neústavností a hrozí se žalobou k Ústavnímu soudu. Dovolte mi k této justiční diskusi dvě základní stanoviska. Za prvé, Ústavní soud je zde právě proto, aby podobné spory řešil a vyřešil. Já se tomu nijak nebráním a myslím, že i mí kolegové to řekli celkem jasně – Ústavní soud je součástí demokracie a jeho nálezy plně respektujeme. A moc bych prosil, aby to samé respektovali i poslanci z opačného názorového spektra.

Vážené kolegyně, kolegové, šetřme silnými slovy o neústavnosti. Pro mě je důležité stanovisko ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny a ten zákon podpořil a porušení ústavnosti v něm nespatřuje. A definitivní verdikt necht' případně vyřkne Ústavní soud. Nicméně když už mluvíme o soudech, dovolte mi opět připomenout, že je to primárně církev, která po schválení restitucí rozjela soudní kolotoč, jaký tahle republika skutečně dlouho nepamatovala a ani nepoznala. Jen připomenu, že když Nečasova vláda schvalovala zákon o církevních restitucích, hlavní argument zněl: konečně se vše vyřeší, ukončí se soudní spory, nastaví se nové vztahy mezi státem a církvemi. A jaký je dnes výsledek? To tady vidíme a slyšíme. Máme tu smršť soudních sporů o majetek, sledujeme přes dva a půl tisíce soudních sporů, jen proti Státnímu pozemkovému fondu byl či je veden 251 soudní spor, proti Lesům České republiky to je 380 sporů, proti Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových to je 1 239 soudních sporů, proti Ministerstvu zemědělství 141.

Vážené kolegyně a kolegové, ty soudy mají soudit také případy běžných lidí, kteří čekají na rozhodnutí o výživném, čekají na rozhodnutí o mnohém dalším. Já vím, že jsou rozličné senáty, ale soudy jsou buď v prvním stupni, ve druhém stupni, v opravných prostředcích a další a další. Jenom za Ministerstvo kultury je to 22 soudních sporů. A tady bylo řečeno, že se nevydávají pozemky. Například v tuto chvíli Nejvyšší soud České republiky řeší vydání obrazu Madony z Velevěř od Národní galerie, probíhají mimořádné opravné prostředky. Ve druhém stupni řízení je řízení proti Technickému muzeu v Brně na vydání pozemků v katastrálním území města Brna. Žalovaná Národní knihovna – nahrazení projevů vůle vydání rozsudku, tam souhlas s vydáním barokních varhan umístěných v kůru zrcadlové kaple. Národní galerie v Praze – vydání čtyř obrazů, řízení přerušeno. Ministerstvo kultury – vydání kostela Panny Marie Uzdravení nemocných v Karlově Studánce. Národní památkový ústav – vydání jednoho pozemku a jedné stavby, katastrální území Opava. Národní památkový ústav – 26 pozemků a 4 stavby v katastrálním území Bouzov plus mobiliář státního hradu Bouzov. Národní památkový ústav – vydání pozemku klášter Teplá. Moravské zemské muzeum – vydání souboru movitých věcí. Zemské muzeum – vydání 166 kusů not a hudebnin. A takhle bych mohl pokračovat v jednotlivých ministerstvech, v jednotlivých orgánech státní správy.

Ale vážené kolegyně a kolegové, tady je ještě jedna skupina soudních sporů, o které se nehovoří. Je to téměř 500 soudních sporů, které se vedou

s Asociací krajů a s kraji, Svazem měst a obcí a obcemi. Ale ty neměly být předmětem těchto soudních sporů. Jak jsme k tomu dospěli? Prostě obcházením zákona. Jsou to soudy, které směřují k tomu, aby se určilo, že vydání majetku nebo předání majetku obci nebylo učiněno svobodně, tudíž že je to neplatné a že to pořád patří státu. A pak už se dá soudit se státem.

Takže jak už tady řekl kolega Zaorálek, jedno z pravidel, které zde bylo dohodnuto, bylo evidentně porušeno. Je poctivé říci, že převážně se soudí církevní řády. Nejsou to přímo církve, jsou to církevní řády.

Co se vyřešilo? Vůbec nic. A mě opravdu překvapuje, že zástupci Svazu měst a obcí, že strana, která má v názvu Starostové a nezávislí, že se právě o tyto obce, které mají tyto problémy s vydáváním církevních restitucí, že se o tyto obce nesnaží tady na tomto místě postavit a hájit jejich oprávněné zájmy.

Co se stalo? Stal se pravý opak. Nečasovou vládou schválený zákon o církevních restitucích věc neuzavřel, ale naopak vyvolal tisíce nových sporů.

Vážené kolegyně, kolegové, chtěl bych na tomto místě zdůraznit jednu věc, a chci, aby z mých úst právě v tuto chvíli zazněla zcela jasně. Vážím si římskokatolické i všech dalších církví protestantských i pravoslavných a všech církevních řádů. Jsem otevřený člověk a vidím pozitivní přínos církví ve společenském životě. Vnímám spoustu úctyhodné práce, kterou odvádí například na poli péče o těžce nemocné či staré lidi. Hluboce cítím a uznávám křesťanské tradice, na kterých stojí naše společnost. Jak víte, jsem z Olomouce a tam je odkaz všech arcibiskupů, co v našem městě sídlili a sídlí, vidět na každém rohu a každý den. Vždyť už v příštím roce bychom si měli připomenout dvě stě let od chvíle, kdy byl v pořadí třetím arcibiskupem olomouckým ustaven arcivévoda Rudolf Jan, jenž stál u nebyvalého rozmachu modernizace a prosperity nejenom města, ale celé arcidiecéze. Ano, byl to on, kdo stál u založení železáren ve Vítkovicích nebo znovupovýšení olomouckého lycea na Františkovu univerzitu.

Nicméně nic z toho však nemůže ospravedlnit nespravedlnost způsobenou špatným zákonem Nečasovy vlády a přijatým po nechutných tahanicích v Poslanecké sněmovně, kdy opozice byla záměrně umlčována a bylo jí odebráno slovo. Dokonce byl zkrácen čas na diskusní příspěvky, protože se to už těm, kteří chtěli zákon hodně rychle prosadit, nelíbilo, takže to zkrátili, aby se nemohlo hovořit, protože už se hovořilo moc. Nepoučujte nás tady o tom, co je a není správné. Pan Zaorálek dneska zmínil, že konečně o tom můžeme tady dnes svobodně hovořit. A proč teprve dnes? Protože předsedající a předseda Poslanecké sněmovny zcela určitě neodebere nikomu slovo, pokud bude mluvit k věci, a nebude zkracovat diskusní příspěvky na stanovené limity. Proto o tom dnes tady můžeme otevřeně hovořit.

Vážené kolegyně a kolegové, znovu opakuji, že moje podpora novele zákona není dána neúctou vůči církvi a křivdám na ní spáchaných, ale jen a pouze snahou napravit nespravedlnosti, které nám v právním řádu zanechali ministři a poslanci pravicové vlády Petra Nečase. Vážené kolegyně a kolegové, byť to byla vláda, která si nejprve dala do vínku, že je to koalice rozpočtové odpovědnosti, vlády práva a boje proti korupci – no, víme, jak vláda Petra Nečase skončila a jak

některé její součásti se postupně různě měnily –, později dostala přímo od pravicových politiků označení vláda národního zklamání.

Mí předchůdci v té době, ať už to byli Jiří Besser, nestraník za TOP 09, nebo Alena Hanáková za TOP 09, která v polovině června podala demisi, rezignovala na svou funkci, protože oznámila, že necítí dostatečnou podporu ze strany tehdejších představitelů svého klubu, tak to jsou ti, kteří stáli u přijetí zákona o církevních restitucích, který se nám dnes jako bumerang vrací do Poslanecké sněmovny jako doklad absolutní nespravedlnosti.

A na závěr ještě znovu připomenutí toho, co zde bylo řečeno. Církve se zavázaly, že dají souhlas se zveřejňováním svých výročních zpráv. Jakmile bylo všechno schváleno a jakmile bylo v nočních hodinách... Ono totiž nejde ani tak jenom o ten zákon. Ono jde hlavně o ty smlouvy, které ten zákon ještě více zabetonovaly, které ho ještě více učinily neprostopupným a které, jak tady bylo řečeno, byly podepsány v nočních hodinách, tak aby to bylo co nejrychleji, pár dnů před koncem vlády, to je pravda, to je realita, tak tyto církve se krátce poté prostě postavily proti zveřejňování svých výročních zpráv, spustily velký křik, že jsou soukromými subjekty a komu je co do toho, jaké mají hospodaření. Přes deklarace církví o tom, jak tyto peníze slouží a budou sloužit veřejnosti, nedodržely ani to minimum, ke kterému se zavázaly, tedy zveřejnění svých výročních zpráv.

Prosím tedy, dívejme se na tento zákon jako na zákon, který má narovnat nespravedlnost a připomenout těm, kteří něco slíbili, že sliby se mají plnit nejenom o Vánocích.

Děkuji za pozornost. (Potlesk několika poslanců ANO a ČSSD.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu ministru kultury vlády České republiky Antonínu Staňkovi. A ještě tady mám dvě faktické poznámky – pan poslanec Petr Pávek a potom pan poslanec Marian Jurečka, který je ale také přihlášen do rozpravy. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Petr Pávek: Děkuji, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi odlehčit tuto rozpravu a přivítat tady žáky 6. třídy waldorfské školy ze Semil s doprovodem. Děkuji vám. (Potlesk několika poslanců napříč sálem.)

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Vítáme tady žáky. Děkuji panu poslanci Pávkovi.

Kolega Jurečka má faktickou poznámku, pokud ji chce využít, protože ve 13 hodin vyhlásím polední přestávku. Tak ještě dvě minuty na faktickou poznámku máte, pane poslanče, jinak máte samozřejmě už slovo v rozpravě.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Faktickou poznámku chci tady reagovat na pana ministra kultury Staňka. Děkuji za to, že ocenil roli církví v minulosti i tu stopu v olomouckém a vůbec moravském regionu, kterou tady

zmiňoval, o které hovořil arcibiskup Graubner před dvěma dny na adventním setkání v Olomouci. Mimochodem to, o čem jste hovořil, bylo také díky tomu, že církev měla ten majetek. Tak si to v klubu ujasněte. Někteří tady vystupujete a mluvíte a citujete některé výroky papeže Františka. Ono s tou chudobou, která samozřejmě má být, je taky spojena nějaká služba, která je financována právě z toho majetku. Tak to i v minulosti bylo a vznikalo.

Nicméně fakticky bych chtěl upozornit na několik momentů. Vy jste tady, pane ministře, říkal, že tady dochází k situaci, že se nedaní tyto finance, které dnes církev dostává v rámci majetkového vyrovnávání. Když se podíváte i do restitučního zákona, tak je jasně napsáno, že restituční náhrady se prostě nedaní. Nejsou příjmem, prostě nejsou daněny. Tak je to jasně definováno.

Potom další věc. Když tady tedy říkáte, že tady bylo něco, co bylo uděláno špatně, je to určitá křivda atd., tak by bylo seriózní tady mít právě tu studii, kterou si vláda mohla zadat, a studie mohla být oponována, mohla ty věci vyčíslit. Pak by ta debata byla seriózní. Takto je postavena na vodě.

A třetí věc. Vy jste tady mluvil o tom soudním zahlcení a o tom, že tady je spousta lidí, kteří čekají na spravedlivé rozsudky. Já si myslím, že i rodina pana advokáta Altnera také čeká na to, až fakticky bude rozsudek soudu naplněn a sociální demokracie ho bude respektovat a konečně tyto finanční prostředky vyplatí.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji za dodržení času k faktické poznámce. A protože je 13 hodin, vyhlásím polední přestávku. Sejdeme se ve 14.30 hodin. Máme šest přihlášených do rozpravy a jednu přihlášku do rozpravy podrobné. Myslím, že si zástupce předkladatelů a zpravodaj odpočinou, kteří tady strávili poctivě celou dobu rozpravy.

Děkuji. Sejdeme se ve 14.30 hodin.

(Jednání přerušeno ve 13.01 hodin.)

(Jednání pokračovalo ve 14.30 hodin.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, zahajují odpolední jednání Poslanecké sněmovny. Budeme pokračovat v projednávání novely zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi.

Než budeme pokračovat, tak vás seznámím s omluvami, které se tady mezitím shromáždily. Z dnešního jednání se v době od 14.30 do 18.00 omlouvá pan poslanec Stanislav Fridrich z pracovních důvodů, z důvodu jednání ve volebním kraji od 14.30 do 21.00 se omlouvá pan poslanec Vít Rakušan, pan poslanec Jíří Ventruba se omlouvá z odpoledního jednání z pracovních důvodů, pan poslanec Pavel Staněk se omlouvá z jednání od 14.30 do 19.00 z rodinných důvodů, pan poslanec Mališ se omlouvá z rodinných důvodů z jednání Poslanecké sněmovny v době od 9 do 14 hodin, od 14.30 do 19.00 se z pracovních důvodů omlouvá paní poslankyně Karla Šlechtová, pan poslanec Špičák se omlouvá z pracovních důvodů

mezi 14.30 a 18.00, pan poslanec Holomčík se omluvil od 13.25 do konce jednání z důvodu jednání pracovní schůzky, pan poslanec Jáč se omlouvá od 15 hodin do konce jednání, pan poslanec Josef Kott od 17.00 do konce jednání z pracovních důvodů, paní poslankyně Radka Maxová od 12.30 z pracovních důvodů, pan poslanec Jan Řehounek se omlouvá od 14.30 do konce jednacího dne z pracovních důvodů a z pracovních důvodů se omlouvá od 12.30 paní poslankyně Miroslava Němcová. Tolik nové omluvy.

Budeme pokračovat projednáváním našeho bodu, jsme v otevřené rozpravě. Na řadě je vystoupení paní poslankyně Golasowské. Prosim, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Pavla Golasowská: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, kolegové, nebo možná bych řekla poloprázdné lavice. Máme po obědě, tak možná i ta naše debata bude rychlejší a klidnější. Takže mých pár slov k církevním restitucím.

Chtěla bych připomenout, co znamená slovo restituce. Je to navrácení něčeho do původního stavu. Jako tzv. restitutio in integrum jde o nápravu způsobených škod obnovením původního právního stavu. Pokud vám někdo něco násilně vezme, řekněme ukradne, a řekněme si upřímně, že zabráni klášterů, církevních institucí a majetku bylo násilným aktem, krádeží... (Odmilka pro hluk.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Dámy a pánové, prosím o klid, ať může paní poslankyně přednést svoje argumenty.

Poslankyně Pavla Golasowská: ... je samozřejmostí tento majetek vrátit. Bohužel tento majetek je navrácen po mnoha desetiletích často v dezolátním stavu, ozývají se hlasy, že neměl být vůbec vydán, a když už, tak že jsou náhrady neadekvátně navýšeny, a ať z nich církev platí daň. Takže ukradené zloděj s těžkým srdcem vrací poničené a ten, komu to bylo ukradeno, si to musí opravit a ještě za to zaplatit. Zvláštní právní stát, kde právo je na straně zlodějů. A to hovoříme o náhradách materiálních, nehovoříme o náhradách morálních, společenských, etických.

Ozývají se také hlasy, co že bude církev resp. církve s majetkem dělat. Ale církev přece netvoří několik hodnostářů, církev je společenství lidí, občanů. V ČR se k nějaké církvi hlásí víc než milion obyvatel a její majetky slouží, jak jsme už tady slyšeli, nejenom věřícím, ale také nevěřícím.

V roce 1990 jsem navštívila areál Břevnovského kláštera, v němž sídlil za totality, nebo byl za totality archiv StB. Zkuste porovnat dobové fotky Břevnovského areálu tenkrát a nyní. Areál kláštera, v němž dnes sídlí benediktní, se změnil k nepoznání. Je to místo setkávání nejenom pro věřící, ale pro kohokoliv, kdo chce najít oázu klidu a odpočinout si v uspěchaném světě. Církev zde dokazuje, jak umí hospodařit k užítku všech, nejen věřících. Je zde restaurace, hotel, vaří se zde pivo, jsou tady zrekonstruované nádherné prostory, které si mohou pro své akce pronajmout firmy, ale také jednotlivci, a je zde také nádherná

dominanta, bazilika sv. Markéty, která zde stojí více než tisíc let a můžeme se s ní právem chlubit. Zvelebují se klášterní zahrada a celé okolí.

Mohu tak jmenovat další církevní budovy, např. klášter Želiv. Mimochodem, tady bylo internováno 464 řeholníků a kněží. Dále poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře, který byl zapsán na seznam památek UNESCO a který bohužel byl vrácen církvi značně poškozený. Například trámy byly napadené dřevomorkou. Dále je to také poutní kostel v Orlických horách v Neratově, který takzvaně povstal z popela. Byla tam probořená střecha a místní farář opravil nejenom kostel, ale vdechl život i celému Neratovu. Dal práci hendikepovaným, ale i občanům, kteří v Neratově bydlí.

Musím zde také zmínit záslušnou práci řeholních sester, které učí ve školách či se starají v nemocnicích či kláštřích o seniory, nemocné, umírající. Byly tady již zmiňovány např. sestry boromejky pod Petřínem. Zmínila bych tady, že u sester boromejek funguje také jediný detox pro náctileté děti závislé na drogách. Z mého regionu bych ráda zmínila klášter v Jablunkově, kde se sestry alžbětinky starají o nemocné a umírající a jejich služba a práce byla vysoce oceněna inspekci. Dovolím si citovat vedoucího inspekce: "Tak to je zařízení, které bych s klidným svědomím každému doporučil, i sám sobě." A teď ruku na srdce – můžeme takto pochválit zařízení, která provozují např. kraje, města či soukromé osoby? Nevím jak vám, ale mně přichází stále víc stížností ze zařízení pro seniory, z nichž si soukromé osoby udělaly byznys a senioři jsou pro ně na posledním místě.

Kolegové a kolegyně, pokud máte jakékoliv pochybnosti o nakládání s financemi církve nebo s majetkem, který jí byl vrácen – podotýkám vrácen, ne darován –, velmi ráda vás zvu do jakéhokoliv církevního zařízení, služby či školy. Přijďte se na vlastní oči přesvědčit, že záměrem církve není majetek zdefraudovat, jak tomu bylo za dob socialismu, ale naopak naložit s ním k užítku všech, věřících i nevěřících.

Ještě bych chtěla říci, že tady byly zmiňovány okolnosti ohledně výročních zpráv, tak bych doporučila tomu, koho to zajímá, tak určitě výroční zprávy jsou na stránkách jednotlivých diecézí, kde se můžete podívat na hospodaření církvi s majetkem.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji paní poslankyni. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Žáček. Prosim, máte slovo.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji. Já mám jenom technickou poznámku k paní poslankyni vaším prostřednictvím, pane místopředsedo. Ta se týká toho, že v klášteře Břevnov byl umístěn odbor správy sledování, takzvané sledovačky, a pokud tam ten odbor přímo měl nějaké písemnosti, tak dnes jsou uloženy v Archivu bezpečnostních složek.

Ten hlavní archiv, ve kterém byly písemnosti bezpečnostních útvarů federálního ministerstva vnitra, byl před rokem 1989 nebo před rokem 1990 ve

Spišském Podhradí v kapitule, čili zase v církevním objektu, dnes je v Archivu bezpečnostních složek a část v Bratislavě v Archivu Ústavu paměti národa.

Studijní ústav má vazbu dokonce i na Sněmovni. Naposledy byl Na Struze naproti Goethe Institutu, dneska Archiv bezpečnostních složek, a předtím zde ve Sněmovni naproti hlavnímu vchodu v té budově, tehdy to byla budova ministerstva vnitra.

Operativní archiv, to znamená ta svazková agenda, takzvaný statisticko-evidenční odbor, byl v roce 1989 zase v bývalém církevním objektu na Praze 6. I sami příslušníci Státní bezpečnosti to nazývali Kolej. Dnes to bylo vráceno církvi, jestli to dokonce není gymnázium, nevím přesně. Posléze se stěhoval do Kobylis a dnes materiály statisticko-evidenčního odboru Státní bezpečnosti včetně svazkové agendy jsou v Archivu bezpečnostních složek. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Budeme pokračovat v rozpravě. S faktickou poznámkou pan poslanec Benda. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážená paní ministryně, páni ministři, dámy a pánové, já budu poměrně stručný. Dostal jsem do rukou dopis panu poslanci Komunistické strany Čech a Moravy Grebeníčkovu id Miloše Rejchrtu, tak ho tady s dovolením přečtu, je kratičký:

Pane poslanče, v rozpravě Poslanecké sněmovny jste dnes tendenčně parafrázoval jeden můj výrok. Upřesňuji, že v roce 2012 jsem napsal do časopisu Protestant toto: Státy, i ty zlotřilé a ujařmené vedoucí úlohou diktátora či strany, konfiskují, zabavují, vyvlastňují, odnímají, znárodňují, zestátní, ale nekradou. Emocemi zatěžkané termíny znesnadňují věcnou debatu. To byl smysl mého vyjádření, na němž nadále trvám. Stejně tak nadále tvrdím, že stát komunisty ovládaný církví katolické křivdil a ubližoval, mimo jiné i nespravedlivým odnímáním majetku. Jsem rád, že komunisté už stát ovládat nemohou, jsem ale nerad, když mé jméno vyslovuje na podporu svých demagogií komunistický poslanec. Prosím, ať už si nikdy moje jméno neberete do úst. Miloš Rejchrt, evangelický farář ve výslužbě.

Tak to jen k tomu, co tady pravidelně od pana kolegy Grebeníčka zaznívá.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Na radě v obecné rozpravě je nyní pan poslanec Zaorálek, ale předpokládám, že vystoupil už s přednostním právem, a protože ho tu nevidím, tak předpokládám, že jeho přihláška do rozpravy nebude aktuální. Pan poslanec se hlásí s přednostním právem. Prosím.

Poslanec Lukáš Černoهورský: Dobrý den. Já jsem chtěl požádat, protože tady dnes pan ministr kultury hovořil o tom, že si Ministerstvo kultury nechalo udělat nějakou analýzu, v rámci které finančně vyhodnocovalo, zdali byly či nebyly výhodné církevní restituce, chtěl jsem tedy požádat o procedurální hlasování

o přerušení tohoto bodu do chvíle, než Ministerstvo kultury předloží zprávu nebo analýzu o nevyhodnosti církevních restitucí. Děkuji. A poprosím o odhlášení.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, zaznamenal jsem váš procedurální návrh. Přivolám poslance, kteří v tuto chvíli nejsou v sále, na hlasování. Provedl jsem odhlášení. Prosím nyní, abyste se znovu přihlásili svými hlasovacími kartami.

Procedurální návrh zní, že přerušíme jednání do doby, než Ministerstvo kultury předloží informaci, která byla požadována.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 95 poslanců, pro 19, proti 60. Návrh nebyl přijat.

Nyní se s faktickou poznámkou hlásí pan ministr Staněk, po něm paní poslankyně Balcarová. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Děkuji vám, vážený pane předsedající. Věřím, že po mé pravé ruce se to trošičku zklidní, abych případným dalším zájemcům o přerušení jednání této schůze kvůli dodání nějakých dalších analýz řekl, že jsem hovořil o ověření výpočtů, které provedlo ministerstvo, a pokud jste mě poslouchali, tak jsem také hovořil o tom, že žádná analýza není možná, že normální člověk si ji dělat nebude, protože není analyzovat co. Takže prosím pěkně, už to nezkoušejte. Žádné analýzy nejsou, jsou pouze fakta, která říkají, že není co analyzovat. Prostě ten výpočet byl udělán účelově a cokoli, tak ho vždycky potvrdí. Jedině že by se udělal jiný výpočet.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Paní poslankyně Balcarová se nehlásila, to byl jen důsledek hlasování. Na řadě je s faktickou poznámkou pan předseda Faltýnek, po něm pan poslanec Černohorský. Prosím, pane předsedo.

Poslanec Jaroslav Faltýnek: Hezké odpoledne, kolegyně, kolegové, já jsem dneska vůbec nechtěl vystupovat, takže se omlouvám, ale je to pouze reakce na kolegu, který navrhoval přerušení jednání. Celá ta debata, jak já to vnímám, není o tom, jestli má být vrácen majetek, který byl ukraden, na tom se snad shodneme všichni v tomto sále, doufám, ale o tom, když se prováděl ten výpočet – to bylo někdy v roce 2012, 2013 nebo tak nějak, já jsem tady neseděl ani většina z nás. Já jsem se dnes ptal jednoho svého ctěného kolegy, za kolik kupoval předloni les, hektar nebo metr. On ho kupoval za relativně vysokou cenu, za 150 tisíc korun za hektar. Vzrostlý les, což je 15 korun za metr. Ta cena stále roste, neklesá, čili v roce 2010, 2011, 2012, 2013 byla možná trošku menší, nicméně tady je částka 277 tisíc za hektar. A pokud se týká zemědělské půdy, na které se pěstují rostliny, tak tržní reální dnešní cena je v průměru republiky 150 tisíc korun za hektar. A tady je 448 tisíc.

O žádný jiný spor zde, přátelé, přece nejde. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. S faktickou poznámkou nyní pan poslanec Černohorský. Prosím, máte slovo.

Poslanec Lukáš Černohorský: Děkuji za slovo. Já jsem se tedy chtěl zeptat pana ministra, pokud tedy žádné analýzy nejsou a neexistují, tak na základě čeho by měla Poslanecká sněmovna rozhodovat o tom, že my vlastně budeme zdaňovat církevní restituce. Protože tady momentálně nemáme žádné matematické podklady, které by byly zpracovány nějakou autoritou. Jediné, co jsem dosud obdržel, prostřednictvím pana předsedajícího bych chtěl poděkovat panu poslanci Luzarovi, že mi poslal vlastně tu diplomovou práci, ale to jsou jediná čísla, která k tomu máme, a ta ještě nemáme reálně ověřená. Proč nemáme třeba od Ministerstva financí nebo Ministerstva zemědělství nebo Ministerstva kultury, které předkládalo v tehdejší době čísla, nějaká k dispozici? Žádná analýza není, tak podle čeho chcete případně hlasovat?

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. S faktickou poznámkou se přihlásil pan poslanec Bláha, po něm pan ministr Staněk. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Bláha: Kolegové, kolegyně, já se omlouvám. Nebudu vystupovat, protože k tomuhle tématu opravdu vím málo, přiznám to. Ale rozhodně jsme něco slyšeli a pak jsme slyšeli reakci prostřednictvím pana předsedajícího i pirátů. A já bych na to chtěl reagovat.

Celou dobu, co jsem tady v Poslanecké sněmovně, slyším od pirátů, jak se dá všechno dohledat. Všechno je na internetu. A vy jste ti, kteří ho přeci umí používat. Tady jste poučovali, že my starý vlastně ani neumíme používat mobilní telefony. Tak si tam vygooglete prosím, za kolik se prodává ta půda, a prohlédněte si z těch smluv, za kolik se prodala. Teď jste to tady slyšeli. Tak prosím, tak to používejte. Přece jste inteligentní. Jste ta nová generace, která nastupuje. Tak si to spočítejte, že jestliže za hektar je normální cena taková, tak jaký byl únik. A jestliže cena za hektar lesa, za hektar půdy... Jednoduchý počty. A není o čem se více bavit. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan ministr Staněk s faktickou poznámkou. Po něm páni poslanci Třešňák a Černohorský, v tomto pořadí, s faktickými poznámkami. Prosím, pane ministře.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Tak já už, pane předsedající, děkuji za slovo, a opravdu naposledy.

Kolegové, členové poslaneckého klubu strany Pirátů prostřednictvím pana předsedajícího. Tak už řekněte jednoduše, že to prostě nechcete podpořit, a nehrajte si tady pořád na nějaké analýzy. Já myslím, že už to tady bylo stokrát řečeno. Pan předseda poslaneckého klubu Faltýnek prostřednictvím pana předsedajícího vám to také řekl, tak já to zopakuji znovu.

Prostě žádná analýza není, nebyla, nebude. Pokud někdo mluvil, tak hovoří o výpočtech, které kdysi, když se ten zákon připravoval, připravovalo Ministerstvo kultury, můj předchůdce. A znovu říkám, jestli jsou ceny v nějakém rozpětí od – do, no tak se prostě někde řeklo: bude to tady, aby to vyšlo v celkovém výpočtu a nebylo to příliš drahé a opravdu to nedráždilo veřejnost. Ono to dráždilo jenom trochu a dalo se to ukecat. A to je celý výsledek. Takže já vám to říkám znovu. Když budu chtít, tak si můžu najít jiný vzorec, dosadím do něj jiná čísla z toho rozptylu, který je, a dostanu výpočet mnohonásobně menší, nebo mnohonásobně větší.

Ale znovu, přátelé, tady nejde o žádné znárodnění. Tady jde pouze o to, aby se tato disproporce vyrovnala tím, že se provede zdanění toho, co doposud nebylo vypočteno. Je to minimální suma z toho všeho, co zbývá. A já jsem říkal – půjde to na kulturu. Tak řekněte, že to nechcete, a bude to jednodušší.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji, pane ministře. Z dnešního jednání se od 15 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů omlouvá pan poslanec Pavel Pustějovský, paní poslankyně Lenka Kozlová se omlouvá v době mezi 15. a 16. hodinou z důvodu jednání.

Budeme pokračovat ve faktických poznámkách tak, jak jsem je ohlásil. Na řadě je pan poslanec Třešňák. Máte slovo.

Poslanec Petr Třešňák: Pěkné odpoledne. Já jsem se sice přihlásil pomocí faktické, nicméně nechci reagovat na předřečníky. Pouze na sjetině mám u předchozího procedurálního hlasování, že jsem se zdržel, byl jsem pro. Hlasování nezpochybňuji, ale rád bych to řekl na záznam.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Informace zazněla. Pan poslanec Černohorský s faktickou poznámkou.

Poslanec Lukáš Černohorský: Prostřednictvím pana předsedajícího k panu poslanci Bláhovi. Přesně teď jste slyšel to, co říkal pan ministr. Neexistuje možnost, že bych si sám naklíkal – tenhle pozemek byl převeden krát něco, protože se cena pohybuje od – do. Reálně nikdo doteď nezanalyzoval, zdali opravdu, jak tady mluví kolegové z KSČM o tom, že to bylo předražené, nebo naopak když si někdo udělá jiný vzorec, tak naopak může tvrdit, že to je málo. Takže pointou toho příspěvku udělat nějakou analýzu bylo, že Ministerstvo financí nebo Ministerstvo kultury má nějakým způsobem připravená čísla, aby prokázali, že opravdu došlo k tomu, že jsme předali církvím pozemky ve vyšší hodnotě, než byla jejich hodnota reálná. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: S faktickou poznámkou bude reagovat pan poslanec Luzar. Prosím, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo. Já se pokusím reagovat a možná i odpovědět kolegovi předřečníkovi vašim prostřednictvím. Ano, reálná studie neexistuje, byť při přípravě zákona v roce 2012 nabízel, to je ten Ernst & Young a další, zpracování takové studie, hovoří se, jak už jsem jednou říkal, o 200 člověkohodinách, které by stála analýza, a byla by na stole ekonomická čísla. To bylo odmítnuto touto komisí a pohybovala se v té rovině odhadů. To, co vy říkáte, a co my neustále říkáme, jsou fakta, která svědčí o tom, že ten výpočet, kdyby byl proveden na základě těch fakt, které jsou známy a které jsou dohledatelné, tak by vyšla jiná čísla, než jsou v tomto zákoně. Ale ta analýza provedena nebyla. Jinými slovy, věříte-li těm faktům, které známe o těch pozemcích, o těch hodnotách atd., potom si tu analýzu aspoň pro sebe můžete udělat sám v tom výboru. Ale není tu instituce, která by toto udělala, byť to bylo nabízeno při přípravě tohoto zákona v roce 2012 a bylo to odmítnuto.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Budeme pokračovat těmi, kdo jsou přihlášení do obecné rozpravy. Na řadě je paní poslankyně Pekarová Adamová a připraví se pan poslanec Beitzl. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Markéta Pekarová Adamová: Děkuji vám za slovo. Dámy a pánové, já bych jenom v reakci na ten poslední sled faktických poznámek asi ještě stručně zareagovala v tom smyslu, a to opravdu neznám úplně detaily toho, jak tehdy ty jednotlivé výše náhrad byly stanovovány, upřímně řečeno, není to úplně materie, které bych se věnovala, tehdy jsem tady neseděla ve Sněmovně, jak už jsem říkala. Ale úplně logicky selským rozumem. Když vám, pane kolego prostřednictvím předsedajícího, pane kolego Bláho například, když jste se tady o tom zmínil, dnes někdo znárodní vaši firmu, 40 let ji bude nějakým způsobem udržovat – neudržovat, spíš neudržovat, pak tedy dalších 20–25 let potrvá, než vám někdo za to dá náhradu, tak musíte brát přece v potaz i to, jak dlouho jste nemohl sám v té firmě hospodařit, co vám všechno za tu dobu ušlo. V tu dobu už by to byli vaši potomci mimochodem. Takže v tomto případě, a to opravdu říkám jenom na základě selského rozumu, na který se nerada nějakým způsobem odvolávám – ale nelze srovnávat, kolik je cena pozemků dnes, v roce 2018, za kolik komu co bylo vráceno nebo jaká náhrada mu byla poskytnuta.

Já bych se chtěla ale vrátit ve svém příspěvku k tomu, proč tady vlastně dnes, 13. prosince, jednáme na mimořádné schůzi o druhém čtení tohoto zákona. My jsme tady dneska svědky toho, že vládní koalice šlape jako hodinky, že opravdu perfektně funguje. To, že je-li hnutí ANO a ČSSD, menšinová vláda podpořena komunistickou stranou, tak komunistická strana to samozřejmě nechce zdarma, něco za to žádá, nestačí jí samozřejmě jenom posty tady ve Sněmovně, ať už ve výborech, nebo post místopředsedy Sněmovny a další, ale je to i ohledně programových priorit. A jedna z těch hlavních, kterou si komunistická strana vytyčila, tak je právě tedy návrh, který tady dnes projednáváme.

Tento návrh hodně vypovídá o úctě jednotlivých stran a hnutí k právnímu státu. To, jaký má postoj k právnímu státu komunistická strana, to prokázali už během doby, kdy tady po desítky let vládli. Pražádný. Ale to, jakým způsobem

k němu přistupujete vy ostatní, kteří máte šanci to samozřejmě nepodpořit, tak to vypoví zejména o vás.

Ta soudržnost koalice se projevuje samozřejmě nejenom zde, projevila se například i včera při projednávání v Evropském parlamentu, kdy se řešily dotace pro Agrofert, dotace pro firmu, kterou vlastnil, respektive má ve svěřeneckém fondu pan premiér Babiš, kdy komunisté vehementně hájili tedy právě multimilionáře a mnozí jiní se tomu podívovali, jak je to vlastně zvláště paradoxní. My Češi jsme na to možná už dneska více zvyklí, ale ten pohled zvenčí také nezaškodí zavnímat, že to opravdu není úplně běžná situace i z hledisek ideových.

Když se tady řeší, co na to církve, respektive různá prohlášení, co je faktem, co není faktem, co je podloženo nějakými jasnými podklady, na základě kterých se tady někteří chtějí rozhodovat, potřebují je pro své rozhodnutí, myslím si, že je to od kolegů zcela legitimní a měli byste být schopni si to obhájit. Je vidět, že nejste.

Dovolte mi tady něco ocitovat, totiž konkrétně prohlášení České biskupské konference, Ekumenické rady církví v České republice a Federace židovských obcí v České republice právě ke zdanění církevních restitucí.

Citují: "Tento týden si s velkou úctou připomínáme 70 let od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv Valným shromážděním OSN. V článku 17 se zde výslovně píše, že každý má právo vlastnit majetek a nikdo nesmí být svévolně svého majetku zbaven. Oba totalitní režimy, jak nacistický, tak komunistický, tento základní postulát flagrantně a brutálně porušovaly. Je proto nehorázné, že návrh na zdanění církevních restitucí, částečného navrácení církevního majetku a částečného odškodnění, tedy návrh na změnu zákona, který se pokusil o napravení historických křivd, komunisté předložili. A je s podivem, že jejich návrh je vůbec Parlamentem České republiky projednáván.

Ti, kteří poukazují na protiústavnost tohoto návrhu, spoléhají na to, že Ústavní soud navrhovanou změnu zákona zruší, pokud by byl zákon přijat. Z právního hlediska je to velice pravděpodobné. Z úst mnoha politiků toto zaznívá a je s podivem, že to nejsou jen ti, kteří takovému postupu oponují. Spoléhat na to, že další bezprávi zastaví až Ústavní soud, je politicky cynické, nezodpovědné a z morálního hlediska nepřijatelné. Je to svým způsobem podvod na voličích, kterým se pak řekne, že byla snaha, ale nějak to nevyšlo.

Díky politickým diskusím nad otázkami, které souvisejí s navrácením majetku původně ukradeného církvím a náboženským společenstvem, se však rozpoutá další kolo veřejné nenávisti vůči institucím, které po léta bojují s hluboce zakotvenými předsudky a stereotypy. Jak ukazuje několik nedávných průzkumů veřejného mínění, Evropa dnes čelí další silné vlně antisemitismu a protikřesťanských výpadů spolu s pronásledováním věřících občanů. Česká společnost se vždy vyznačovala kritickým myšlením a vůči mnoha předsudkům byla spíše zdrženlivá. Mělo by tomu tak být i nadále. Nicméně diskuse o částečném navrácení církevního majetku a částečném odškodnění a jejich zdanění je ve vztahu k těmto našim historickým hodnotám v naprostém rozporu.

Vyzýváme proto všechny, kteří chtějí i nadále být slušnými, spravedlivými lidmi, aby tento návrh razantně odmítli.

V Praze dne 12. prosince 2018, podepsán předseda České biskupské konference kardinál Dominik Duka, předseda Ekumenické rady církví v České republice Daniel Ženatý a předseda Federace židovských obcí v České republice Petr Papoušek."

Ano, o to tady zejména jde. Mnozí spoléhají na to, nechci samozřejmě nikomu sahat do svědomí, to ať si na to každý odpoví sám, že Ústavní soud dá za pravdu všem těm, kteří se už dnes na odborná stanoviska renomovaných právních kapacit odvolávají a kteří už dnes upozorňují na to, že ta materie, kterou se tady dnes zabýváme, vykazuje prvky protiústavnosti, jde proti základnímu zákonu u nás, a spoléhají na to, že potom budou z obliga – my nic, my muzikanti. V tuto chvíli opravdu nejde jenom o to, jestli je něco možné z morálního hlediska, jestli je to správné – nedomnívám se, že je –, ale jedná se i o úctu k právním zásadám. A v tomto směru je tedy porušena zásada, že smlouvy platí. Náhrady totiž nejsou vypláceny jen podle zákona, ty jsou především vypláceny podle smluv, a stát teď řekne, že smlouvy neplatí. To významně podrývá důvěru občanů ve fungování právního státu u nás.

Pokud se tady bavíme, nechci zabíhat do historických souvislostí, které tady mnohé už zaznívaly v některých projevech, o tě opravdu velmi prosté logice, že pokud je vám něco někde odcizeno, tak vám je to pak navráčeno a nemáte z toho platit daň, to si myslím, že je zcela běžná věc, kterou chápeme. Kdybychom si to dali na jakékoliv jiné materie, na jakémkoliv jiném příkladu, když už tady třeba zaznívalo od některých kolegů, jako třeba pan kolega Filip nebo Zaozálek a další, jestli je to dostatečně spravedlivé atd., tak bych chtěla říci, že kdyby vám, prostřednictvím předsedajícího pánové kolegové, bylo třeba ukradeno auto, někdo vám s ním jezdil, nějakým způsobem by se o něj staral, ale spíš bídým, několikrát by ho naboural, pak by vám ho vrátil a po vás ještě chtěl, abyste zaplatil daň za to, že vám ho vrátil, tak byste to asi za správné nepovažovali. Troufnu si tedy mluvit za vás, ale tvrdím, že na tom se tady asi všichni shodneme. A najednou u církevního majetku, ať už se týká movitého, nebo nemovitého, se má jednat o úplně jiný metr.

Tady na tom zákoně, na jeho podpoře a konečném hlasování se neukáže nic jiného než to, kolik v této Sněmovně máme bolševiků ať už v jakékoliv straně. Někteří jsou v KSČM, ti jsou aspoň čitelní, u ostatních se to dozvíme díky hlasování.

Tudíž bych zakončila k pobavení předkladatele. (Námítky od stolků zpravodajů.) Pana zpravodaje, pardon. Tady krásně platí známé "posluž čertu, peklem se ti odmění". Myslím si, že to je zrovna u církevních restitucí více než výstižné.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Faktickou poznámkou bude reagovat pana poslanec Bláha, po něm pan poslanec Luzar. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Bláha: Kolegové, kolegyně, já bych prostřednictvím pana předsedajícího chtěl reagovat, protože ono to je prostě jinak. Je to jinak hlavně v tom, určitě se všichni shodneme na tom, že to, co se někomu vzalo, by se mělo vrátit a že lidé by se měli odškodnit, ale musíme postupovat ke každému stejně. Jestliže jsme v rámci restitucí vraceli i normálním lidem, a to je právě to, co většině národa vadí, protože jim taky bylo něco sebráno a něco vráceno a vráceno za nějakých podmínek, a najednou se vracelo něco někomu a pole se moc poškodit nedá, les ano, dá se vykácet, ale asi se tady nebavíme o vykácených lesích. A jestliže cena byla v rámci restitucí někomu dána za pozemek třeba deset korun za metr a v rámci restitucí církvím byla, jsme slyšeli, 440 korun za metr, kdy se za tuto cenu prodávaly zasíťované pozemky, tak to je to, co těm lidem vadí. Většině národa to vadí. A my jsme tady jenom proto, abychom to s vámi prodiskutovali, abychom si to řekli, abychom jim to uměli i zdůvodnit, aby to pochopili, a podle toho jsme hlasovali a podle toho jsme se rozhodli. Nic víc, nic míň. Nikdo nechce ubírat někomu nárok na vrácení nebo odškodnění. A vážím si práce všech, kteří pracují v rámci církví, co dělají, určitě si zaslouží obdiv. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Luzar s faktickou poznámkou, po něm pan místopředseda Pikal. Prosím, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Dovolte mi, abych vašim prostřednictvím reagoval na kolegyni Pekarovou Adamovou. Použila zajímavé formulace, ale dovolím si je napravit. Pokud bych použil její filozofii, tak bychom se měli vrátit do doby pobělohorské. A nejvíc postižena byla česká šlechta a té bylo skoro všechno ukradeno, co později bylo následně zcizeno. Čili paralela s automobilem by asi zněla: nejdřív jsem ukradl auto, potom jsem si ho opravil a potom si strašně stěžuji, že mi ho ukradl někdo jiný, a žádám po pojišťovně kompletní náhradu. Ale to jsou exkurzy do historie, dávné historie.

Kdybych použil paralelu, kterou tady použil kolega Bláha vašim prostřednictvím, tak samozřejmě nefíkám, že rok 1948 nebyl problematický. Byl problematický. Ale podívejme se, co následovalo předtím a jaké byly nálady ve společnosti a co církevní majetek prožil za sto let předtím, jak ty sinusoidy – přibývání majetku, ubývání majetku a vztahy mezi vladaři a církví – v této české kotlině probíhaly. A to také svědčí o tom, že tady nebyla historie církve ideální, nejlepší, a až přišli ti zlí komunisté, tak všechno zrušili a přerušili nějakou krásnou etapu vývoje církevního majetku. Vůbec to tak nebylo a ta církev si historicky ty sinusoidy prožívala a hýbala se z jedné strany na druhou.

Co se týče tohoto zákona, nám se podařilo v roce 2012 vychýlit to kyvadlo absolutní odluky od státního dozoru majetku a vlivu státu na majetek ve své zemi na jednu stranu absolutní, na rozdíl od komunistů, kteří to udělali po roce 1945 na druhou stranu. Ale snažíme se o to vrátit to kyvadlo do rozumného vlivu státu na majetek v této zemi, vlivu státu na ovlivňování fungování majetku a rovnost majetku.

A znovu upozorňuji, nejedná se o fyzické osoby, ale hlavně o právnické osoby, církevní právnické osoby, kde ten zákon z roku 2012 zavedl obrovskou nespravedlivost a nerovnost, a proto zdanění je řešení.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan místopředseda Pikal s faktickou poznámkou. Proším, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Musím se jenom ozvat proti tomu, že tady zaznělo, že les nebo pole se přece nedají zničit. Tak les nebo pole se samozřejmě dají zničit, ať už odvodněním, nebo zamáčením, nebo nějakou ekologickou škodou. Jenom bych chtěl, abychom udržovali tu realitu aspoň tady v tomhle na místě a tady u toho pultíku. Děkuju.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Pan poslanec Jan Volný bude reagovat faktickou poznámkou. Máte slovo.

Poslanec Jan Volný: Děkuju mockrát. Vaším prostřednictvím, ať paní kolegyně Pekarová, ale i tady pan předřečník z nás nedělá pitomce. Ano, pole se můžou vybydlet, můžou zničit. Proším vás, ale tak proč jste to neudělali průhledně, čistě, že za to pole by nebylo 10 Kč za metr, ale 5 Kč, protože je vybydlené, a potom by byla nějaká částka za poškození majetku, aby to bylo průhledné. Proč se tedy za poškozené pole místo 10 Kč vyplácelo 45 Kč? Vždyť to je naprosto nelogické. A vůbec nám nepodsouvejte to, že my nechceme odškodnit toho, komu bylo něco sebráno, ublíženo, a že nechceme napravit křivdy z minulosti. Naopak. Já nemám problém s církevní restitucí. Já nemám problém s odlukou státu a církve. Ale vždycky a od začátku se podivujeme a kroutíme hlavou nad výpočty. A kdyby to bylo postavené tak, za ty hektary je 10 Kč a potom za to, že jste nám to vybydleli, že to bylo poškozené, ještě vám dáme dalších 50 miliard, asi bychom říkali, že to je moc, ale mělo by to logiku. A ne proto, že jste to poškodili, tak za hektar nebude 10 Kč, ale 45 Kč. Co to je za logiku? Děkuju.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Černohorský s faktickou poznámkou. Proším, máte slovo.

Poslanec Lukáš Černohorský: Prostřednictvím pana předsedajícího, Piráti tady v době, kdy se to schvalovalo, nebyli. Takže když tak příště konkrétně asi možná směřujte vzhledem k tomu, že předřečník byl z naší strany.

A jinak prostřednictvím pana předsedajícího, přesně kvůli tomu chci nějakou analýzu, ne jen nějaké zhodnocení, proč se ta cena navyšovala. Protože jak tady předtím pan poslanec Bláha, který tady není, říkal, přenášobte si to nějakým koeficientem, to je právě to, co nelze úplně jednoduše udělat. Proto by bylo dobré nějaké odůvodnění nebo nějaké vysvětlení, protože ta důvodová zpráva v době, kdy se to tady předkládalo, není úplně ideální zdroj informací pro to, abychom teď

mohli znovu rozhodnout o tom, jestli to bylo, nebo nebylo nějakým způsobem předraženo. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní se vrátíme k těm, kteří jsou přihlášení do obecné rozpravy. Vystoupí pan poslanec Beitl, připraví se paní poslankyně Kozlová. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Petr Beitl: Děkuji. Vážený pane předsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, nedá mi to, abych ještě také nezareagoval na tu předcházející debatu.

Vážení kolegové odleva až tady na střed (ukazuje), prosím, dohodněte se. Buď to je jednoduché, nebo to je složité. Pokud to je jednoduché, tak to zanalyzujte, netvrďte, že to stojí 200 milionů, že to nejde. Pan Faltýnek prostřednictvím pana předsedajícího tady vytáhl nějaké číslo z klobouku a chtěl něco porovnávat. Proboha, to přece snad nikdo nemůže brát vážně tohle? Taková kauza jako církevní restituce, to je samozřejmě tisíce, možná desetitisíce proměnných, které je potřeba zpracovat. A bagatelizovat to tím způsobem, jak tady probíhá ta debata, to je opravdu nedůstojné.

Tak to byla reakce. A teď tedy moje hlavní vystoupení.

Z úst jednoho poslance tady zaznělo, že majetek je pokušení, které nemá nic společného s evangelickým poselstvím. Chtěl bych tady teď říci, že toto považuji za velmi nepřijatelnou, účelovou zkratku, navíc od poslance strany, která církevní majetek ukradla a zplundrovala. A nejen majetek ukradla, ale také perzekvovala, mučila a zabíjela církevní představitele. Podstatné je totiž to, jak se s majetkem zachází. A pokud se tady někdo pokouší tomuto problému nasadit karikaturní masku partajních ilustrátorů z 50. let zobrazující vypasené mnichy a kněží okrádající dělnickou třídu, tak je to pro mě velmi nepřijatelné také. Ale tahle karikatura je ovšem spolu s upevňováním spojení ve vládní trojkoalici důvodem, proč tady dneska už tuším sedmou hodinu sedíme. Tváří v tvář skutečným úkolům Sněmovny je to ještě méně přijatelné.

Osobně jsem jako primátor mnohokrát jednal a spolupracoval s představiteli církve v našem kraji. A pokud mohu něco s jistotou říci, tak to, že pro lidi, kteří jako věřící v církvích pracují, je osobní finanční motivace na posledním místě, nebo vůbec neexistuje. To, co ale títo lidé chtějí, je to, aby měli právní jistotu, aby se dodržovaly uzavřené dohody, chtějí řádně spravovat svůj majetek a chtějí provozovat zařízení, která mají s evangelickým poselstvím přímou souvislost. A i v souvislosti s tím musí také zaměstnávat lidi, kteří očekávají mzdu v naší zemi obvyklou. A jakékoli útoky včetně tohoto permanentního znejšťování, které tady dnes předvádíme, přímo ohrožují chod těchto institucí a zařízení, jejichž prospěšnost v systému vzdělávání a sociální péče lze velmi těžko zpochybňovat.

Litoměřická diecéze je jedna z těch menších, ale na území našeho kraje jsou tyto: Základní škola Antonína Bratřovského v Jablonci; Salesiánské středisko Štěpána Trochty – dům dětí a mládeže v Teplicích; Biskupské gymnázium, Základní škola a Mateřská škola v Bohosudově; Všeobecné osmi- a čtyřleté

gymnázium ve Varnsdorfu; Česko-německá mateřská škola sv. Zdislavy v Litoměřicích; Schrödingerův institut ve Varnsdorfu – středisko volného času – dům dětí a mládeže; Křesťanská základní škola Nativity v Děčíně; Dům dětí a mládeže Salesiánské středisko Štěpána Trochty v Teplicích. A určitě také nesmím zapomenout na charitativní činnost. A tady bych jmenoval hlavně Hospic svatého Štěpána v Litoměřicích a Diecézní charitu Litoměřice, která řídí jedenáct profesionálních a pět dobrovolných charit na území diecéze.

A abych se nedržel pouze katolické církve, tak samozřejmě musím vyzvednout také Diakonii České církve evangelické, která je druhou největší nestátní organizací poskytující sociální služby v České republice.

A jsou to právě tyto organizace, které pomáhají denně tisícům lidí v nepříznivých životních situacích, organizují humanitární pomoc v České republice i rozvojovou spolupráci v zahraničí a organizují také v těchto činnostech tisíce profesionálních pracovníků i dobrovolníků.

Já se skutečně v tuto chvíli omlouvám všem, na které jsem v tuto chvíli zapomněl a které jsem nejmenoval, ale omlouvám se také těm všem, kteří své práci a víře zasvětili život, za argumenty, které dnes musí poslouchat z úst těch, kteří je okradli. Ono už to tady v globále padlo. Účelem tohoto zasedání je pokračování komunistické války proti církvi. Je pro mě jen s podivem, kolik poslanců se této války zúčastňuje.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Další přihlášenou je paní poslankyně Kozlová. Ale paní poslankyně Kozlová se omlouvala v době mezi 15. a 16. hodinou, takže je v tuto chvíli nepřítomna. Na řadě je pan poslanec Jurečka. Prosim, máte slovo.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Vážený pane místopředsedo, milé a vážené kolegyně, kolegové, dovoluji mi, abych se ve svém vystoupení věnoval především čtyřem oblastem. Protože tady byly v předchozích vystoupeních za těch sedm hodin zmiňovány věci, jako je otázka, jak a zdali církev nabyla svůj majetek v historii oprávněně, k čemu ho využívá, jakým způsobem byl udělán proces nacenění toho vyrovnání, otázka legitimity z hlediska posuzování Ústavním soudem a pak samozřejmě i průběh posledních skoro pěti let faktického vypořádávání a předávání majetku v rámci tohoto zákona, o kterém tady dnes vedeme diskusi, dovoluji mi, abych tady ocitoval a zmiňoval některé části, které jsou z odborné publikace Církevní majetek v proměnách času.

Církev nabývala movitý a nemovitý majetek způsobem, který byl v dané době obvyklý, a to vlastním hospodařením, koupí a darováním. Nejčastějším způsobem nabývání církevního majetku od nejstarších dob bylo darování. V dnešním pojetí by se dalo hovořit o nabytí na způsob darovací smlouvy. Nedá se přitom mluvit o církevním majetku jako o jednotlivém celku a o církvi jako o jediném vlastníkově. Všechny majetek i majetková práva měly svoje určení k zabezpečování provozu církve. Konkrétně to znamenalo, že v případě založení

biskupství, opatství či kostela bylo třeba pořídit potřebnou ekonomickou základnu, která sloužila k zajištění celkového provozu konkrétní instituce. Výživa kleriků, provoz a údržba objektů, v širším pojetí pak provozování kulturních, charitativních, zdravotnických či vzdělávacích činností. Podobně patřily některé pozemky kostelům a z jejich výtěžků se opravoval kostel a jiná církevní příslušenství, která k tomu patřila.

Právní dokumenty i legislativa věnované této problematice v různém dějinném vývoji podstatu církevního vlastnictví dostatečně potvrzují. Pro bližší poznání organizace pozemkové držby církevních feudálů si dovoluji představit např. zakládací listinu kolegiálního kostela litoměřického z roku 1057. Podle ní zabezpečil kníže Spytihněv kostel hmotně tím, že mu daroval 14 celých vsí osazených samostatnými hospodáři a šest celých vsí určených pro poddané – orače, sluhy, řemeslníky – převážně se vším příslušenstvím, totiž s lesy a poplužními dvory. Dále kostelu věnoval dvě vinice se sedmi vinaři a samostatné sedláky usazené v různých osadách a k tomu šest lidí povinných odvádět každoročně med ze všech zahrad.

Podobně je tomu například v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka o přenesení biskupského kostela od svatého Petra ke svatému Václavovi datované v roce 1141. Nachází se v ní soupis majetku patřícího novému sídelnímu kostelu. Rovněž v deskách zemských z panování krále Přemysla Otakara II. se nacházejí písemné doklady o tom, že církevní subjekty jako biskupství, kapituly, farnosti jsou vlastníky svého majetku. Většina klášterů dostala ve středověku od panovníků půdu darem. Je ovšem třeba podotknout, že tento panovníkův dar nebyl v žádném případě zadarmo na rozdíl od darů v moderním právním pojetí. Ve skutečnosti totiž církev na pozemcích darovaných od panovníka měla vybudovat kláštery, kultivovat hmotně krajinu a duchovně společnost v ní žijící. Tak řád cisterciáků dostával nejčastěji nepřístupné lesní hvozdy, jako je Vyšší Brod, či bažiny, jako je Velehrad, které musel nejdříve vysušit a na nich vybudovat klášter, hospodářské budovy či založit osadu. To jsou jasné historické prameny, které dokumentují, jakým způsobem v minulosti církev v různých etapách naší minulosti získávala majetek, a je to i v historických dokumentech poměrně dobře archivováno a dokladováno.

Samozřejmě je potřeba také uvést tady výčet toho, k čemu majetek církve také slouží. Mým předřečníkem tady byly zmiňovány současné potřeby, které církev ve společnosti uspokojuje a zajišťuje. Nicméně je potřeba se také podívat do minulosti. Církev stejně jako jiné instituce nemohou pochopitelně žít ze vzduchu a vody a potřebují ke svému životu přiměřený majetek. Ten v minulosti i v současnosti slouží nejenom k zajištění duchovní služby, ale plnil důležitou funkci pro rozvíjení kulturních, vědeckých a sociálních aktivit. V této souvislosti nelze zapomenout, že snad ve všech oblastech vývoje západní civilizace představovaly církev jednu z hybných sil. Duchovní různých konfesí stáli u zrodu vymožeností moderní vědy a techniky, jak dosvědčuje například hamr cisterciáckého opatství nebo astronomická observatoř Klementinum. Bez jejich podnětu by nevznikla mnohá skvělá architektonická a sochařská díla a výtvoři lidského ducha, jak dosvědčují umělecké poklady rozeté po českém a moravském venkově.

Dějiny genetiky jako vědního oboru, renesančního a barokního umění, literárního humanismu jsou obtížně myslitelné bez církevního vkladu. Koncepce rovnosti před Bohem, myšlenka důstojnosti člověka, pojetí charity jako ctnosti jsou rovněž neoddělitelně spojeny s křesťanstvím a nositeli jeho tradice, tedy církvemi. Na tom nemění nic ani skutečnost, že řadu vědomostí, znalostí církev zprostředkovala od předcházejících kultur, např. židovské, řecké či římské. Jedinečné bohatství předcházející kultury se zhruba prvních 600 let středověku latinského světa uchovávalo a rozvíjelo skoro výhradně v kláštorech. Obrovský vliv klášterů na rozvoj kultury v nejšířším slova smyslu od zániku Římské říše přes vrcholný středověk až po vědeckotechnickou revoluci počátkem novověku je stále objevován a promyšlen. Kulturou je zde myšlena kultura duchovní i materiální, která velmi pozvolna pronikala mezi tehdejší obyvatelstvo díky hustě rozvětvené síti zejména benediktinských klášterů. V době vrcholného středověku působilo v Evropě skoro 30 tisíc těchto církevních institucí.

Přínos církve, potažmo jejích institucí je tak patrný především v oblasti kulturní a hospodářské, dále je pak přítomen v jejím nezastupitelném poslání na poli vzdělanosti, osvěty, ale i práva, neboť kanovnícké právo absorbovalo podstatné prvky práva římského.

Pan kolega poslanec Leo Luzar tady zmiňoval i například otázku případné nedovolené podpory. Dovolte mi tedy, abych tady uvedl, že zákon nepřipouští ani neobsahuje jednostranné a bezdůvodné zvýhodnění církví před ostatními skupinami restituentů. Podstatou a cílem navrhovaného zákona je narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a nastolení kvalitativně nových majetkových vztahů mezi zmíněnými subjekty. Vydání původního majetku církví a náboženských společností je přítom pouze jednou z částí narovnání těchto vztahů. Je nutné zdůraznit, že zabránění církevního majetku po roce 1948 nebylo primárně namířeno proti vlastnickému právu jednotlivých církevních subjektů, především klášterů, ale hlavním cílem bylo definitivní zničení hospodářské nezávislosti církví a likvidace náboženské svobody ze strany tehdy vládnoucích komunistů. Navrhovaný zákon tak směřuje nejen k samotné restituci majetku, ale především k obnovení nezávislého postavení církví.

Pokud se podíváme na otázku rozsahu majetku, který byl následně vydáván, tak hlavním kritériem pro stanovení rozsahu nemovitého majetku v původním vlastnictví církví a náboženských společností se stala evidence tohoto nemovitého majetku ve správě Pozemkového fondu České republiky a ve výkonu práva hospodaření bývalého církevního majetku Lesů České republiky, Vojenských lesů a statků, Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a údaje postoupené Svazem měst a obcí. Tento shromážděný dokladový materiál byl porovnán s evidencí poskytnutou církevními a náboženskými společnostmi a dále porovnán pomocí archivních materiálů týkajících se záboru církevní půdy během pozemkových reforem. Lesy České republiky, s. p., evidovaly k 28. 2. 2011 ve své správě původní majetek církví a náboženských společností o celkové výměře 151 777 hektarů lesních pozemků, 33,7 hektaru pozemků zastavěné plochy a nádvoří a z toho 11,7 hektaru zastavěných ploch budov.

A takto bych mohl pokračovat u ostatních subjektů státu případně i ostatních rezortů tímto výčtem. Tím chci tady říci, že ten proces nebyl ani unáhlený, ani ukvapený, ale poměrně dlouho kromě politických diskuzí se připravovaly analytické podklady potom pro připravovanou fázi vydáváním či ocenění majetku.

Dovolím si zmínit tu otázku způsobu ocenění, kdy ocenění bývalého církevního majetku vycházelo z následujících premis: Provedené ocenění má představovat skutečnou současnou hodnotu majetku, který byl církvím v minulosti protiprávně odebrán a se kterým v důsledku tohoto nemohly nakládat a mít z něj užitek. Hlavní zásadou je uspořádání majetkových poměrů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi s cílem postupného vytvoření modelu samofinancování církví a náboženských společností a jejich úplné ekonomické odluky od státu. Na rozdíl od restitucí na základě zákona o půdě se v případě majetkového vypořádání vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi předpokládalo, že platí, že naturální restituce bude pouze částečným prostředkem majetkového vyrovnání, protože osobou povinnou bude pouze stát. Naproti tomu obce, kraje, fyzické osoby nebo nestátní právnické osoby nejsou podle navrženého zákona o majetkovém vyrovnání povinnými osobami k vydání majetku a majetek si tedy ponechají ve svém vlastnictví.

Pro účely ocenění původního církevního majetku bylo využito průměrných cen nemovitého majetku v České republice zjištěných na základě statistických metod a odborných odhadů, které byly následně aplikovány na původní majetek církví a náboženských společností. Výsledky tohoto výpočtu byly následně Ministerstvem zemědělství porovnány s přehledy tržních cen zemědělské a lesní půdy uvedených ve studii Výzkumného ústavu zemědělského. Po porovnání vývoje cen zemědělské půdy na českém trhu bylo konstatováno, že ocenění původního církevního majetku provedené v předloženém materiálu odpovídalo tržním cenám. Výsledkem hodnocení bylo ocenění jednotlivých typů nemovitého majetku církví a náboženských společností.

Byla tady také zpochybňována otázka hodnocení Ústavního soudu, který posuzoval tento zákon, a tady je evidentní, že námitky, které tady zaznívaly, Ústavní soud neposoudil jako relevantní. Nicméně když se podíváme na ten proces, který tady běžel čtyři roky, tak ten proces byl velice podrobně sledován. Byla tady zřízena komise na úrovni vlády, kde byly zastoupeny rezorty Ministerstva financí, Úřadu vlády, Ministerstva kultury, Ministerstva zemědělství. Pravidelně každého čtvrt roku se celý tento proces vydávání státního majetku na těchto jednáních tohoto mezirezortního týmu posuzoval. Za celé čtyři roky nebyly vzneseny ze strany představitelů ČSSD ani hnutí ANO námitky na to, že tento proces probíhá v rozporu se zákonem, že jsou vydávány majetky, které by neměly být vydány. Proto mě překvapuje dnešní přístup současných představitelů těchto dvou politických stran či hnutí, které jsou ve vládní koalici. Když před čtyřmi lety se tento proces nastavoval, tak nevznášeli tyto otázky, které kladou z mého pohledu poněkud účelově dnes a nyní.

Myslím si, že je poměrně amatérské, pokud tady přijímáme nebo chceme přijímat zákon, který takovým zásadním způsobem vstupuje do vlastnických práv,

předvídatelnosti právního prostředí v České republice a zároveň i případně do příjmů státního rozpočtu, že tady k tomu není relevantní analýza, o kterou se tady někteří rétoricky opírali, ale do dnešních dnů k tomuto zákonu, k tomuto projednávání takovou analýzu nejsou schopni předložit. Je to ukázka toho, že tady nejde o faktické posouzení stavu věci, o tu objektivitu, o které tady někteří hovořili, jako například pan kolega poslanec Zaořálek, o to hledání největšího maxima možné spravedlnosti, které jsme schopni dosáhnout, ale jedná se tady o určitý nástřel, určitý odhad, který není podložen ničím, a víceméně účelové politické napadení činnosti církví a náboženských společností, které z toho majetku poskytují službu celé společnosti.

Kdo jste byli někdy v posledních měsících v rámci vašich poslaneckých obvodů například ve školských či charitních zařízeních, která tady církev a náboženské společnosti poskytují, tak můžete vidět, že kdyby tyto organizace fungovaly jen z příspěvků státu, které stát poskytuje na tyto služby, tak by takovou kvalitu a rozsah těchto služeb nebyly schopny zabezpečit. Kdo se věnujete školství, tak například víte, že dlouhodobě je tady systém, kdy například otázka financování školství, platů je prostě s určitým zpožděním jednoho roku aplikována vůči církevním a soukromým subjektům v oblasti školství. Ale je mnoho zařízení, která by z hlediska jejich investiční činnosti, obnovy těchto nemovitostí, nemohla fungovat, kdyby církev nebo církev nevložíly do těchto objektů svůj vlastní kapitál.

Chci tady zmínit ještě jednu věc. Tady je zpochybňována otázka výše té kompenzace, která je vyplácena. Ale zamyslel se také někdo nad tím, že oproti většině restituentů tady tento stav trval 25 let, než se vypořádal? A bohužel většina těch budov nejenom že chátrala těch 40 let pod správou tehdejší komunistické vlády, ale většinou i těch 25 let se stát vůči tomuto majetku, který měl být vrácen, stavěl a choval poměrně macešsky. Osobně, když jsem viděl mnoho z těchto budov, a byly to budovy třeba i historicky velice cenné, tak jsem se styděl za stát, že takovéto majetky církvím dnes po 65 letech vracíme. Kdo znáte třeba objekty kláštera Želiv, tak to je krásný úkaz toho, jak stát sebral majetek v roce 1948 a v jakém stavu ho po 65 letech vrátil.

Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců KDU-ČSL.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji, pane poslanče. Faktickou poznámkou bude reagovat pan poslanec Luzar. Prosím, máte slovo.

Poslanec Leo Luzar: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Dovolte mi, abych v krátkosti reagoval vaším prostřednictvím na slova předřečníka. Tady se hovořilo, že církevní majetek je vlastně pouze a jedině ku prospěchu společnosti, a tudíž bychom k tomu měli takhle přistupovat. Chci poukázat na zkušenosti ze zahraničí, kdy církev a církevní právnické osoby se chovají jako podnikatelé již řadu let a fungují tak, dosahují nezanedbatelných zisků. Pokud si vzpomenete na druhého největšího vlastníka lesů v ČR, což je církev, jak asi bude hospodařit

s lesním materiem jako řádný hospodář, a předpokládám, že ho bude zhodnocovat a bude velice ovlivňovat trh s dřevem a s dalšími komoditami, které les poskytuje.

Co se týče pivovarů, prodeje nápojů a dalších, které církev už dneska ekonomicky provádí, to jsou všechno podnikatelské aktivity církevních právnických osob, které velice jasně a zřetelně ovlivňují trh. To si řekněme. Dokonce ČR má v judikatuře zkušenost, kdy ve své době se telekomunikační operátor, který se jmenoval O2, soudil s církevní společností, která vydávala podobný energetický nápoj O2. Tuto při vyhrál. Všechno je součástí té právnické studie, o které jsem si ze začátku dovolil hovořit.

Co se týče rozsahu pozemků, který se tady tolik cituje, chci poukázat na velké rozpory, které při přípravě tohoto materiálu byly, a můžete se na to podívat v této zprávě.

A na závěr tady padlo, že tady byla nějaká mezirezortní komise. Podívejme se, kdo byl v té komisi, jak byla složena. Vždyť to byli politici, vždyť to byli ministři! Úředníky, kteří to připravovali, do toho nikdo nepustil, aby mohli debatit a vyjasnit si tyto věci. A to rozhodnutí a jasné zadání tam bylo jako červená nit přes celé jednání v rámci církevních restitucí. Ostatní názory se nepřipouštěly.

Místopředseda PSP Petr Fiala: S faktickou poznámkou pan poslanec Grospič, po něm pan poslanec Jurečka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Já bych chtěl také říct vašim prostřednictvím panu poslanci Jurečkovi, že by bylo dobré si připomenout, že na základě výčtového zákona č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a Arcibiskupství olomouckého, a pak jeho novely č. 338/1991 Sb., kterou přijalo ještě tehdejší Federální shromáždění, byl předán majetek řeholním řádům, kongregacím a olomouckému arcibiskupství o celkové hodnotě zhruba 170 objektů. Ale to není asi teď rozhodující. Rozhodující je, že tehdejší pražský arcibiskup František Tomášek to komentoval slovy, že je to poslední nárok, který církve vznášejí, a tím že jsou vypořádány. Nicméně v těch letech následujících, 1997 až 1998, bylo právě na základě tohoto zákona vydáno téměř dva tisíce nemovitostí církvím a řeholním řádům.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Jurečka a jeho faktická poznámka. Máte slovo.

Poslanec Marian Jurečka: Děkuji. Tak tady byla zmíněna ta mezirezortní skupina tak, že tam seděli v uvozovkách politici a zadání bylo jasné. Tak já jenom připomenu, kteří politici tam seděli. Tu skupinu měl jako předseda na starosti pan premiér Sobotka, takže sociální demokraté tam byli zastoupeni. Následně ministr financí, tedy Andrej Babiš, dnešní premiér, takže hnutí ANO tam bylo zastoupeno. A pak dva rezortní ministři – ano, mé jméno a můj kolega Daniel Herman, protože dva rezorty k tomu jako kultura a zemědělství měly také co říci. Ale na těch

jednáních pravidelně byli přítomni i odborníci z jednotlivých rezortů, včetně např. i představitel takových institucí, jako je Státní pozemkový úřad, Lesy ČR, Národní památkový ústav. Takže není pravda, že by se tam potkalo pět členů vlády a řeklo si u kafe, jak je to super, jak to všechno běží. Tam ty diskuse probíhaly poměrně podrobně a na mnoha těch jednáních převaha té diskuse byla právě na těch odborných zaměstnancích rezortů či institucí. Tolik jenom pro dokreslení.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Do obecné rozpravy je přihlášena ještě paní poslankyně Kozlová, která zde ještě není. Takže se ptám, zda se někdo jiný hlásí do obecné rozpravy. Ano, ještě se hlásí do rozpravy pan ministr.

Než pan ministr přijde, tak vás seznámím s omluvami, které mezitím přišly. Pan poslanec Plzák se omlouvá od 15.30 do konce jednacího dne z osobních důvodů, pan místopředseda Píkal od 15.30 do 17.00 z pracovních důvodů, pan poslanec Adam Kalous v době mezi 15.45 a 19.00 z pracovních důvodů, paní poslankyně Květa Matušovská od 14.30 do konce jednacího dne z pracovních důvodů, pan poslanec Jaroslav Holík se omlouvá od 15 hodin do konce jednání a paní poslankyně Ivana Nevludová se omlouvá od 15 hodin do konce jednacího dne z pracovních důvodů.

Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Antonín Staněk: Děkuji, pane předsedající. Já bych jenom na závěr chtěl zareagovat na některé poznámky, které zde padly v obecné rozpravě.

Já znovu důrazně odmítám, když je nám, kteří chceme napravit historickou křivdu vzniklou skutečně dobře míněnou nápravou historické křivdy jiné, když je nám podsouváno, že nerespektujeme právní stát. To je demagogie. Nikdo nic takového nikdy neřekl.

Dále chci říci, že zde opravdu ta ekvilibristika kolegů z pravice o tom, že jde o církev, že jde o věřící. Nikdo neupírá církvím ani věřícím nic z toho, na co mají právo. Nejde o církve, nejde o věřící, jde pouze a jen o opravu špatného zákona.

A že by tu byla zpochybňována role Ústavního soudu? Nikdy nic takového zde nezaznělo.

Nicméně pan poslanec Jurečka vašim prostřednictvím, pane předsedající, hovořil o nějakých číslech. Hovoříme zde o tom, že zdanění finanční náhrady, které je navrhováno v zákoně sazbou 19 %, by ve finančním vyjádření znamenalo pro státní rozpočet roční úsporu cca 380 mil. korun, což z celkové náhrady 59 mld. je opravdu zlomek. A celkově by to znamenalo za období, o kterém je zde řeč, nikoliv tedy retroaktivně, ale z toho, co nebylo doposud vyplaceno, asi 9 mld. 35 mil. korun.

A snad poslední poznámka k jedné věci, která zde nezazněla. Zde se hovoří o tom, že jde o nějakou zcela mimořádnou záležitost ve vztahu k rozhodnutí o jakémsi dodatečném zdanění toho či onoho. Tak mohu říci, že lze odkázat na

celou řadu druhově v podstatě velmi podobných příkladů, v nichž Ústavní soud návrhu na zrušení zákonů nevyhověl. Jedná se o případy zdanění podpor vyplácených provozovatelům solárních elektráren. Jedná se o případ zdanění výsluh příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů. Ale zejména, a na to bych upozornil, o naprosto bezprecedentní změnu podmínek pro přiznání státní podpory v případě stavebního spoření. Společně pro všechny ty případy je, že se v nich jednalo o dodatečnou úpravu dříve sjednaných podmínek, narušení právní jistoty a legitimního očekávání a v případě stavebního spoření se jednalo o zásah do právních vztahů založených svobodně sjednanou smlouvou. Kolik mladých lidí už bylo připraveno podepsat hypoteční smlouvu, aby jim nakonec díky tady této retroaktivní změně zůstaly oči pro pláč? Tak netvrdte, že toto je záležitost, která je účelová. A ani u jednoho z toho levicové strany nebyly.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji, panu ministrovi. Ještě neukončím obecnou rozpravu, přihlásil se s faktickou poznámkou pan poslanec Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové. Já myslím, že je třeba otestovat, zda jsou tady všichni zastánci církevních restitucí, zdanění církevních restitucí, zejména ti z komunistické strany, kteří nám nejvíce kázali, a navrhuji, abychom přerušili jednání do 1. 1. příštího roku, protože pokládám za trapné, abychom se před Vánoci zabývali tímto zákonem.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Zazněl procedurální návrh, který odpovídá požadavkům jednacího řádu. Dám o něm hlasovat. Všechny vás odhlásím na základě žádosti. Prosím, abyste se všichni přihlásili svými hlasovacími kartami. Všechny poslance jsem upozornil na to, že budeme hlasovat, a přivolal jsem je z předsálí. (Chvilku čeká.)

A zahajují hlasování o návrhu pana poslance Bendy. Kdo je pro? Promiňte. Já jsem nepohlídal okamžik, kdy jsem zahájil hlasování, aby bylo potřebné kvorum, takže končím hlasování. Prohlašuji hlasování za neplatné. (V sále je přítomno 63 poslanců.) Nemáme dostatečný počet poslanců, abychom mohli hlasovat. (Předsedající vyčkává.) O tomto návrhu nemůžeme hlasovat, protože nás není v sále dost přihlášených a potřebujeme dosáhnout počtu, který nemáme.

Já nemohu zahájit hlasování, ale můžeme pokračovat dál. (Chvilku čeká.) Tak já přerušuji jednání Poslanecké sněmovny... Ano, ještě nepřerušuji. Dám slovo panu předsedovi Chvojkoví s přednostním právem.

Poslanec Jan Chvojka: Já bych chtěl přerušit, ale myslím si, že by stačilo pět minut, aby měli opravdu všichni šanci. Ti, kteří tady ještě nejsou, tak aby se dostavili. Deset minut, prosím pauzu, deset minut, resp. přestávku alias pauzu.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Jestli tomu správně rozumím, tak žádáte o přestávku na jednání poslaneckého klubu ČSSD v délce deseti minut. Ano, takové žádosti mohu vyhovět. Přerušuji jednání schůze do 15.59 hodin.

(Jednání přerušeno v 15.50 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 15.59 hodin.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, je 15.59 hodin, budeme pokračovat v jednání. V souladu s jednacím řádem, pokud nebyl dostatečný počet poslanců pro hlasování, tak bych přerušil jednání na určitou dobu. To se vyřešilo tím, že si vzal pan předseda poslaneckého klubu ČSSD pauzu na jednání svého klubu. Nyní, když jsme se znovu sešli, dám teď teprve hlasovat o procedurálním návrhu pana poslance Bendy.

Slyším žádost o odhlášení. Odhlásil jsem vás. Znovu se prosím přihlaste svými hlasovacími kartami.

Připomínám, že zde zazněl procedurální návrh, abychom přerušili projednávání tohoto bodu do 1. 1. 2019. Je nás dostatečný počet.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 101 poslanců, pro 32, proti 57. Návrh nebyl přijat.

Hlásí se prosím ještě někdo do obecné rozpravy? Do obecné rozpravy se nikdo nehlásí, obecnou rozpravu končím. Je zájem o závěrečná slova? Není zájem o závěrečná slova.

Otevírám podrobnou rozpravu. Do podrobné rozpravy je přihlášen pan poslanec Benda. Připraví se pan poslanec Feri. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážení páni ministři, vážené dámy, vážení pánové, já mám jediný návrh v podrobné rozpravě, a to účinnost, která je v tuto chvíli navrhována na 1. 1. 2019. Ústavněprávní výbor navrhuje 1. 1. 2020, celkem logicky. Můj návrh zní, aby účinnost byla od 1. 1. 2021, protože je zcela evidentní, že ten návrh zákona se ještě nějaký čas bude pohybovat mezi Poslaneckou sněmovnou a Senátem a že by bylo správné, aby předtím, než vstoupí v platnost, pokud by se tak stalo a dojde ke zdanění náhrad, aby byl posouzen Ústavním soudem, protože jsem hluboce přesvědčen o tom, že testem ústavnosti projít nemůže. Proto navrhuji odklad účinnosti na 1. 1. 2021. To je můj návrh.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, děkuji. Pan poslanec Feri v podrobné rozpravě. Prosím, máte slovo.

Poslanec Dominik Feri: Děkuji, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení členové vlády, co bylo státem ukradeno, by mělo být navráceno. To považuji za přirozené. Jistě, pozitivní právo se dá různě měnit, různě

ohýbat, ale pokud by se to učinilo, tak by to bylo hrubě nespravedlivé. Z tohoto důvodu se přihlašuji k návrhu na zamítnutí tohoto návrhu ve třetím čtení, který jsem přednesl v obecné rozpravě.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Dále se do podrobné rozpravy hlásí pan poslanec Výborný. Prosim, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Děkuji, pane místopředsedo. Já jsem jenom chtěl konstatovat, že ve sněmovních dokumentech pod číslem 1965 je totožný návrh, který tady přednesl pan poslanec Benda, předseda ústavněprávního výboru. Odůvodnil ho stejně, jako je to odůvodněno v něm, čili já ho nepotřebuji tady v tuto chvíli se k němu přihlašovat v rámci druhého čtení, protože je to zcela totožné s návrhem načteným panem poslancem Bendou, čili posunutí účinnosti případného přijetí zákona od 1. 1. 2021, což není nic obstrukčního. Je to skutečně snaha vyvarovat se případně stavu právní nejistoty, který by tady mohl být vyvolán případným pozdějším rozhodnutím Ústavního soudu, které je předpokládané jako posouzení ústavnosti přijímané novely. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Z dnešního jednání od 15.50 do 21 hodin se z důvodu jednání ve volebním kraji omlouvá pan poslanec Jiří Kobza.

Hlásí se ještě někdo do podrobné rozpravy? Nikdo se do podrobné rozpravy nehlásí, podrobnou rozpravu končím. Ptám se, zda je zájem o závěrečná slova ze strany pana navrhovatele, pana zpravodaje. Neení.

Konstatuji, že zazněl návrh na zamítnutí projednávání zákona, který bude hlasován ve třetím čtení. Jinak nezazněly žádné návrhy, se kterými bychom se nyní měli vypořádat hlasováním. Proto končím druhé čtení tohoto návrhu.

Současně, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, konstatuji, že jsme projednali stanovený pořad 25. schůze Poslanecké sněmovny, kterou tímto končím.

(Schůze skončila v 16.04 hodin.)